

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta
Katedra ekonomiky

**Strukturální fondy a jejich role v regionálním
rozvoji**
Diplomová práce

Autorka práce: Petra Jaceňková
Vedoucí práce: doc. Ing. Ivana Boháčková , CSc.
© 2011

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Akademický rok 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Petra Jaceňková

obor Veřejná správa a regionální rozvoj

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 17 odst. 2 určuje tuto diplomovou práci.

Název tématu: **Strukturální fondy a jejich role v regionálním
rozvoji**

Struktura diplomové práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Strukturální fondy EU
4. Využití strukturálních fondů v Libereckém kraji
5. Závěr
6. Seznam literatury
7. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 50 - 60 stran

Seznam odborné literatury:

- 1) DOČKAL, V.: Strukturální fondy EU – projektový cyklus a projektové řízení : příručka projektového manažera. Brno, Masarykova univerzita, 2007. 137 s. ISBN 978-80-210-4390-9.
- 2) HUČKA, M.: Strukturální politika a její regionalizace : v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie. Ostrava, Repronis, 2001. 114 s. ISBN 80-86122-90-5.
- 3) KOLEKTIV AUTORŮ: Úvod do regionálních věd a veřejné správy. Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
- 4) POTLUKA, O. a kol.: Průvodce strukturálními fondy Evropské unie. Praha, IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2003. 198 s. ISBN 80-86684-02-4.
- 5) SVATOŠOVÁ, L., BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M.: Regionální rozvoj z pozice strukturální politiky. České Budějovice, Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta, 2005. 156 s. ISBN 80-7040-749-2.
- 6) VILAMOVÁ, Š.: Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce. Praha, Grada, 2005. 200 s. ISBN 80-247-1194-X.
- 7) VILAMOVÁ, Š.: Jak získat finanční zdroje Evropské unie. Praha, Grada, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.
- 8) WOKOUN, R.: Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie. Praha, Oeconomica, 2003. 326 s. ISBN 80-245-0517-7.
- 9) WOKOUN, R.: Strukturální fondy a obce I. Praha, ASPI, 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
- 10) WOKOUN, R.: Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování. Praha, Oeconomica, 2004. 77 s. ISBN 80-245-0734-X.
- 11) WOKOUN, R.: Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha, Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Ivana Boháčková, CSc.**

Termín odevzdání diplomové práce: duben 2010

Burvidová' u z.
.....
Vedoucí katedry

Jan
.....
Děkan

V Praze dne: 15.12.2008

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma **Strukturální fondy a jejich role v regionálním rozvoji** vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příložené bibliografii. Dále prohlašuji, že veškeré interní materiály a informace poskytnuté městskými úřady budou sloužit pouze pro účely mé diplomové práce.

V Praze dne: 29. 03. 2011

.....

podpis autora

Poděkování

Na těchto pár řádcích chci poděkovat doc. Ing. Ivaně Boháčkové, CSc. za odborné vedení při zpracovávání diplomové práce. Dále chci poděkovat všem zaměstnancům městských úřadů za ochotu, poskytnutí podkladových materiálů a rozhovory. V neposlední řadě chci poděkovat mé rodině a přátelům za podporu při zpracovávání této práce.

Strukturální fondy a jejich role v regionálním rozvoji

Structural funds and their role in regional development

Souhrn

Předkládaná diplomová práce se zabývá problematikou čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU obcemi s rozšířenou působností Libereckého kraje v minulém 2004 – 2006 a současném programovém období 2007 - 2013. Obce a kraje jsou významnými žadateli o podporu ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU (SF/FS EU). Práce se zaměřuje na šest měst Libereckého kraje, která jsou administrativními, hospodářskými a kulturními centry své spádové oblasti a v minulém i současném programovém období byla žadateli o podporu finančních prostředků ze strukturálních fondů EU na projektové záměry za účelem rozvoje jejich území. Cílem je u těchto měst srovnat a zhodnotit aktivitu při podávání žádostí, jejich úspěšnost a objem získané dotace ze strukturálních fondů (vč. Fondu soudržnosti) v minulém a současném programovém období a zachycení jejich praxe a zkušeností s čerpáním finančních prostředků ze strukturálních fondů.

Klíčová slova

Evropská unie, ekonomické a sociální rozdíly, Politika hospodářské a sociální soudržnosti EU, solidarita, Strukturální fondy EU, Fond soudržnosti, Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, minulé (zkrácené) programové období 2004 - 2006, současné programové období 2007 - 2013, alokace, operační program, projekt, projektová žádost, žadatel, kraj, obec s rozšířenou působností (obec III. stupně), dotace, příjemce, čerpání

Summary

This master thesis deals with the problem of drawing of the Structural funds EU by municipalities with extended competence in the Liberec Region in the period of 2004-2006 and the period of 2007 – 2013. Municipalities and regions are significant applicants for a support from the EU structural funds and the Cohesion Fund. The master thesis focuses on six concrete municipalities of the Liberec region which are natural administrative, economic and cultural centers of their areas and in the previous period of 2004 – 2006 and the current period of 2007 – 2013 were applicants for a support from the EU Structural funds for projects aims to develop their territory. The objective of the master thesis is to compare and evaluate their activity, their success and the amount of received grants from the EU Structural funds (including the Cohesion Fund) in the previous and current programme period and the capture of their practices and experience in a drawing of financial resources from the EU Structural funds.

Key words

The European Union, an economic and social differences, the European policy of economic and social cohesion (the Cohesion policy), a solidarity, the Structural funds, the Cohesion Fund, the European Regional Development Fund, the European Social Fund, the Running programme period of 2004 – 2006, the Running programme period of 2007 – 2013, an operational programme, a project, a project application, an applicant, a region, a municipality with extended competence (a third-level municipality), a grant, a beneficiary, a drawing

OBSAH

1. ÚVOD.....	- 11 -
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	- 12 -
2.1 Cíl práce	- 12 -
2.2 Metodika	- 13 -
3. STRUKTURÁLNÍ FONDY EU.....	- 15 -
3.1 Význam strukturálních fondů pro regionální rozvoj.....	- 15 -
3.1.1 Cíle strukturální a regionální politiky	- 16 -
3.1.2 Principy a zásady jejich fungování	- 21 -
3.1.3 Územní jednotky pro regionální a strukturální politiku EU	- 24 -
3.2 Strukturální fondy EU – obecné aspekty	- 25 -
3.2.1 Vznik a vývoj v časové dimenzi 1957 – 2013	- 25 -
3.2.2 Charakteristika jednotlivých strukturálních fondů.....	- 28 -
3.2.3 Legislativa vztahující se k využívání strukturálních fondů	- 34 -
3.2.4 Programování strukturálních fondů	- 36 -
3.2.5 Financování strukturálních fondů	- 38 -
3.3 Strukturální fondy EU v ČR	- 40 -
3.3.1 Předvstupní intervence.....	- 40 -
3.3.2 Územní členění ČR pro potřeby regionálního rozvoje	- 42 -
3.3.3 Legislativní rámec regionální politiky ČR.....	- 42 -
3.3.4 Programovací procedury v ČR.....	- 43 -
3.3.5 Řízení a implementace programů v ČR.....	- 47 -
3.3.6 Aktivita strukturálních fondů v období 2004 – 2006.....	- 49 -
3.3.7 Podmínky využití strukturálních fondů v programovém období 2007 – 2013.....	- 51 -
3.3.8 Možnosti čerpání prostředků územní samosprávou.....	- 53 -
3.4 Postup a zásady tvorby projektu na čerpání strukturálních fondů	- 55 -
4. VYUŽITÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ V LIBERECKÉM KRAJI.....	- 58 -
4.1 Charakteristika správních obvodů ORP v rámci Libereckého kraje.....	- 59 -
4.2 Využití strukturálních fondů v obcích s rozšířenou působností.....	- 68 -
4.2.1 Čerpání prostředků ze SF/FS obcemi v programových periodách 2000 – 2006 a 2007 – 2013.....	- 68 -
4.2.2 Srovnání čerpání strukturálních fondů EU obcemi.....	- 101 -
4.2.3 Zhodnocení čerpání finančních prostředků ze SF/FS obcemi	- 113 -
5. ZÁVĚR.....	- 117 -
6. SEZNAM LITERATURY	- 120 -
7. SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	- 127 -

8.	SEZNAM ZKRATEK A VYSVĚTLIVKY	- 130 -
9.	PŘÍLOHY	- 133 -

1. ÚVOD

Evropská Unie (EU) považuje za svůj prvořadý úkol snižovat rozdíly mezi regiony a dosahovat postupného vyrovnávání sociální a ekonomické úrovně mezi jednotlivými zeměmi (s ohledem na zachování jejich historické, kulturní a geografické odlišnosti). Postupné plnění úkolu uskutečňuje prostřednictvím Strukturální politiky EU, jejímiž hlavními nástroji jsou právě strukturální fondy. 1. května 2004 přistoupila Česká republika do Evropské unie a tím jí vznikl nárok na čerpání prostředků ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti za účelem podpory ekonomického a sociálního rozvoje území a přiblížení se hospodářské úrovni vyspělejších členských zemí EU. Jedním ze subjektů, kterým je umožněno čerpat finanční prostředky na základě předkládaných projektů, jsou též územní samosprávy. Měly možnost využít této příležitosti v minulém zkráceném programovém období (2004 – 2006) a též v současném, již nezkráceném, programovém období 2007 – 2013, které je charakteristické flexibilnějšími podmínkami pro přiznávání dotací a též 8,6x vyšším objemem přiznaných finančních prostředků pro ČR (26,69 miliard EUR) oproti předchozímu období. Obcím se tak naskýtá jedinečná příležitost získat finanční prostředky na podporu svého rozvoje pro řešení místních problémů. Provaníková, R. uvádí, že: *„Příležitost k získání dotací z fondů EU v takovémto množství a za takto výhodných podmínek se nejspíš již nebude opakovat, neboť Evropská unie se dále rozšiřuje, a to o státy ekonomicky slabší než je Česká republika.“* [7] Proto by měly obce o získání finančních prostředků z fondů EU usilovat. Podmínkou jsou však kvalitně sepsané projektové záměry. Podporovány jsou především inovativní a udržitelné aktivity, jež jsou veřejně prospěšné, řeší komplexní problémy a zahrnují tak rozvoj území jako celku.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Města a obce jsou významnými žadateli o podporu ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU. Cílem předkládané diplomové práce je srovnat aktivitu a míru využití finančních prostředků ze strukturálních fondů obcemi s rozšířenou působností Libereckého kraje v minulém zkráceném (2004 – 2006) a současném programovém období (2007 – 2013). Práce se zaměřuje na šest obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje, které jsou přirozenými správními, hospodářskými a kulturními centry své oblasti a v minulém i současném programovém období byly žadateli o podporu finančních prostředků ze strukturálních fondů EU na projektové záměry za účelem rozvoje jejich území. Cílem je u těchto měst srovnat a zhodnotit aktivitu při podávání žádostí, úspěšnost a objem čerpaných prostředků ze strukturálních fondů (vč. Fondu soudržnosti) v minulém a současném programovém období, včetně zachycení jejich praxe a zkušeností s čerpáním finančních prostředků ze strukturálních fondů.

2.2 Metodika

Diplomová práce je zaměřena na využití strukturálních fondů v Libereckém kraji obcemi s rozšířenou působností. Přistoupením České republiky do Evropské unie 1. 5. 2004 vznikl České republice nárok na čerpání prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Pozornost bude věnována využívání prostředků ze strukturálních fondů v současném (2007 – 2013) a minulém zkráceném (2004 – 2006) programovacím období.

Součástí teoretické části práce bude vymezení základních aspektů strukturální politiky EU (popis zásad a cílů regionální a strukturální politiky) a strukturálních fondů na evropské úrovni, systému přiznávání podpor ze strukturálních fondů na úrovni České republiky a postup a zásady tvorby projektu pro přiznávání podpory ze strukturálních fondů. Potřebné informace k obecnému vymezení problematiky politiky soudržnosti a strukturálních fondů budou získány studiem doporučené literatury a další literatury související s problematikou. Důležitým zdrojem aktuálních informací zůstává internet, kde budou informace získány z internetových publikací a článků, příp. tématicky zaměřených internetových stránek.

Praktická část práce je rozdělena do logických celků. Nejprve bude provedena sociálně ekonomická analýza správních obvodů obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje. Informace budou čerpány ze Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020, Programu rozvoje Libereckého kraje a ze statistik ČSÚ.

Poté bude provedena komparativní analýza míry využití finančních prostředků ze strukturálních fondů EU mezi obcemi s rozšířenou působností Libereckého kraje (LAU 2) v minulém (2000 – 2006) a současném programovém období (2007 – 2013). Z hlediska zajištění komparativnosti budou ke srovnání vybrány pouze Evropský fond regionální rozvoje (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF), neboť Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF) a Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIG) již nejsou v novém programovém období 2007 – 2013 považovány za strukturální fondy, ale fondy odvětvové. Dále bude při srovnávání čerpání prostředků ze strukturálních fondů srovnáváno čerpání probíhající v již standardních programových obdobích (pro ČR zkrácené programové období 2004 – 2006 a programové období 2007 – 2013). Fond

soudržnosti, přestože není strukturálním fondem, bude z hlediska zajištění komplexnosti v novém programovém období do výzkumu zahrnut. Údaje ke zpracování komparativní analýzy budou získány na základě komunikace a osobních setkání se zaměstnanci městských úřadů zabývajících se problematikou dotačních titulů a z dokumentací a materiálů jimi poskytnutých. Další informace o čerpání finančních prostředků ze SF/FS městy budou získány prostřednictvím rozhovorů vedených se zaměstnanci městských úřadů formou pokládání polostandardizovaných a nestandardizovaných otázek. Veškeré informace budou následně zpracovány, dosažené výsledky budou interpretovány a vyhodnoceny.

3. STRUKTURÁLNÍ FONDY EU

3.1 Význam strukturálních fondů pro regionální rozvoj

Evropská unie (EU) představuje společenství států, jenž se neustále rozšiřuje. Poslední rozšíření proběhlo 1. ledna 2007, kdy ke stávajícím 25 členům přistoupilo také Bulharsko a Rumunsko a tím se počet zemí zvětšil na 27.

Postupné rozšiřování EU o další státy však představuje prohlubování sociálních a ekonomických rozdílů mezi jednotlivými zeměmi a regiony, což může mít negativní dopad na stabilitu a fungování celého Společenství. Společnost Persona Grata, Centrum projektového poradenství uvádí, že *„nejrozvinutější regiony se pohybují na úrovni více než 300 % HDP a nejméně rozvinuté dosahují méně než 40 % HDP úrovně EU.“* [16]

Z důvodu prohlubování sociálních, ekonomických a regionálních rozdílů a s postupující integrací – především s orientací na vytvoření jednotného vnitřního trhu – byl v EU vytyčen cíl posilovat hospodářskou a sociální soudržnost a to především pomocí strukturálních fondů. Nařízení Rady ES č. 1083/ 2006 uvádí následující: *„Článek 158 smlouvy stanoví, že se Společenství za účelem posilování hospodářské a sociální soudržnosti zaměří na snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí. Článek 159 Smlouvy stanoví, že tuto činnost mají podporovat strukturální fondy, Evropská investiční banka (EIB) a jiné dostupné finanční nástroje.“* [30]

Regionální a strukturální politika, za pomoci strukturálních fondů, pomáhá financovat konkrétní projekty pro kraje, města a jejich obyvatele. Záměrem je vytvořit potenciál tak, aby regiony mohly plně přispět k dosažení většího růstu a konkurenceschopnosti, a zároveň, k výměně nápadů a osvědčených postupů. [30]

Důležité však je, při snaze o vyrovnávání ekonomické a sociální úrovně zemí a regionů, zachovat jejich historickou, geografickou a kulturní mnohotvárnost [12], neboť tím si mohou příslušné země a regiony udržet svou vlastní identitu a atraktivitu.

3.1.1 Cíle strukturální a regionální politiky

Regionální politika je realizovaná v pětiletých cyklech, které se shodují s rozpočtovými (programovými) obdobími EU. Evropská komise (EK) před začátkem programového období schválí **tzv. cíle regionální politiky**, kterými jsou vyjadřovány prioritní oblasti podpory. Definují jakým způsobem a do kterých regionů budou směřovat finanční prostředky a též výši jednotlivých příspěvků vč. jejich rozložení v průběhu programového období.

Programové období 2000 – 2006

Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 v kap. I čl. 1 [24] uvádí 3 cíle, které byly zformulovány a schváleny pro programové období 2000 – 2006:

Cíl 1 - povzbuzování rozvoje a strukturálních změn regionů, jejichž rozvoj zaostává;

Cíl 2 - podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí, jež čelí strukturálním problémům;

Cíl 3 - podpora přizpůsobování a modernizace politiky a systémů vzdělávání, školení a zaměstnanosti.

Cíl 1

Cíl 1 se zaměřoval na pomoc regionům se zaostávajícím rozvojem. Nárok na podporu měly regiony odpovídající úrovni NUTS 2 (viz kapitola 3.1.3), jejichž HDP na obyvatele za poslední tři roky byl nižší než 75 % průměru Společenství. Pod tento cíl spadaly i nejodlehlejší (zámořské) regiony (např. Azory, Kanárské ostrovy atd.).

V těchto regionech žilo 22 % populace EU. Pro Cíl 1 bylo určeno 69,7 % prostředků fondů (136 mld. Euro). [10] V ČR sem spadalo celé území na úrovni NUTS 2 a NUTS 3 vyjma hl. m. Prahy, která nesplnila kritérium pro zařazení pod Cíl 1.

Cíl 2

V rámci Cíle 2 byla realizována podpora regionům čelícím strukturálním problémům, tedy regionům postiženým socioekonomickou restrukturalizací (přeměnou) a nezískávajícím pomoc z Cíle 1.

Nařízení Rady (ES) 1260/1999 v kap. II. čl. 4 cituje: „*Musí sem patřit zejména oblasti, jež procházejí sociálněekonomickými změnami v průmyslu a službách, upadající venkovské oblasti, městské oblasti v obtížích a krizí postižené oblasti závislé na rybolovu.*“ [24]

Podpora měla být směřována do nejvíce postižených oblastí (musely splňovat kritéria stanovená Společenstvím, příp. další kritéria stanovená příslušným státem) a na odpovídající geografické úrovni. Velikost podporovaných oblastí byla vymezena úrovní NUTS 3 (z hlediska počtu obyvatel).

Nárok na podporu měly oblasti spadající do některé z těchto kategorií na základě splnění příslušných kritérií:

- Oblasti procházející socioekonomickými změnami (průmyslové) – oblasti s mírou nezaměstnanosti vyšší než byl tříletý průměr EU-15, s podílem pracovníků v průmyslu převyšující průměr EU a dlouhodobým poklesem zaměstnanosti.
- Venkovské oblasti – především oblasti s hustotou obyvatel menší než 100 obyvatel/km² a dále např. dvojnásobný podíl obyvatel zaměstnaných v zemědělství na celkovém počtu zaměstnaných než byl průměr EU atd.
- Městské oblasti – jednalo se o kritéria jako zvláště poškozené životní prostředí, vysoká úroveň chudoby, míra dlouhodobé nezaměstnanosti, vysoká míra kriminality či nízká úroveň vzdělanosti obyvatelstva. Podmínkou bylo splnění nejméně jednoho z těchto kritérií.
- Oblasti závislé na rybolovu (pobřežní oblasti).

V oblastech spadajících pod Cíl 2 žilo 18 % populace EU. Pro tento cíl bylo určeno 11,5 % prostředků fondů (22,5 mld. Eur). [10] V ČR se Cíl 2 vztahoval pouze na hl. m. Prahu (v rámci JPD 2).

Cíl 3

Cíl 3 je cílem plošným, tzn. že pomoc byla určena všem regionům mimo regiony spadající pod Cíl 1 a jeho smyslem bylo poskytovat politický rámec pro všechna opatření pro podporu lidských zdrojů na nějakém území členského státu, aniž by tím byly dotčeny specifické charakteristiky regionu. [24]

Tento cíl tedy tvořil rámec pro akce členských států v oblasti adaptace a modernizace systémů vzdělávání, aktivní politiky zaměstnanosti, systémy celoživotního vzdělávání, podpory rovných příležitostí atd.

Vyčleněno bylo 12,3 % prostředků fondů (24 mld. Eur). [10] Vztahoval se pouze na hl. m. Praha (podpora z JPD 3).

Současné programové období 2007 – 2013

Sestavení cílů pro nové programové období reagovalo na prohloubení sociálních a ekonomických rozdílů v souvislosti s rozšířením EU o deset nových členů. Taktéž Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 v kap. II, čl. 3 udává, že „opatření přijatá v rámci fondů jsou na celostátní a regionální úrovni zaměřena na priority Společenství v zájmu udržitelného rozvoje posilováním růstu, konkurenceschopnosti, zaměstnanosti, sociálního začlenění a ochrany a kvality životního prostředí.“ [30]

Cíle pro programové období 2007 – 2013, k jejichž dosažení mají přispívat strukturální fondy a další finanční nástroje Společenství, jsou následující:

Cíl 1 - Konvergence

Cíl 2 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Cíl 3 - Evropská územní spolupráce

Cíl 1 - Konvergence

Cíl Konvergence je prioritním cílem fondů, ze kterých jsou financována opatření vedoucí k jeho realizaci.

Jeho smyslem je urychlení konvergence (=sbližování) nejzaostalejších regionů a členských států tím, že zlepší podmínky pro růst a zaměstnanost prostřednictvím opatření zaměřujících se na zvýšení kvality investic do hmotného a lidského kapitálu, rozvoj inovací a znalostní společnosti, zlepšení schopnosti přizpůsobovat se hospodářským a sociálním změnám, ochranu a zlepšování životního prostředí a výkonnosti správy. [30]

Pro financování ze strukturálních fondů v rámci tohoto cíle jsou způsobilé územní celky na úrovni NUTS 2, jejichž HDP na osobu je nižší než 75 % průměru HDP EU-25 na obyvatele. Způsobilé čerpat jsou též tzv. phasing-out regiony, tedy regiony, které se před rozšířením EU (2004) nacházely pod průměrem 75 % HDP EU, ale nyní tuto hranici překročily (jde o 18 regionů v zemích jako Španělsko, Řecko, Portugalsko). Těmto

regionům je poskytována tzv. přechodná podpora do r. 2013. [7] Pro regiony spadající pod cíle Konvergence je alokováno 81,5 % z prostředků určených na politiku soudržnosti (283 mld. EUR). [7, 38] Podpora bude poskytována z ERDF a ESF (též z Fondu soudržnosti, který však není strukturálním fondem).

Pod tento cíl spadá celé území České republiky (na úrovni jednotek NUTS 2) s výjimkou hl. m. Prahy. Realizace probíhá formou tématických operačních programů a regionálních operačních programů vytvořených pro každý region soudržnosti (NUTS 2).

Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, jak už se samotného názvu vyplývá, se zaměřuje na posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů a též zaměstnanosti v nich prostřednictvím opatření zaměřujících se na zvýšení množství a kvality investic do lidského kapitálu, inovace, podporu znalostní společnosti a podnikání, ochranu a zlepšování životního prostředí a zlepšování dostupnosti, přizpůsobivosti pracovní síly a podniků, jakož i na rozvoj trhů práce přístupných pro všechny osoby. [30]

Vztahuje se na územní celky, které nespádají pod Cíl Konvergence a územně odpovídají úrovni NUTS 1 a 2. Dále jsou způsobilé z tohoto cíle čerpat tzv. phasing - in regiony, jenž byly v minulém programovém období (2000 – 2006) podporované v rámci Cíle 1, ale v novém programovém období již nesplňují podmínky pro zařazení do Cíle Konvergence (po rozšíření v r. 2004). Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je alokováno 16 % prostředků na politiku soudržnosti (54,96 mld. €). Je financován z ERDF a ESF. V České republice spadá pod tento cíl pouze hl. m. Praha, jenž je realizován prostřednictvím dvou operačních programů – OP Praha Adaptabilita a OP Praha Konkurenceschopnost. [7]

Cíl 3 – Evropská územní spolupráce

V rámci cíle Evropská územní spolupráce je podporována přeshraniční spolupráce, jež má být dosaženo prostřednictvím společných regionálních a místních iniciativ. Dále je cíl zaměřen na posílení nadnárodní spolupráce (prostřednictvím opatření, které přispívají k integrovanému územnímu rozvoji a souvisejí s prioritami Společenství) a meziregionální spolupráce a výměnu zkušeností na vhodné územní úrovni.

Nárok na podporu z tohoto cíle mají regiony na úrovni NUTS 3, které se nacházejí podél vnitřních a vnějších pozemských hranic a regiony úrovně NUTS 3 podél mořských hranic, jenž jsou od sebe vzdáleny maximálně 150 km. [30] Na cíl Evropská územní spolupráce jsou vyčleněna 2,5 % z prostředků určených na politiku soudržnosti (8,72 mld. EUR). Cíl je financovaný z ERDF. V České republice spadají pod tento cíl všechny regiony na úrovni NUTS 3 přiléhající ke státní hranici (resp. všechny kraje mimo Středočeského a Prahy). V ČR se jedná o pět operačních programů (spolupráce s Bavorskem, Polskem, Rakouskem, Saskem a Slovenskem). [7]

Následující tabulka (tab. č. 1) zobrazuje přehled cílů a fondů z nichž jsou financovány v současném programovém období 2007 – 2013.

Tab. č. 1 Přehled cílů a fondů v současném programovém období 2007 - 2013

Cíle	Fondy		
Konvergence	EFRR	ESF	Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	EFRR	ESF	
Evropská územní spolupráce	EFRR		

Vlastní zpracování podle http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_cs.htm

V tab. č. 2 jsou porovnány cíle a nástroje politiky soudržnosti v minulém (2000 – 2006) a současném programovém období (2007 – 2013). Došlo ke zredukování cílů politiky soudržnosti za účelem zaměření investic do omezeného počtu priorit Společenství a tím dosažení maximální efektivity vynakládaných prostředků (dle strategií přijatých na zasedání Evropské rady v Lisabonu v r. 2000 a v Göteborgu v r. 2001). Cíle byly zredukovány na tři, přičemž třetím cílem se stala Iniciativa INTERREG III z období 2000 - 2006. Problematika zemědělství a rybnářství byla zahrnuta pod Společnou zemědělskou politiku EU. [42]

Tab. č. 2 Srovnání cílů a nástrojů v obdobích 2000 – 2006 a 2007 – 2013

2000 - 2006		2007 - 2013	
Cíl	Finanční nástroj	Cíl	Finanční nástroj
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti		
	ERDF ESF EAGGF - orientační sekce FIFG		Fond soudržnosti ERDF ESF
Cíl 1		1. Konvergence	
Cíl 2	ERDF ESF	2. Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	
Cíl 3	ESF	- regionální úroveň - národní úroveň	ERDF ESF
INTERREG	ERDF	3. Evropská územní spolupráce	ERDF
URBAN	ERDF	<i>Iniciativy průřezově integrovány do cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost</i>	
EQUAL	ESF	<i>Iniciativa LEADER+ zařazena pod Společnou zemědělskou politiku EU</i>	
LEADER+	EAGGF-orientační sekce		
Rozvoj venkova a restrukturalizace rybářství mimo rámec cíle 1	FIFG EAGGF - záruční sekce	<i>Zařazení problematiky zemědělství a rybářství pod Společnou zemědělskou politiku EU</i>	
3+6 CÍLŮ	6 FIN. NÁSTROJŮ	3 CÍLE	3 FIN. NÁSTROJE

Vlastní zpracování podle http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-01/01_regionalni.pdf

3.1.2 Principy a zásady jejich fungování

Intervence ze strukturálních fondů musí respektovat definované principy a zásady regionální a strukturální politiky EU. Nařízení rady (ES) č. 1083/2006, kap. IV [30] zveřejňuje 12 zásad pomoci, ze kterých se vychází při poskytování finanční pomoci ze strukturálních fondů v programovém období 2007 - 2013:

- doplňkovost, provázanost, koordinace a soulad,
- programování,
- partnerství,
- územní úroveň provádění,
- proporcionalní intervence,
- sdílené řízení,
- adicionalita,

- rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace,
- udržitelný rozvoj.

Doplňkovost, provázanost, koordinace a soulad

Zásadou doplňkovosti je myšleno to, že opatření realizované členskými státy musí být v **souladu** jak se záměry těchto států, tak se záměry celého Společenství (ty jsou vyjádřeny v prioritních cílech; viz kap 3.1.1). Jednotlivé činnosti, politiky a priority členských zemí tedy musí být **provázány** s činnostmi, politikami a prioritami celého Společenství. Tyto zásady musí být zakotveny v národním strategickém referenčním rámci (NSRR) a v operačních programech (OP). **Zásada koordinace** pak znamená nutnost koordinace finančních výdajů z důvodu existence více finančních zdrojů a tím předejít vzniku duplicit a nesrovnalostí. Koordinaci pomoci zajišťují Komise a jednotlivé členské státy. [2, 28]

Programování

Tento princip stanovuje časový rozvrh pro alokaci pomoci. Prostředky fondů jsou alokovány na základě víceletých a víceoborových programů. Systém víceletého programování zahrnuje určení priorit, dále financování, systém řízení a kontroly. Finanční prostředky ze strukturálních fondů jsou alokovány na schválené programy, jež se realizují prostřednictvím konkrétních projektů. [2, 12, 28]

Partnerství

Pod tímto pojmem je chápána úzká spolupráce mezi Komisí a členskými státy, ale zároveň partnerství na vnitrostátní úrovni, kdy se na plánování, programování, realizaci, monitorování a hodnocení projektů podílejí partneři veřejného i soukromého sektoru (státní orgány; regionální, místní, městské a jiné orgány veřejné moci; hospodářští a sociální partneři; vhodné subjekty zastupující občanskou společnost – nevládní organizace, partneři v oblasti životního prostředí, subjekty zabývající se prosazováním rovnosti žen a mužů). Jde tedy o zapojení i samotných příjemců podpory. [2, 28]

Územní úroveň provádění

Důležitým znakem politiky soudržnosti je její územní rozměr, což znamená, že je schopna se přizpůsobit konkrétním potřebám a problémům určité zemědělské oblasti a společnosti v ní žijící a využít místních příležitostí k jejímu rozvoji.

Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (kap. IV. čl. 12) též uvádí, že „za provádění operačních programů...odpovídají členské státy na příslušné územní úrovni, v souladu s institucionálním uspořádáním každého členského státu.“ [30]

Proporcionální intervence

Zásada proporcionální intervence říká, že finanční a správní zdroje (administrativní mechanismy, kontroly) jsou proporcionálně navázány na míru financování EU. Tyto zdroje mají být dle Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 (kap. IV. čl. 13) „*úměrné celkové výši výdajů přidělených na operační program.*“ [30]

Sdílené řízení

Zásada sdílené řízení znamená, že na plnění rozpočtu Evropské unie přiděleném fondům se podílejí jak Komise, tak členské státy. [2, 28]

Adicionalita

Zásada adicionality znamená, že členské státy nesmí využívat prostředky EU jako náhradu vlastních rozpočtových výdajů. Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 uvádí v čl. 15 odst. 1, že „*příspěvky ze strukturálních fondů nenahrazují veřejné nebo rovnocenné strukturální výdaje členského státu.*“ [30] Znamená to tedy, že finanční prostředky ze strukturálních fondů EU představují pouze doplňující část prostředků k národním, regionálním a místním a privátním zdrojům na realizaci příslušných projektů.

Rovnost žen a mužů a zákaz diskriminace

Členské státy a Komise musí zajistit podporu rovnosti žen a mužů během jednotlivých fází poskytování intervencí z fondů. Jejich úkolem je přijmout vhodná opatření, aby nedocházelo k diskriminaci na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace atd. [2, 12, 28]

Udržitelný rozvoj

Zásada udržitelného rozvoje znamená dle definice Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 uvádí v kap. IV čl. 17, že veškeré „*cíle fondů jsou sledovány v rámci zásad udržitelného rozvoje a prosazování cíle Společenství chránit životní prostředí a zlepšovat jeho kvalitu.*“ [30]

3.1.3 Územní jednotky pro regionální a strukturální politiku EU

Pro zvýšenou potřebu harmonizace pro zajištění srovnatelných dat v rámci EU byla Nařízením Rady č. 1059/2003 stanovena společná klasifikace územních jednotek (NUTS, tzv. nomenklatura územních statistických jednotek), která nahradila dosavadní klasifikaci zavedenou Evropským statistickým úřadem EUROSTAT. [28] Cílem bylo „*založit společnou statistickou klasifikaci územních jednotek,..., která by umožňovala sběr, sestavování a šíření harmonizovaných regionálních statistik ve Společenství.*“ [28] Umožňuje komparaci srovnatelných území v rámci celé EU a slouží jak pro statistické účely, tak pro potřeby regionální a strukturální politiky EU (pro poskytování pomoci ze strukturálních fondů). [9]

Jednotky NUTS vycházejí ze stávajících územně správních úrovní členských států a pro dosažení srovnatelnosti jednotlivých statistických celků v rámci EU stanovilo Nařízení Rady (ES) č. 1059/2003 horní a dolní hranice počtu obyvatel pro tři základní úrovně NUTS regionů (viz následující tab. č. 3):

Tab. č. 3 Klasifikační kritérium NUTS (dle počtu obyvatel)

Úroveň NUTS	Minimum	Maximum
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Vlastní zpracování podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) dostupné na:
[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/narizeni_evropskeho_parlamentu_a_rady_\(es\)_c_1059_2003_](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/narizeni_evropskeho_parlamentu_a_rady_(es)_c_1059_2003_)

Klasifikace je hierarchická. Větší územní celky jsou tvořeny z územních celků menší úrovně. Členský stát má možnost si stanovit podrobnější úrovně členění, jež nejsou Evropskou unií legislativně vymezeny (tzv. LAU, tj. Local Administrative Units). [2, 12, 27]

3.2 Strukturální fondy EU – obecné aspekty

3.2.1 Vznik a vývoj v časové dimenzi 1957 – 2013

Základní mezníky v historickém vývoji strukturálních fondů v rámci politiky soudržnosti EU jsou následující:

Rok 1957

V březnu roku 1957 byla v Římě mezi šesti evropskými státy (Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, Německo, Francie a Itálie) podepsána Smlouva o Evropském hospodářském společenství (EHS), ve které se státy zavazují „*posílit jednotu ekonomik svých zemí a zajistit jejich harmonický vývoj zmenšováním rozdílů mezi jednotlivými oblastmi a odstraněním zaostávání oblastí s horšími podmínkami...*“. [34] Regionálním problémům však nebyla věnována zvláštní pozornost, neboť zakladatelské státy měly v podstatě srovnatelnou hospodářskou úroveň. [12]

60. léta a počátek 70. let

V roce 1960 byl ustaven vznik Evropského sociálního fondu (ESF), jehož cílem bylo čelit nezaměstnanosti (především mládeže) a přispívat k rekvalifikaci pracovní síly v postižených oblastech. V r. 1971 byl tento fond dále posílen.

V souvislosti s financováním společné zemědělské politiky (SZP, CAP) byl v r. 1962 ustaven Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond. [12]

Rok 1975

V tomto roce začal svou činnost Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF), jako reakce na rozšíření EU o tři nové státy - Velká Británie, Dánsko a Irsko (v r. 1973), které představovalo prohloubení regionální diferenciaci (problémové bylo především Severní Irsko). Byl podpůrnou intervencí k prostředkům členských států určených na rozvoj nejchudších regionů a stal se tak nosným instrumentem pro realizaci regionální politiky. [2]

Rok 1986

V únoru r. 1986 byl podepsán Jednotný evropský akt, který vymezil právní základ pro politiku soudržnosti. Vytvořily se tak podmínky pro skutečnou politiku soudržnosti, jejímž úkolem bylo pomoci zemím jižní Evropy a dalším méně rozvinutým regionům vyrovnat se s nároky jednotného trhu. [2]

Rok 1988 – první reforma politiky soudržnosti

Až do této doby nebyly fondy solidarity efektivně využívány. Situace nebyla řešena komplexně a tak docházelo k financování požadavků členských států, které ve většině případů reprezentovaly jejich individuální národní zájmy a ne zájmy celého Společenství. V r. 1988 proto došlo k první reformě regionální politiky, kdy byla regionální politika integrována s částí sociální a částí zemědělské politiky do jediné tzv. strukturální politiky a fondy solidarity se přeměnily na „strukturální fondy“. Strukturální fondy začaly poskytovat podporu na základě zásad koncentrace, programování, partnerství a adicionality (více viz kap. 3.1.2). Strukturální podpory již nebyly přidělovány jednotlivým členským státům, ale byly rozděleny do prioritních cílů. Společenství stanovilo své záměry v pěti prioritních cílech a pro získání podpory musela být plánovaná národní aktivita v souladu s některým z cílů. [2]

Programové období 1989 – 1993

Období v letech 1989 – 1993 je prvním obdobím s jednotnými pravidly pro strukturální fondy, na něž bylo přiděleno 68 miliard ECU (v cenách roku 1997). [2]

Rok 1993 – druhá reforma politiky soudržnosti

V r. 1993 vznikla na základě Maastrichtské smlouvy (Smlouvy o EU) Evropská unie (EU), jak je známá dnes. Tato změna s sebou přinesla tzv. druhou reformu strukturálních fondů. Ve smlouvě o EU je soudržnost definována jako jeden z hlavních cílů EU vedle hospodářské a měnové unie a jednotného trhu [33]. Došlo k ustavení Fondu soudržnosti.

Programové období 1994 - 99

Na vrcholné schůzi v Edinburghu (prosinec r. 1992) bylo rozhodnuto o zvýšení podílu politiky soudržnosti na celkových výdajích Evropské unie. Ve druhém společném

programovací období (1994 – 1999) činil tak celkový rozpočet na regionální a strukturální politiku EU 157 mld. ECU (v cenách roku 1997). V r. 1997 představovala regionální a strukturální politika více než 35 % z celkových výdajů rozpočtu EU.

Strukturální fondy byly navíc doplněny o Finanční nástroj pro orientaci rybolovu (FIFG).

Programové období 2000 – 2006

V programovém období 2000 – 2006 začaly být fondy využívány na základě územního principu, což znamenalo, že finanční podpory nesměřovaly členským státům, ale přímo příslušným regionům (na úrovni NUTS 2 a 3).

Za účelem vyšší efektivity vynakládaných finančních prostředků byl snížen počet cílů ze 6 na 3 a odděleny finanční prostředky pro stávající země a uchazečské země (byly zavedeny strukturální nástroje pro předvstupní období vytvořené pro kandidátské země střední a východní Evropy za účelem podpory jejich rozvoje; o předvstupních intervencích v ČR více viz kapitola 3.3.1). [10]

Pro programové období 2000 – 2006 bylo dle Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 [24] rozhodnuto o přidělení 195 mld. EUR.

Současné programové období 2007 - 13

V tomto období se místo strukturální a regionální politiky nově hovoří o tzv. politice soudržnosti (s vyšším důrazem na řešení regionálních disparit). Strukturální fondy politiky soudržnosti jsou již jen dva – Evropský sociální fond (ESF) a Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF). Orientační sekce Evropského zemědělského fondu pro orientaci a garanci (EAGGF) zaniká a místo něj nově vzniká Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EARFD) zahrnutý pod Společnou zemědělskou politiku EU. Taktéž Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG) byl nahrazen Evropským rybářským fondem (EFF) a zařazen pod Společnou zemědělskou politiku EU (viz výše, tab. č. 2, kap. 3.1.1).[2]

Pro současné období realizace politiky soudržnosti bylo rozděleno 347 miliard EUR. [42]

3.2.2 Charakteristika jednotlivých strukturálních fondů

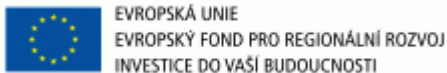
V předešlých programových obdobích byly pro podporu opatření regionální a strukturální politiky používány čtyři strukturální fondy (ERDF, ESF, EAGGF-G, FIFG). V současném programovém období (2007 – 2013) jsou k dispozici dva finanční nástroje (ERDF a ESF).

Každý fond řeší specifickou tématickou oblast. Jsou používány jako grantové nástroje určené ke spolufinancování projektů.

Jedná se o následující fondy:

Evropský fond regionálního rozvoje (ERDF)

Obr. č. 1 Logo Evropského fondu regionálního rozvoje (v české verzi)

Zdroj: <http://www.mpo.cz/images/logo-erdf-cz.gif>

Evropský fond regionálního rozvoje je základním nástrojem pro politiky soudržnosti.

Jeho základním posláním „je pomoc při odstraňování regionálních nerovností a posilování rozvoje a konverze regionů. Dále podporuje stabilní a trvale udržitelný rozvoj a vytváření trvale perspektivních pracovních míst.“ [10]

Aktivity ERDF jsou zaměřeny především do zaostávajících regionů. ERDF financuje především tzv. tvrdé (investiční) projekty.

V programovém období 2000 – 2006 byla pomoc z ERDF směřována na Cíl 1 (Podpora rozvoje a strukturálních změn regionů se zaostávajícím rozvojem) a Cíl 2 (Podpora hospodářské a společenské přeměny oblastí se strukturálními problémy).

Zaměření podpory ERDF (programové období 2000 – 2006)

- Investice podnikům pro vytvoření a zachování trvale udržitelných pracovních příležitostí;
- investice do infrastruktury (pro regiony podporované z Cíle 1 to znamenalo především podporu budování transevropských sítí, telekomunikací a energetiky a pro regiony podporované z Cíle 2 se fond zaměřil např. na investice do

průmyslových oblastí procházející úpadkem, revitalizaci městských oblastí, zlepšení dostupnosti venkovských oblastí atd.);

- rozvoj vnitřního potenciálu podporováním lokálního rozvoje a aktivit malého a středního podnikání (SME) (služby pro podniky v oblasti managementu, marketingu a výzkumu, přímé investice a půjčky podnikům, podpora rozvoje informační společnosti prostřednictvím intervencí do oblasti výzkumu a rozvoje technologií atd.);
- technická pomoc.[25, 10, 2]

V programovém období 2007 – 2013 je pomoc soustředěna do všech tří prioritních cílů – „Konvergence“, „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ a „Evropská územní spolupráce“.

V zásadě se týká hospodářsky zaostávajících regionů, tj. regionů s HDP na obyvatele nižším než 75 % průměru EU (cílová oblast Konvergence).

Zaměření podpory ERDF (programové období 2007 – 2013)

Fond přispívá k financování priorit vztahující se k jednotlivým cílům. V rámci cíle Konvergence soustředí fond svou podporu na:

- výzkum, technologický rozvoj, inovace a podnikání (tzn. podpora výzkumu a technologického rozvoje v SME, partnerství veřejného a soukromého sektoru a klastrů, podpory poskytování služeb pro podnikatele atd.);
- budování informační společnosti (rozvoj elektronické komunikační infrastruktury, rozvoj a zlepšování bezpečnosti přístupu k veřejným službám online, podpora SME při zavádění IT atd.);
- rozvojové iniciativy a podpora subjektů poskytujících lokální služby zaměřené na vznik nových pracovních míst;
- životní prostředí (investice související s vodním hospodářstvím a nakládáním s odpady, přeměny brownfields, podpora biodiverzity a ochrany přírody atd.);
- řešení sloužící k prevenci přírodních a technologických rizik;
- cestovní ruch (propagace přírodního bohatství pro rozvoj udržitelného CR, zlepšení nabídky služeb CR atd.);

- investice do kultury (propagace a zachování kulturního dědictví, zlepšení nabídky kulturních služeb atd.);
- investice v oblasti dopravy (zdokonalení transevropských sítí a napojení na síť TEN-T, strategie pro čistou dopravu);
- investice v oblasti energetiky (zlepšování energetické účinnosti, udržitelné zdroje energie atd.);
- investice v oblasti vzdělávání, vč. odborné přípravy;
- investice do zdravotnické a sociální infrastruktury.

V rámci cíle - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je podpora z fondu soustředěna na podporu inovací a znalostní ekonomiky, ochranu životního prostředí a přístupu k telekomunikačním a dopravním službám.

Pro Cíl - Evropská územní spolupráce se podpora z fondu zaměřuje na rozvoj přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce. [30]

Evropský sociální fond (ESF)

Obr. č. 2 Logo Evropského sociálního fondu

Zdroj: <http://www.esfcr.cz/tag/logo>

Evropský sociální fond je hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti. [13] Podporuje tedy především tzv. měkké (neinvestiční, neinfrastrukturní) projekty.

Jeho úkoly pro období 2000 – 2006 byly, dle Nařízení Rady č. 1784/1999, podporovat opatření k zamezení a potírání nezaměstnanosti, rozvoj lidských zdrojů a sociální integrace do trhů práce, za účelem podpoření vyšší úrovně zaměstnanosti, rovnoprávné postavení mužů a žen a trvalý rozvoj a rozvoj hospodářské a sociální soudržnosti. [27] Angažoval se v naplňování všech tří cílů.

Zaměření podpory ESF (programové období 2000 – 2006)

- podpora aktivní politiky trhu práce vedoucí ke snižování nezaměstnanosti, zamezení dlouhodobé nezaměstnanosti a usnadnění znovuzачlenění nezaměstnaných do trhu práce (osob dlouhodobě nezaměstnaných a mládeže),
- podpora rovných šancí při přístupu na trh práce pro všechny (se zvláštním ohledem na osoby ohrožené společenským vyloučením),
- podpora profesního a všeobecného vzdělání, poradenství v rámci celoživotního vzdělávání a mobility za prací,
- podpora kvalifikovaných, vzdělaných a přizpůsobivých pracovních sil, inovace v oblasti organizaci práce, podpora podnikatelského ducha, kvalifikace a potenciálu pracovních sil ve výzkumu, vědě a technologii,
- specifická opatření vedoucí ke zlepšení přístupu žen na trh práce a jejich postavení na trhu práce, růst a vytváření příležitostí v zaměstnání a podnikání . [27]

V současném programovém období 2007 – 2013 dále posílil svou roli hlavního finančního nástroje v podpoře Evropské strategie zaměstnanosti. Finanční prostředky z ESF jsou určeny především na plnění Cíle - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Cíl – Konvergence (za účelem podpory zaměstnanosti v nejméně ekonomicky rozvinutých oblastech). Je kladen vyšší důraz na kvalitu vzdělávací soustavy, na výzkumné aktivity a integraci imigrantů do pracovního trhu. [2]

Zaměření podpory ESF (programové období 2007 – 2013)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 [29] uvádí následující zaměření podpory ESF:

- zvyšování přizpůsobivosti pracovníků, společností, podnikatelů a podniků (tvorba inovačních a produktivnějších způsobů organizace práce, rozvoj specifických služeb pro zaměstnanost, odbornou přípravu atd.);
- zlepšování přístupu k zaměstnání a udržitelnost (provádění aktivních a preventivních opatření na trhu práce, zlepšení přístupu k zaměstnání pro ženy,

zvýšení účasti přistěhovalců na zaměstnanosti pro posílení jejich sociální integrace atd.);

- zlepšování sociálního začlenění znevýhodněných osob (integrace a opětovné zapojení znevýhodněných osob na trhu práce, boj proti diskriminaci v přístupu na trh práce);
- posílení lidského kapitálu (navrhování, zavádění a provádění reforem vzdělávacích systémů, snížení počtu osob s nedokončeným vzděláním a zvýšení dostupnosti a kvality základního, odborného i terciárního vzdělávání, zlepšování dovedností pracovníků s ohledem na inovace a znalostní ekonomiku atd.

Evropský zemědělský orientační a záruční fond (EAGGF)

Obr. č. 3 Logo Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (v anglické verzi)

Zdroj: <http://www.ndp.ie/documents/logos/EAGGF.col.jpg>

Boháčková, I. et al. uvádí: „*Posláním EAGGF byla intervence v oblasti agrárního trhu a obecně podpora zemědělských producentů vztahující se k produkci, prodeji, cenám, ochraně před levnějšími dovozy a k podpoře exportu.*“ [2]

Evropský zemědělský orientační a záruční fond se členil na dvě části, přičemž mezi strukturální fondy spadala pouze Orientační sekce, jejímž úkolem bylo realizovat strukturální politiku v oblasti zemědělství. Tato část disponovala zhruba dvacetinou celkových financí fondu a podílela se na financování operací spadajících pod Cíl 1 (v některých případech i Cíl 2).

Jeho smyslem bylo zemědělství jako klíčové aktivity ve venkovských oblastech (podpora zemědělských podniků, produktů a zaměstnanosti v zemědělství), zajišťovat diverzifikaci činností ve venkovských oblastech (možnost zaměstnání a příjmové alternativy především pro mladé zemědělce), chránit a zlepšovat životní prostředí a krajinu atd. [10]

V r. 2007 přebíral roli orientační sekce EAGGF nově vzniklý zdroj - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. [2]

Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG)

Obr. č. 4 Logo Finančního nástroje na podporu rybolovu (v anglické verzi)

FINANCIAL INSTRUMENT
FOR FISHERIES GUIDANCE

Zdroj: <http://www.ndp.ie/documents/logos/FIFG.col.jpg>

Finanční nástroj na podporu rybolovu byl zaměřen na podporu rybářského sektoru, zpracovatelského průmyslu a marketingu pro výrobky rybářského průmyslu. V r. 2007 přebíral jeho funkci Evropský rybářský fond.

Fond soudržnosti (FS, CF)

Fond soudržnosti není strukturálním fondem. Poskytuje prostředky na velké investiční projekty v oblasti životního prostředí a dopravy (transevropské dopravní sítě) v členských státech Unie, jejichž HND je nižší než 90 % průměru EU (ČR tuto podmínku splňuje). Fond se specificky nezaměřuje na regionální politiku jako strukturální fondy. Je doplňujícím nástrojem pro regiony ke strukturálním fondům.[58]

Iniciativy společenství

Iniciativy společenství jsou specifické programy zřízené Evropskou komisí, jenž nejsou vázány na iniciativu členských států (na základě zpracovaného Národního rozvojového plánu a z toho vycházejících operačních programů), ale zaměřují se na hledání společných řešení problémů vyskytujících se plošně v celé EU. [2, 9] I tak jejich realizace spočívala na národních a regionálních orgánech států. V programovém období 2000 – 2006 na ně bylo vynaloženo 5,35 % rozpočtu strukturálních fondů. Každou z iniciativ financoval vždy jeden fond. [9] Jedná se o následující iniciativy (realizovány v České republice):

INTERREG III

Cílem této iniciativy byla podpora příhraniční (sekce A), nadnárodní (B) a meziregionální (C) spolupráce (tj. vytváření přeshraničních partnerství). Iniciativu financoval ERDF. Příhraniční obce mohly využít finančních možností v rámci sekce A

(INTERREG IIIA). V novém programovacím období 2007 – 2013 se Iniciativa (INTERREG IV.C) stala součástí cíle Evropská územní spolupráce.

URBAN II

Cílem Iniciativy URBAN II byla podpora ekonomické a sociální revitalizace měst, předměstí a městských částí procházející krizovým obdobím. Byla financována z ERDF. Pro nové programové období byla z Iniciativy URBAN II vytvořena Iniciativa URBACT a průřezově integrována do cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

EQUAL

Iniciativa EQUAL byla zaměřena na odstranění nerovných podmínek a diskriminace na trhu práce. Iniciativa byla financována z ESF. V novém programovém období 2007 – 2013 již iniciativa nepokračuje a byla průřezově integrována do cílů Konvergence a Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

LEADER+

Cílem Iniciativy LEADER+ byla podpora rozvoje venkovských oblastí prostřednictvím podněcování spolupráce aktivních činitelů působících ve venkovských společnostech a ekonomikách (tzv. místních akčních skupin – MAS). Iniciativa byla financována z prostředků podpůrné (orientační) části EAGGF. Pro nové programovací období byla Iniciativa zařazena pod Společnou zemědělskou politiku podporovaná z EAFRD. [2, 9]

3.2.3 Legislativa vztahující se k využívání strukturálních fondů

Opatření vztahující se k realizaci strukturální politiky EU jsou legislativně zakotvena v nařízeních Rady EU ke Strukturálním fondům. Tato nařízení jsou obecně závaznými jak na úrovni Společenství, tak na úrovni jednotlivých členských států, jsou tedy v členských státech účinná přímo. Mohou zavazovat jak státy, tak i jejich vnitrostátní subjekty práva. [23]

Mezi základní legislativní dokumenty platné do roku 2006 (vč. dofinancování programů do r. 2008) patří:

- Nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 o podpoře pro rozvoj venkova ze Zemědělského podpůrného a záručního fondu a měnící a zrušující některá zařízení.

- Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1261/1999 o Evropském fondu regionálního rozvoje.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1262/1999 o Evropském sociálním fondu.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EC) č. 1263/1999 o Finančním nástroji pro podporu rybářství.
- Nařízení Komise (ES) č. 1159/2000 o informačních a propagačních opatřeních, která mají být prováděna členskými státy v souvislosti s pomocí strukturálních fondů.
- Nařízení Komise (ES) č. 438/2001 obsahující podrobná pravidla pro provádění nařízení Rady (ES) č.1260/1999 ohledně řídicích a kontrolních systémů pro pomoc poskytovanou v rámci strukturálních fondů.
- Nařízení Komise (ES) č.1685/2000 stanovující podrobná pravidla provádění nařízení 1260/1999 týkající se způsobilosti výdajů na činnosti spolufinancované strukturálními fondy.
- Nařízení Komise (ES) č.448/2001 podrobná pravidla pro provádění nařízení Rady (ES) č.1260/1999 ohledně postupu při provádění oprav financování u pomoci poskytované v rámci strukturálních fondů.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1783/1999 o Evropském fondu regionálního rozvoje.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1784/1999 o Evropském sociálním fondu. [22, 12]

Mezi nařízení EU vztahující se k využívání strukturálních fondů v současném období 2007-2013 patří tyto:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. Toto nařízení stanovuje společný soubor pravidel pro všechny nástroje.

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS).

Nařízení komise (ES) č. 1828/2006 stanovující prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a dále k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006. Nařízení stanovuje informační a propagační opatření, obsahuje podrobná pravidla ohledně řídicích a kontrolních systémů atd.). [10]

3.2.4 Programování strukturálních fondů

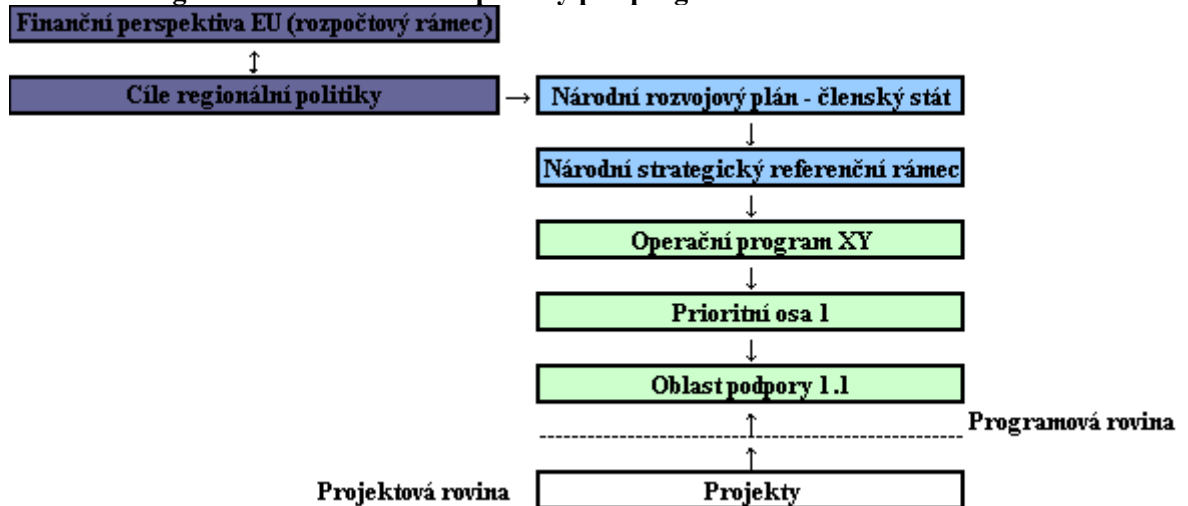
Regionální politika je charakteristická cykly (v současnosti sedmiletými), které jsou shodné s rozpočtovými obdobími EU. Na počátku každého programovacího období vytyčí Evropská komise (EK) **tzv. cíle regionální politiky EU** (viz kap 3.1.1), které obecně definují, jakým způsobem, jakými prostředky a do kterých regionů budou směřovat finanční prostředky a též výši jednotlivých příspěvků a jejich rozložení v průběhu programového období. [17] Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky HSS jsou **Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)**, které vymezují orientační rámec pro intervenci fondů (ERDF, ESF a Fondu soudržnosti) v členských státech EU. Na základě stanovených cílů EU a dokumentu SOZS může členský stát zpracovat **tzv. Národní rozvojový plán (NRP)**, jehož zpracování je dobrovolné a slouží k nalezení shody mezi EU a jednotlivými členskými státy v otázkách podpory v rámci politiky soudržnosti. Popisuje hlavní rozvojové problémy země a strategii rozvoje státu pro období 2007 – 2013. Navazujícím dokumentem je **tzv. Národní strategický referenční rámec (NSRR)**, jenž je základní rozvojovou strategií na úrovni státu pro sedmileté programovací období a věcným základem pro tématické (sektorové) a regionální operační programy (ROP). Navrhuje jej členský stát při respektování principu partnerství (probíhá vyjednávání s Evropskou komisí). **Operační programy (OP)**,

odvíjející se z předchozích strategických dokumentů, jsou nástrojem realizace NRP, NSRR a politik jednotlivých států a představují „...souhrn priorit, opatření, cílů a konkrétních objemů finančních zdrojů, a to jak evropských, tak českých, veřejných i souhrnných, podle zaměření a míry ziskovosti navazujících projektů.“ [2] Programy obsahují analýzu území s vymezením jeho slabých a silných stránek, na jejímž základě je stanovena celková strategie rozvoje daného území. Tyto programy jsou pak schvalovány Evropskou komisí. [2, 4]

Jednotlivé operační programy pro programovací období 2007 – 2013 jsou rozpracovány do tzv. **prioritních os** (představující hlavní směry intervence) a ty dále do tzv. **oblastí podpory**, jež jsou nástrojem realizace operačních programů (vymezují jednotlivé intervence, podporované aktivity, konečné příjemce, způsob realizace atd.). Finanční prostředky EU (v souladu s principem programování) jsou alokovány na jednotlivé operační programy a následně realizovány na ně navazujícími schválenými projekty. Projektové záměry předkládají veřejné a soukromé subjekty (obce, kraje, neziskové organizace, firmy atd.), které jsou v případě úspěšného schválení příslušnými orgány spolufinancovány ze zdrojů EU. [2, 4]

Výše popsanou hierarchickou strukturu strategických programových dokumentů znázorňuje následující schéma (obr. č. 5):

Obr. č. 5 Programování strukturální politiky pro programovací období 2007 – 2013

Zdroj: podle [2]

Minulé programové období 2000-2006

V minulém programovém období existoval tzv. třífázový plánovací postup pro země spadající celou či velkou částí svého území do Cíle 1. Nejprve byl zpracováván **Národní rozvojový plán**, na něj pak navazovalo formulování tzv. **Rámce podpory Společenství** (smlouva mezi Evropskou komisí a členským státem o výši a zaměření podpory ze strukturálních fondů) a na jeho základě členský stát předložil ke schválení vypracované **operační programy** (odvětvové či regionální – pro regiony NUTS 2), které byly určeny pro realizaci Rámce podpory Společenství. Pro podporu v rámci cíle 2 a 3 se použil zjednodušený systém formou **Jednotného programového dokumentu**, který v sobě obsahoval všechny tři fáze. [10]

3.2.5 Financování strukturálních fondů

Výdaje na politiku soudržnosti (strukturální výdaje) představovaly v minulém 2000 - 2006 i v současném programovém období 2007 – 2013 okolo 30 % společného rozpočtu Společenství. Od počátku je největší váha přikládána fondu ERDF, v zájmu rozvoje a udržení stability regionů ve Společenství. V programovém období 2000 – 2006 činil jeho podíl více jak 54 % z prostředků všech fondů celkem. ESF činí stabilně 30 % z celkových zdrojů. Zastoupení prostředků EAGGF a FIG nebylo výrazné a v novém programovém období byly jako strukturální fondy zrušeny. Na období 2007 – 2013 bylo alokováno cca 336,3 mld. EUR na strukturální fondy, z toho 26,69 mld. EUR pro ČR. Česká republika musí pro úspěšné čerpání tuto částku doplnit o cca 4 mld. EUR, jelikož EU financuje maximálně 85 % výdajů z aktivit uskutečněných v rámci regionální politiky. Pro každou prioritu v rámci tématického či regionálního OP je stanoven maximální příspěvek z fondů. Tyto příspěvky jsou pak doplněny o financování na národní úrovni (státní rozpočet, rozpočty krajů, obcí, spolufinancování příjemci). [2, 47, 6, 8]

Finanční toky z rozpočtu strukturálních fondů členským zemím

Evropská komise stanovuje objem finančních prostředků ze společného rozpočtu EU na jednotlivé fondy a operační programy v programovém období (na základě předložených finančních plánů pro každý OP). Financování probíhá prostřednictvím **zálohové (předběžné) platby** pro období 2007 - 2013, **průběžných plateb** (členská země žádá o

doplnění prostředků na základě žádostí a certifikovaných výdajů přibližně 3x do roka) a **konečného zůstatku** na zdrojový účet platebnímu orgánu. Kumulativní součet těchto plateb nesmí přesáhnout 95 % příspěvku z fondů na OP. Prostředky jsou dále rozděleny do jednotlivých kapitol státních rozpočtů (v EUR) a z nich distribuovány konečným příjemcům (v případě ČR v Kč) dvojí formou - formou **ex-post plateb** či **ex-ante plateb**. V případě ex-post plateb jsou příjemci uhrazeni již vynaložené uznatelné výdaje. V případě ex-ante plateb, jsou příjemci poskytnuty finanční prostředky před započítáním realizace projektu. Konečný příjemce (veřejný či soukromý subjekt) musí zpracovat finanční plán projektu a doložit spolufinancování projektu. [2]

Finanční řízení strukturálních fondů

Každý stát zřizuje **Platební orgán (PO)**, jenž vypracovává a předkládá žádosti o platby a přijímá platby od Komise z rozpočtu EU. Platebním orgánem v ČR je **Ministerstvo financí**. Výkonem funkce PO je pověřen **odbor Národního fondu**. Zprostředkujícími subjekty jsou **platební jednotky** pro jednotlivé OP (zřízené na ministerstvech), na které je delegován výkon některých činností (např. převod finančních prostředků ze SF konečným příjemcům). Platebními jednotkami v ČR jsou kompetenčně odpovědná ministerstva (Řídící orgán příslušného sektorového OP; viz kap. 3.3.5). [2, 10, 37] Neopominutelnou zásadou je, že opatření programu a každý vybraný projekt může čerpat prostředky pouze z jediného fondu a též žádný projekt nemůže být podporován v rámci více programů. Veškeré finanční toky podléhají finanční kontrole institucemi EU (především Evropskou komisí) a příslušnými státními institucemi (v ČR především Ministerstvo financí). [2, 8]

3.3 Strukturální fondy EU v ČR

Česká republika vstoupila do EU 1. května 2004 společně s dalšími 9 státy střední a východní Evropy. Touto událostí vznikl České republice nárok na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Před vstupem do EU však měla Česká republika jako kandidátská země možnost čerpat z dotačních titulů v rámci předvstupní pomoci, kterou se zabývá úvodní kapitola (3.3.1 Předvstupní intervence).

3.3.1 Předvstupní intervence

Úkolem předvstupních programů pomoci bylo připravit Českou republiku jako kandidátskou zemi na vstup do Evropské unie a na přistoupení k systému strukturálních fondů. Česká republika využívala pomoc ze tří peněžních fondů - ISPA, SAPARD a PHARE. Zaměřovaly se na pomoc při převzetí příslušné legislativy (acquis communautaire) a budování potřebné infrastruktury pro budoucí využívání prostředků ze strukturálních fondů a též Kohezního fondu. [16] Wokoun, R. uvádí: „*Zásadní význam mělo vedle poskytování finančních prostředků především to, že participující české orgány veřejné správy měly možnost osvojit si metodické postupy, platné v rámci Evropské unie a důkladně se připravit na procedury spojené s využíváním strukturálních fondů.*“ [10] Čerpání prostředků z předvstupních intervencí také podléhalo přísnému monitorování, kontrole a hodnocení.

ISPA

Nástroj předvstupních strukturálních politik (ISPA) měl napomoci ČR jako kandidátské zemi přizpůsobit se normám infrastruktury Společenství a převzetí acquis communautaire v oblasti životního prostředí a dopravy. Finanční pomoc z tohoto nástroje byla stanovena na období 2000-2006. Finanční pomoc byla poskytována projektům (či skupinám projektů) formou nenávratné přímé pomoci či návratné pomoci. Výše finančního příspěvku mohla dosahovat až 75 % veřejných výdajů (Komise mohla rozhodnout o navýšení na 85%). Po vstupu ČR do EU jej nahradil OP Infrastruktura. [25]

SAPARD

Program SAPARD byl určen na podporu rozvoje venkova (zejména na podporu konkurenceschopnosti zemědělských a potravinářských podniků) a zemědělské výroby. Podpory se vztahovaly na zavádění právního řádu EU (acquis communautaire) v oblasti společné zemědělské politiky a k řešení prioritních a specifických problémů pro udržitelné přizpůsobení zemědělství a venkovských oblastí v kandidátských zemích. [15] Jeho realizace byla naplánovaná na období 2000 - 2006. Česká republika ukončila finančně tento program před koncem roku 2005. Finanční podpora byla poskytována formou záloh či plateb (na základě vynaložených výdajů). Výše mohla dosahovat až 75 % veřejných výdajů. Po vstupu ČR do EU jej nahradil OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. [2]

Phare

Program Phare byl založen v r. 1989 a měl původně sloužit jako pomoc Polsku a Maďarsku v řešení problémů vzniklých s transformací jejich ekonomik. Později byl rozšířen i na další země (též Českou republiku), které procházely transformací a určen již výhradně na přípravu vstupu kandidátských zemí do EU podle priorit Společenství. Úkolem České republiky v rámci programu Phare bylo usilovat o přijetí acquis communautaire, integraci infrastruktury s ostatními členskými státy (dopravní, technická vč. životního prostředí) a posílit české hospodářství pro usnadnění jeho integrace do vnitřního trhu EU (podporou trhu práce, vzdělávacích systémů, MSP a regionálního rozvoje). Podpora probíhala formou nenávratné finanční pomoci. Od r. 1994 byl realizován subprogram Phare tzv. Program přeshraniční spolupráce (Phare CBC), jenž byl zaměřen na výstavbu základní technické infrastruktury (dopravní komunikace, čistírnny odpadních vod, energetické sítě) a na rozvoj podnikatelských aktivit. Tento program měl veliký význam pro další rozvoj obcí. Po vstupu ČR do EU jej nahradil Společný regionální operační program (SROP). [2, 10, 16]

3.3.2 Územní členění ČR pro potřeby regionálního rozvoje

V ČR má klasifikace NUTS 5 úrovní. Celé území je pokládáno za NUTS 0 (stát) i NUTS 1 (území). Pro úroveň NUTS 2 neexistovaly v ČR podle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 [28] žádné správní jednotky vhodného rozsahu a tak byly na základě zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje vytvořeny tzv. regiony soudržnosti (8), které jsou tvořeny jednou až třemi jednotkami NUTS 3 (VÚSC nebo-li kraje). Jejich vytvoření bylo nezbytnou podmínkou pro získání možnosti čerpání finanční pomoci ze strukturálních fondů. Slouží pro potřeby spojené s koordinací a realizací operačních programů. [2, 8, 12] Pro potřeby strukturální a regionální politiky jsou důležité též jednotky NUTS 3, které představují kraje (14). Graficky je vymezení regionů soudržnosti (NUTS 2) a krajů (NUTS 3) v ČR znázorněno v příloze č. 2.

Na úrovni NUTS 4 (LAU 1) byly stanoveny okresy (celkem 91 vč. 15 pražských obvodů) a na úrovni NUTS 5 (LAU 2) obce (6244). [2] Úrovně LAU 1 a LAU 2 zatím slouží pouze pro statistické účely. [10] Vymezení jednotek NUTS v ČR znázorňuje následující tabulka (tab. č. 4):

Tab. č. 4 Vymezení územních jednotek v ČR

Úroveň NUTS	Územní jednotka	Počet
NUTS 0	stát	1
NUTS 1	území	1
NUTS 2	regiony soudržnosti	8
NUTS 3	kraje (VÚSC)	14
LAU 1 (NUTS 4)	okresy	91
LAU 2 (NUTS 5)	obce	6244

Vlastní zpracování podle strukturalni-fondy.cz

3.3.3 Legislativní rámec regionální politiky ČR

Mezi základní dokumenty vymezující legislativní a institucionální rámec pro regionální politiku ČR patří **Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků**, který zakotvuje existenci 14 krajů s účinností od 1. 1. 2000 a na něj navazující **zákony č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)**. Nutné je zmínit též **zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (ve znění zákona č. 110/2007 Sb.)**, stanovující jako ústřední orgán ve věcech regionální

politiky Ministerstvo pro místní rozvoj [§14, odst. 1]. Zásadním je pak zákon č. **248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje**, jenž je nosnou normou regionální politiky ČR. Zákon specifikuje institucionální zajištění české regionální politiky, kompetence Ministerstva pro místní rozvoj, krajů a obcí (§ 11–14), oblasti podpory regionálního rozvoje (§ 3) a vybrané nástroje a působnosti hlavních subjektů. Dále zákon definuje programové dokumenty vypracovávané na celostátní (§ 2) a krajské úrovni (§ 9) a tzv. regiony soudržnosti (NUTS 2), a jejich orgány včetně určení jejich působnosti (§ 15–18). [12, 19]

Dalšími souvisejícími zákony, které ve své publikaci [12] uvádí Wokoun, R. a kol. jsou:

- Zákon č. 531/1990 Sb., o místních finančních správách, v platném znění,
- Zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění,
- Zákon č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivu na životní prostředí, v platném znění,
- Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění,
- Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění,
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění,
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění,
- Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, v platném znění.

3.3.4 Programovací procedury v ČR

Česká republika zpracovala pro období 2007 – 2013 **Národní rozvojový plán**, jenž je základním dokumentem pro uplatňování politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Dokument obsahuje makroekonomickou a regionální analýzu území a na tomto základě definuje priority ČR, na něž bude směřována podpora z finančních prostředků EU. Na Národní rozvojový plán navazuje **Národní strategický referenční rámec**, který je rámcovou rozvojovou strategií pro ČR v sedmiletém programovacím období. [2] Za tvorbu obou dokumentů zodpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR). Řídící a koordinační výbor zaštiťuje jejich přípravu. [16] Na základě definovaných cílů a priorit

Národního rozvojového plánu ČR a Národního strategického referenčního rámce ČR pro období 2007 – 2013 připravila Česká republika pro využívání prostředků ze strukturálních fondů v letech 2007 – 2013 celkem **24 operačních programů**. [7, 17]

Jedná se o následující programy podpory:

V rámci cíle „Konvergence“:

Tématické (sektorové) operační programy

Tématické operační programy se zaměřují na konkrétní oblast (např. doprava, životní prostředí atd.) a jsou platné pro všechny regiony České republiky s výjimkou hl. m. Prahy. [7] Na tématické operační programy je vyčleněno **21,2 mld. €**. [43] Investiční (infrastrukturní) projekty jsou spolufinancovány z ERDF a neinvestiční projekty z fondu ESF.

Integrovaný operační program (IOP)

V rámci IOP jsou realizovány větší integrované projekty (meziresortní či meziregionální) zaměřené na rozvoj veřejných služeb, vybrané části urbánní problematiky a posilování nových pólů rozvoje (cestovní ruch, věda a inovace). Koordinovány jsou přímo Ministerstvem pro místní rozvoj za úzké spolupráce s regiony soudržnosti a kraji. [7] Program je financován z ERDF.

IPRM (Integrovaný plán rozvoje města)

IPRM je strategický dokument města, který zahrnuje soubor konkrétních vzájemně časově a obsahově provázaných akcí, které se týkají buď vymezeného území města nebo vybraných klíčových témat. IPRM je realizován prostřednictvím projektů, které směřují k dosažení stanovených cílů města. IPRM je realizován ve městech nad 50 tis. obyvatel (v případě podpory bydlení ve městech nad 20 tis. obyvatel). V programovém období 2007-2013 IPRM patří k nejvýznamnějším koordinačním mechanismům pro intervence z ROP, TOP a IOP cílené na rozvoj měst.[58]

Regionální operační programy (ROP)

Regionální operační programy jsou určeny pro jednotlivé regiony soudržnosti (NUTS 2) s výjimkou hlavního města Prahy. ROP jsou obecně zaměřeny na zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti, zlepšení životních podmínek obyvatel měst a venkova, rozvoj

podnikání, rozvoj cestovního ruchu. Na ROP je z fondů EU vyčleněno **4,6 mld. €**. Veškeré podporované aktivity jsou spolufinancovány z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), jedná se o investiční (infrastrukturní) projekty. [7, 40]

V rámci cíle „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“:

Operační programy Praha

V rámci hlavního města jsou uplatňovány dva operační programy - OP Praha Konkurenceschopnost (financován z ERDF) a OP Praha Adaptabilita (financován z ESF). Může také omezeně čerpat ze sektorových operačních programů (v rámci tzv. víceúčelových operačních programů). [7, 40] Na operační programy pro Prahu je vyčleněno jen **343,3 miliónů €**. [37]

Pro Cíl "Evropská územní spolupráce":

Operační programy přeshraniční spolupráce

Operační programy přeshraniční spolupráce podporují spolupráci příhraničních regionů s příslušným přeshraničním regionem (např. OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko). [17] Pro operační programy přeshraniční a Nadnárodní spolupráce je pro Českou republiku z fondů EU vyčleněno **389 miliónů €**. Aktivity jsou spolufinancované z ERDF. [35]

Přehled jednotlivých operačních programů rozdělených podle cílů uvádí následující tabulka (tab. č. 5):

Tab. č. 5 Operační programy pro období 2007 – 2013 rozdělené podle cílů EU

Cíle EU 2007 - 2013		
Konvergence	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Evropská územní spolupráce
Tématické operační programy	OP Praha – Konkurenceschopnost (ERDF)	INTERACT II
OP Podnikání a inovace (ERDF)	OP Praha – Adaptabilita (ESF)	ESPON 2013
OP Životní prostředí (ERDF, FS)		OP Mezuregionální spolupráce (ERDF)
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (ESF)		OP Nadnárodní spolupráce (ERDF)
OP Doprava (ERDF, FS)		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko (ERDF)
OP Výzkum a vývoj pro inovace (ERDF)		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko (ERDF)
OP Lidské zdroje a zaměstnanost (ESF)		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko (ERDF)
Integrovaný operační program (ERDF)		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko (ERDF)
OP Technická pomoc (ERDF)		OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko (ERDF)
Regionální operační programy		
ROP NUTS II Střední Čechy (ERDF)		
ROP NUTS II Jihozápad (ERDF)		
ROP NUTS II Severozápad (ERDF)		
ROP NUTS II Jihovýchod (ERDF)		
ROP NUTS II Severovýchod (ERDF)		
ROP NUTS II Moravskoslezsko (ERDF)		
ROP NUTS II Střední Morava (ERDF)		

Vlastní zpracování podle [7]

Minulé programové období 2004 - 2006

V minulém (zkráceném) programovém období byl v České republice v rámci Cíle 1 uplatněn třífázový plánovací postup. Nejprve byl zpracován **Národní rozvojový plán 2004–2006**, na jehož základě zformulovala Evropská komise ve spolupráci s vládou ČR tzv. **Rámec podpory Společenství**. Po jeho schválení předložila ČR pět operačních programů – **čtyři odvětvové operační programy** (Průmysl a podnikání, Infrastruktura, Rozvoj lidských zdrojů a Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství) a **Společný regionální operační program** (SROP) zaměřen na rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti ČR (vyjma hl. m. Prahy). V rámci Cílů 2 a 3 předložila ČR tzv. **Jednotné programové dokumenty** (JPD 2, JPD 3) týkající se hlavního města Prahy, která

nesplnila kritérium pro zařazení do Cíle 1. [10] Příloha č. 4 uvádí srovnání operačních programů minulého programového období (2004 - 2006) se současným (2007 - 2013).

3.3.5 Řízení a implementace programů v ČR

Orgánem odpovědným za celkovou přípravu a koordinaci v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti je v ČR **Ministerstvo pro místní rozvoj**, které vypracovává programové dokumenty (NRP, NSRR pro léta 2007 – 2013 atd.) a zabezpečuje celkovou koordinaci řízení OP. [2] Výkonem funkce byl pověřen **Národní orgán pro koordinaci (NOK)**. **Řídící a koordinační výbor (ŘKV)** se zabývá monitorováním procesu plnění záměrů stanovených v NSRR. Pro každý OP je stanoven **Řídící orgán**, jenž je zodpovědný za řízení a celkovou koordinaci realizace programu a za průběh čerpání finančních prostředků. Řídícími orgány pro každý OP jsou příslušná odvětvová ministerstva (Regionální rady v případě ROP) a uvádí je následující tabulka (tab. č. 6) [20, 41]:

Tab. č. 6 Řídící orgány jednotlivých orgánů

OP	Řídící orgán
Tématické operační programy	
OP Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
OP Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
OP Doprava	Ministerstvo dopravy ČR
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí ČR
OP Technická pomoc	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Regionální operační programy (pro 7 regionů soudržnosti)	
ROP NUTS II Střední Čechy	Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy
ROP NUTS II Jihozápad	Regionální rada regionu soudržnosti Jihozápad
ROP NUTS II Severozápad	Regionální rada regionu soudržnosti Severozápad
ROP NUTS II Jihovýchod	Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod
ROP NUTS II Severovýchod	Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod
ROP NUTS II Moravskoslezsko	Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko
ROP NUTS II Střední Morava	Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava
IOP	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP Praha	
OP Praha - Konkurenceschopnost	hl. m. Praha, Magistrát hl. m. Prahy
OP Praha - Adaptabilita	hl. m. Praha, Magistrát hl. m. Prahy
OP Přeshraniční spolupráce	
INTERACT II	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
ESPON 2013	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP Mezuregionální spolupráce	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP Nadnárodní spolupráce	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Vlastní zpracování podle strukturalni-fondy.cz

3.3.6 Aktivita strukturálních fondů v období 2004 – 2006

V minulém programovém období se realizovalo 16 programů podpory fondů EU s celkovou alokací cca 80 mld. Kč.[40] Následující tabulka (tab. č. 7) znázorňuje údaje o výši pomoci pro Českou republiku ze strukturálních fondů v období 2004 – 2006 podle let a jednotlivých cílů (v mil. EUR). V programovém období 2004 – 2006 bylo čerpáno ze čtyř strukturálních fondů: Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF), Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) a Finančního nástroje pro usměrňování rybolovu (FIFG). Fondy přispívaly k dosahování cílů 1, 2 a 3 a to v rozdělení: Cíl 1 – ERDF, ESF a orientační sekce EAGGF, Cíl 2 – ERDF a ESF a Cíl 3 – ESF. [24] Strukturální fondy tvořily 60,23% z celkových strukturálních prostředků určených pro Českou republiku (zahrnující též fond soudržnosti a iniciativy EU). Převážná část prostředků strukturálních fondů (91, 79 %) směřovala do území celé ČR s výjimkou hl. m. Prahy (Cíl 1). Do hl. m. Prahy směřovalo 4,5% (v rámci Cíle 2) a 3,71 % (v rámci Cíle 3) z celkových prostředků strukturálních fondů. Na Iniciativy Společenství bylo alokováno 3,83 % prostředků. Objem finančních prostředků se každoročně zvyšoval u všech cílů (nejvýrazněji u Cíle 1).

Tab. č. 7 Finanční alokace pro ČR na strukturální fondy, fond soudržnosti a Iniciativy Společenství v období 2004 – 2006 podle cílů (v mil. EUR, běžné ceny)

	2004	2005	2006	2004—2006	%
Fond soudržnosti	316,9	266,1	362,3	945,3	35,94
Strukturální fondy	381,5	528,9	674	1584,4	60,23
Cíl 1 (NUTS 2 a NUTS 3, s výjimkou hl. m. Praha)	339	485,5	629,8	1454,3	91,79
Cíl 2 (hl. m. Praha)	23,3	23,8	24,2	71,3	4,5
Cíl 3 (hl. m. Praha)	19,2	19,6	20	58,8	3,7
Iniciativy Společenství	28,6	32,1	40,1	100,8	3,83
INTERREG	21	21,4	26,3	68,7	68,15
EQUAL	7,6	10,7	13,8	32,1	31,85
Strukturální operace celkem	727	827,1	1076,4	2630,5	100

Vlastní zpracování podle <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006>

Následující tabulka (tab. č. 8) zobrazuje stav čerpání jednotlivých strukturálních fondů za minulé programové období k 31. 3. 2010. Nejvíce prostředků bylo alokováno na programy financované z ERDF (1 040 563,00 tis. €) a z tohoto fondu bylo též nejvíce vyčerpáno (1 004 068,50). ESF přečerpal alokované finanční prostředky (103 %), které

budou uhrazeny z nedočerpaných prostředků ostatních fondů (v rámci tzv. 10 % flexibility mezi prioritami). Nejméně bylo certifikováno z FIFG, kde tento podíl činí 91,5 %. Celkem bylo pro ČR ze strukturálních fondů EU na minulé programové období 2004 – 2006 alokováno **1 671 455,5 tis. €**. K 31. 3. 2010 bylo z těchto prostředků vyčerpáno celkově **98,40 % (1 645 470,6 tis. €)**. Z této alokace zbývá vyčerpat **25,984,90 tis. € (1,55 %)**. Hodnota všech žádostí o platbu činila ke stejnému datu 46.052,1 mil. Kč (bylo vydáno rozhodnutí o financování či uzavřená smlouva o financování). K certifikaci bylo připraveno celkově 1.700.069,0 tis. € (finanční žádosti zaúčtované v IS Národního fondu MF ČR). [21]

Tab. č. 8 Stav čerpání strukturálních fondů na období 2004 – 2006 k 31. 3. 2010

Stav čerpání strukturálních fondů							
Fond	Alokace 2004 - 2006	Uzavřené smlouvy / vydaná rozhodnutí	Uskutečněné výdaje	Připraveno k certifikaci od počátku období 2004 - 2006		Certifikováno (Vyčerpáno)	
Měna	tis. €	mil. Kč	mil. Kč	tis. €	% z	tis. €	% z
ERDF	1 040 563,00	29 474,20	28 941,90	1 058 799,80	101,80%	1 004 068,50	96,50%
ESF	456 991,10	14 322,50	12 456,80	470 729,70	103,00%	470 856,10	103,00%
EAGGF	169 790,30	4 549,60	4 549,60	166 776,90	98,20%	166 783,40	98,20%
FIFG	4 111,10	103,90	103,90	3 762,60	91,50%	3 762,60	91,50%
Celkem	1 671 455,50	48 450,20	46 052,20	1 700 069,00	101,70%	1 645 470,60	98,40%

Vlastní zpracování podle <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/93/932dff06-7a77-4c5a-aac4-aa97912fda91.pdf>

Následující tabulka (tab. č. 9) zobrazuje počet realizovaných projektů v rámci jednotlivých programů a Iniciativ k 31. 3. 2010. Nejvíce projektů bylo realizováno a proplaceno v rámci OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (3349), dále OP Průmysl a podnikání (2815) a SROP (2640), nejméně pak v rámci Iniciativy EQUAL (123), JPD 2 (265) či OP Infrastruktura (342).

Tab. č. 9 Počet schválených a proplacených projektů v rámci jednotlivých OP, JPD a Iniciativ v období 2004 – 2006 k 31. 3. 2010

Program	Počet schválených projektů	Počet dokončených projektů	Počet proplacených projektů
SROP	2777	2648	2640
OP RLZ	2742	2619	1936
OPPP	2863	2801	2815
OPI	424	396	342
OP RVMZ	3598	3349	3349
JPD 2	275	268	265
JPD 3	787	783	783
EQUAL	165	149	123
INTERREG IIIA	546	546	546
Celkem	14177	13559	12799

Vlastní zpracování podle <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/93/932dff06-7a77-4c5a-aac4-aa97912fda91.pdf>

Pravidla pro příspěvky z fondů v období 2000 - 2006

Příspěvek z fondů měl formu zpravidla **nenávratné přímé pomoci**, poskytoval se formou **plateb**. Výše příspěvku byla omezena stropem. Pro regiony v Cíli 1 (regiony na úrovni NUTS 2 a NUTS 3 mimo Prahu) max. **75 % celkových nákladů, min. 50 % veřejných nákladů** a pro region Praha spadající pod Cíl 2 a 3 max. 50 % celkových nákladů, min. 25 % veřejných výdajů. V případě ČR jako země podporované též z Fondu soudržnosti mohla činit max. výše pro regiony v Cíli 1 až 80 %. **Pro investice do podniků 35 % celkových nákladů v regionech v Cíli 1** a 15 % celkových nákladů v regionech v Cíli 2. **Pro investice do infrastruktury 40 % celkových nákladů v Cíli 1** a 25 % celkových nákladů v Cíli 2. V tomto období platilo **pravidlo N+2**, což znamená, že nárokové prostředky ze strukturálních fondů mohly být čerpány i ve dvou následujících letech po jejich přidělení. [2, 38]

3.3.7 Podmínky využití strukturálních fondů v programovém období 2007 – 2013

V současném programovém období se realizuje 26 operačních programů s celkovou alokací cca 688 mld. Kč (98 mld. Kč ročně) [2], tedy 8,6 x více než v minulém programovém období. Následující tabulka (tab. č. 10) znázorňuje údaje o výši pomoci pro

Českou republiku ze strukturálních fondů v současném programovém období 2007 – 2013 podle cílů a fondů (v mil. EUR). Čerpáno je ze dvou strukturálních fondů: Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF) a Evropského sociálního fondu (ESF). Fondy přispívají k dosahování cílů 1, 2 a 3 v rozdělení: Cíl 1 – ERDF, ESF, Cíl 2 – ERDF a ESF a Cíl 3 – ERDF. Strukturální fondy tvořily 67,2 % z celkových strukturálních prostředků určených pro Českou republiku (zahrnující též fond soudržnosti). Převážná část prostředků strukturálních fondů (95,5 %) směřuje do 7 regionů soudržnosti s výjimkou hl. m. Praha (Cíl 1). Do regionu Praha směřuje 2,3 % prostředků strukturálních fondů a do příhraničních regionů na úrovni NUTS 3 (kraje) 2,2 % z celkových prostředků strukturálních fondů. Z fondu ERDF je hrazena většina OP (činí 79 % z celkových finančních prostředků strukturálních fondů), ESF činí 21 % z prostředků SF/FS EU.

Tab. č. 10 Alokace strukturálních fondů pro ČR na období 2007 – 2013 podle cílů a fondů (běžné ceny, mil. EUR)

	2007 - 2013	%
Strukturální fondy	17948,5	100
Dle cílů:		
Cíl 1 - Konvergence (NUTS 2, mimo Prahu)	17140,3	95,5
Cíl 2 - Konkurenceschopnost (hl. m. Praha)	419,1	2,3
Cíl 3 - Přeshraniční a transnac. spolupráce (příhraniční regiony NUTS 3)	389,1	2,2
Dle fondů:		
ERDF	14174	79
ESF	3774,5	21
Strukturální operace celkem	26691,7	100

Vlastní zpracování podle <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/Dokumenty/Legislativa/Konecna-alokace-zdroju-fondu-EU-pro-Ceskou-republi>

Alokace strukturálních fondů pro ČR na období 2007 – 2013 podle operačních programů se nachází v příloze č. 5 na konci této práce.

Podmínky pro čerpání prostředků ze strukturálních fondů v současném programovém období 2007-2013

Finanční prostředky jsou alokovány na jednotlivé schválené operační programy

(viz příloha č. 5) a realizovány formou projektů, jež jsou v rámci operačních programů předkládány. Pomoc má formu **nenávratné přímé pomoci** a příspěvek je poskytován **formou plateb**.

Současné programové období je charakteristické některými flexibilnějšími podmínkami pro čerpání strukturálních fondů:

- míra spolufinancování ze strukturálních fondů činí až 85% v cíli Konvergence,
- pro každou schválenou prioritu v OP je stanoven maximální příspěvek z fondů,
- spolufinancování vztaženo k celkovým způsobilým výdajům (veřejným a soukromým),
- nevratná DPH jako způsobilý výdaj (neplátce DPH, např. obce),
- aplikace **pravidla N+3** v období 2007 – 2010 (časový prostor pro dokončení projektů je rozšířen na až tříleté období realizace projektu, což je přínosem pro obce a města z hlediska náročných investic). [10, 17]

Boháčková, I. uvádí, že v období 2007 – 2013 „*Evropská komise přijímá takové programy a na ně vázané projekty, u kterých je zajištěna efektivnost nákladů (spotřeby práce a materiálu), největší návratnost vložených prostředků, největší zisk nebo společenský prospěch a nejmenší rizika pro dosažení cílů projektu a navazujícího programu.*“ [2] Projekty by měly vést k vytváření nových pracovních příležitostí, vč. udržení pracovních míst. Důraz je kladen především na ochranu a zlepšování životního prostředí.

3.3.8 Možnosti čerpání prostředků územní samosprávou

Nové programovací období 2007 – 2013 je charakteristické výraznou podporou veřejného a neziskového sektoru. Obce, města, kraje, státem zřizované, příspěvkové a neziskové organizace jsou oprávněné žádat o dotaci v 65 % všech dotačních programů, což znamená, že mohou čerpat až 77 % celkové finanční alokace na období 2007 - 2013. [49]

Obce (s výjimkou hl. m. Prahy) mohou předkládat své projekty prostřednictvím OP v rámci cíle „Konvergence“ a cíle „Evropská územní spolupráce“.

V rámci cíle „Konvergence“ se konkrétně jedná o: ROP (dle územní příslušnosti obce), IOP, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Životní prostředí, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Podnikání a inovace, OP Výzkum a vývoj pro inovace.

V rámci cíle „Evropská územní spolupráce“ mohou příhraniční obce předkládat projekty prostřednictvím OP Mezuregionální spolupráce, OP Nadnárodní spolupráce, OP Přeshraniční spolupráce (dle územní příslušnosti) a OP ESPON 2013. [22]

Velikost obce je pak rozhodujícím kritériem určujícím nárok na podporu z jednotlivých OP. Obce mohou žádat podporu ze strukturálních fondů EU na rozvoj:

- dopravní obslužnosti dostupnosti (např. stavby a rekonstrukce místních komunikací, vozidla veřejné dopravy, zastávky atd.),
- rozvoj podnikání (např. menší průmyslové zóny, revitalizace stávajících objektů pro podnikání, technické vybavení firem atd.),
- cestovní ruch (např. turistické cesty, ubytovací kapacity, rekonstrukce a obnova kulturních památek a sportovních areálů určených pro cestovní ruch atd.),
- územní rozvoj (např. revitalizace center měst a obcí, výstavba a rekonstrukce veřejných prostranství, objektů občanské vybavenosti, objektů pro kulturu a volný čas, tvorbu ÚAP a ÚP atd.),
- ochranu životního prostředí (např. projekty na úsporu energií, výstavba a rekonstrukce čistíren odpadních vod, výstavba odpadového hospodářství atd.) a
- podporu přeshraniční spolupráce (např. společné sportovní a kulturní akce). [22]

3.4 Postup a zásady tvorby projektu na čerpání strukturálních fondů

Společnost Persona Grata v.o.s. definuje projekt na čerpání strukturálních fondů jako „jasně vymezený a konkrétní projektový záměr, který formou projektové žádosti předkládá žadatel o poskytnutí finančního příspěvku - dotace - v rámci některého z operačních programů ...“ [16]

Obecně existují dva typy projektů: **investiční** a **neinvestiční** projekty:

Investiční projekty (tvrdé, infrastrukturní) jsou projekty hmotné povahy hrazené z investičních prostředků, které se zaměřují na pořízování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (např. rekonstrukce nemovitosti apod.). Jsou spolufinancovány z ERDF.

Neinvestiční projekty (tzv. měkké, neinfrastrukturní) jsou projekty nehmotné povahy hrazené z neinvestičních prostředků. Zaměřují se na oblast lidských zdrojů a veřejné správy (např. podpora vzdělávání apod.). Jsou spolufinancovány z ESF. [8, 16]

Postup tvorby projektu

Při tvorbě projektu vychází zpracovatel z **příručky pro žadatele** a dalších metodických pokynů připravených příslušným OP. Žádosti musejí být předkládány v **elektronické formě** (internetová aplikace BENEFIT, příp. BENE-FILL; viz příloha č. 6). [36] Pro žádosti je využívána jednotná forma, avšak náležitosti se mohou lišit dle OP v rámci kterého je projekt předkládán. Mezi požadované náležitosti projektu patří:

- název projektu,
- identifikace předkladatele (příp. partnera/partnerů) projektu,
- vazba na operační program, prioritu a opatření,
- zdůvodnění a vazby projektu,
- cíl projektu,
- popis klíčových aktivit projektu,
- popis cílových skupin projektu,
- časový harmonogram projektu,

- složení realizačního týmu a zapojení jeho členů,
- popis řízení projektu,
- management rizik,
- udržitelnost projektu (bývá nejčastěji pět let, může se lišit dle jednotlivých OP),
- rozpočet projektu a vymezení zdrojů financování (veřejné zdroje; soukromé zdroje, např. vlastní zdroje, zdroje partnerů, sponzorů, bankovní úvěr, přímé výnosy apod.),
- vazba na horizontální témata,
- ukazatele měřitelnosti výstupů a výsledků projektu,
- zkušenosti realizátora a partnerů s realizací obdobných projektů a
- souhlas všech zúčastněných subjektů (např. souhlas Krajského úřadu atd.).

K žádosti mohou být požadovány tyto podklady: **logický rámec projektu** (vzor viz příloha č. 7), který popisuje záměry projektu v souvislosti s konkrétními činnostmi a výstupy jeho aktivit; dále územní rozhodnutí, **studie proveditelnosti, analýza nákladů a přínosů (CBA), rozpočet projektu** vč. metodiky výpočtu finančních nákladů na jednotlivé položky rozpočtu. [10, 16]

Zásady tvorby projektu

Při tvorbě projektu je nezbytné dodržet příslušnou komunitární a českou legislativu (nařízení ES, příslušné české zákony), projekt musí být v souladu s programovými dokumenty (např. NRP) a rozvojovými strategiemi (např. Program rozvoje kraje) a především se záměry příslušného operačního programu. Předkladatel projektu musí respektovat závazné postupy a formální náležitosti projektu, dále komunikovat se všemi partnery, kteří se na řešení projektu podílejí či se jich budou týkat výsledky projektu. Cíl projektu musí být srozumitelně formulovaný, věcně a časově kontrolovatelný a dopady, výstupy a výsledky dopadu musí být podloženy kvantifikovatelnými ukazateli. Předkladatel projektu musí definovat, zda jeho projekt zakládá nedovolenou veřejnou podporu (dle toho se odráží % výše úhrady nákladů, viz vysvětlivky). Finanční prostředky na projekt musí mít zajištěny v průběhu realizace projektu z vlastních zdrojů (např. vlastní zdroje, úvěr, od partnerů atd.), neboť pomoc ze strany EU je proplácena až zpětně.

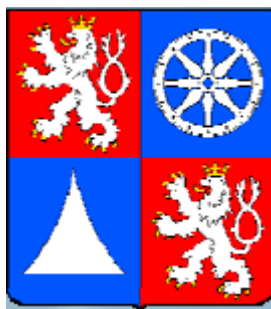
Důležitou roli v projektu hrají náklady, jež se dělí na **uznatelné a neuznatelné**. Poměr spolufinancování ze strany EU se určuje ve vztahu k uznatelným nákladům projektu (neuznatelné náklady hradí předkladatel ze svých zdrojů).

Výběr projektů, jimž bude přidělena dotace, probíhá dle **hodnotících a bodovacích kritérií** (bývají uváděná v programových dokumentech OP). Podporovány především projekty veřejně prospěšné, jež řeší komplexní problémy a zahrnující rozvoj území jako celku. V případě úspěšnosti projektu se s žadatelem uzavírá **smlouva o financování**.

[8, 35]

4. VYUŽITÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ V LIBERECKÉM KRAJI

Obr. č. 6 Znak Libereckého kraje

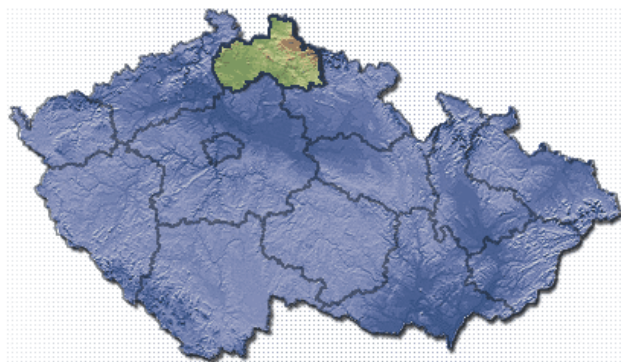
Zdroj: <http://www.rada-severovychod.cz/file/304>

Tato část práce se zabývá komparativní analýzou čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů obcemi Libereckého kraje. Kapitola 4.1 charakterizuje Liberecký kraj a vymezuje postavení jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností (správní obvody ORP) v rámci kraje z hlediska jejich ekonomické a sociální situace. Sídly těchto správních obvodů ORP jsou jednotlivá města, která se v minulém i současném programovém období ucházela jako žadatelé o podporu ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU za účelem rozvoje jejich území. Jedná se o deset měst a autorka práce si pro svůj výzkum vybrala šest z nich - Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov, Jilemnice, Frýdlant a Tanvald, které jsou si velikostně podobné. Kapitola 4.2 pak popisuje a srovnává míru čerpání finančních prostředků ze SF/FS EU jednotlivými ORP včetně zachycení zkušeností jednotlivých obcí s čerpáním SF/FS EU.

4.1 Charakteristika správních obvodů ORP v rámci Libereckého kraje

Liberecký kraj se rozprostírá na severu České republiky (viz obr. č. 7). S výjimkou hl. m. Prahy je nejmenším krajem v České republice (rozloha činí 3 163 km², zaujímá pouze 4 % rozlohy ČR). Počtem obyvatel je 2. nejmenším krajem po kraji Karlovarském. K 30. 9. 2010 zde žilo 439 817 obyvatel (4,2 % z celkového počtu obyvatel ČR). Hustota činí 139 obyvatel/km² a mírně převyšuje republikový průměr (v ČR 133 obyvatel/km²).

Obr. č. 7 Poloha Libereckého kraje v rámci České republiky

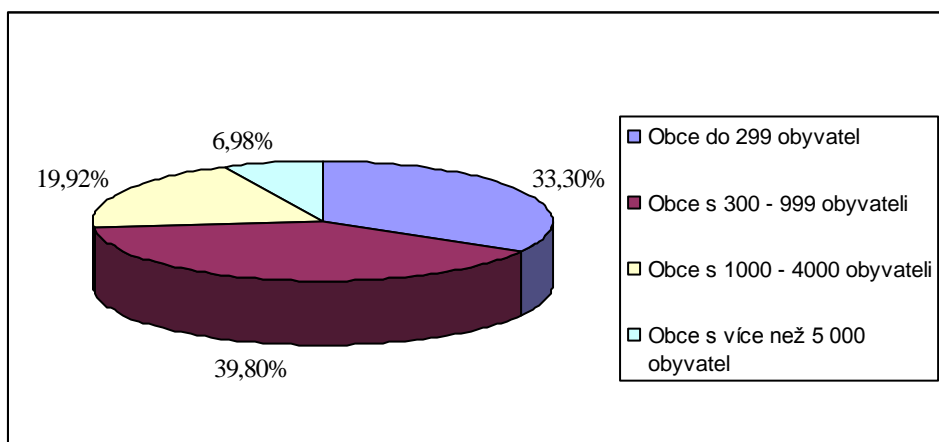
Zdroj: <http://www.risy.cz/index.php?pid=202>

Území je značně hornaté. Zahrnuje sever České kotliny, Jizerské hory, západní Krkonoše s Krkonošským podhůřím a východní část Lužických hor. Na severu hraničí s Německem (spolková země Sasko) a s Polskem (Dolnoslezské vojvodství), na východě a jihovýchodě sousedí s Královehradeckým krajem, na jihu se Středočeským krajem a na západě s krajem Ústeckým. Poloha kraje je z hlediska rozvoje poměrně příznivá (kraj se nachází v blízkosti významných rozvojových os jako je např. Dresden-Zwickau či Görlitz-Berlin a významných uzlových prostorů střední Evropy, např. Berlín). Kraj má dobrou dostupnost z Prahy (vzdálené 100 km) a okolí (díky komunikaci R10 napojující se u Turnova na R35, jež je základní páteřní komunikací spojující region s východními Čechy a Moravou). [19]

Územní a správní struktura území

Liberecký kraj má celkem 215 samosprávných obcí (jedná se o 3. nejnížší počet mezi kraji ČR, 3,4 % z celkového počtu obcí ČR). Průměrná rozloha obce činí 14,7 km². Následující graf (graf č. 1) znázorňuje zastoupení obcí v Libereckém kraji dle jejich velikosti. Nejpočetněji je v kraji zastoupena skupina obcí s 300 až 999 obyvateli (86 obcí tvořících 39,8 % z celkového počtu obcí). Žije v nich pouze 12 % obyvatel kraje. V nejmenších obcích (do 299 obyvatel), jež zaujímají 33,3 % celkového počtu obcí, žije 3,1 % celkového počtu obyvatel kraje. 19,92 % obcí tvoří obce s 1000 – 4000 obyvateli, v nichž žije 21,37 % obyvatel. 6,98 % obcí má více než 5 tisíc trvale bydlících obyvatel (15 obcí) a žije v nich většina obyvatel kraje (63,53 %). Z toho 5 obcí má více než 10 tisíc trvale bydlících obyvatel (Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov a Nový Bor). Krajské město Liberec (101 625 obyvatel) je hlavním centrem kraje a společně se sousedním městem Jablonec nad Nisou (45 328 obyvatel) tvoří sídelní aglomeraci.

Graf č. 1 Zastoupení obcí v Libereckém kraji dle jejich velikostní kategorie (v %)

Vlastní zpracování podle http://www.kraj-lbc.cz/public/orlk/plna_verze_645b76202e.pdf

Od 1. 1. 2003 se na území Libereckého kraje nachází 10 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP, tzv. obce III.stupně). Jedná se o obce Česká Lípa, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Jilemnice, Liberec, Nový Bor, Semily, Tanvald, Turnov a Železný Brod (viz tab. č. 11), jež vykonávají některé jim svěřené úkony státní správy ve svém správním obvodu. Největším správním obvodem ORP je Česká Lípa (872 km²), jež

zabírá 27,6 % rozlohy Libereckého kraje, dále pak Liberec (578 km², 18,3 % rozlohy kraje) a nejmenším správním obvodem je Železný Brod, jež zaujímá pouze 2,3 % rozlohy kraje (74 km²).

Tab. č. 11 Vybrané geografické údaje správních obvodů ORP k 1. 1. 2010

Kraj, správní obvod ORP	Okres	Rozloha v km ²	Počet obyvatel	Hustota osídlení	Počet obcí	z toho: se statutem města
LIBERECKÝ KRAJ		3163	439027	139	215	39
Česká Lípa	Česká Lípa	872	77535	89	41	8
Frydlant	Liberec	349	24995	72	18	4
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	142	54657	384	11	3
Jilemnice	Semily	279	22542	81	21	3
Liberec	Liberec	578	139850	242	28	7
Nový Bor	Česká Lípa	201	26609	132	16	3
Semily	Semily	230	26430	115	22	3
Tanvald	Jablonec nad Nisou	191	21966	115	10	5
Turnov	Semily	247	32064	130	37	2
Železný Brod	Jablonec nad Nisou	74	12379	167	11	1

Vlastní zpracování podle http://www.risy.cz/obce_s_rozsirenou_pusobnosti_liberecky_kraj

Obr. č. 8 graficky znázorňuje územní rozložení jednotlivých správních obvodů ORP v Libereckém kraji.

Obr. č. 8 Správní obvody obcí s rozšířenou působností v Libereckém kraji

Zdroj: <http://www.odm2010.cz/Data/Sites/1/WebFiles/Image/Liberecký%20kraj/mapa-kraj.jpg>

Na území Libereckého kraje zasahuje Euroregion Neisse-Nisa-Nysa (Euroregion pohraničních oblastí České republiky, Spolkové republiky Německo a Polské republiky). Liberecký kraj tvoří společně s Královehradeckým krajem a Pardubickým krajem region soudržnosti NUTS II Severovýchod.

Ekonomická charakteristika

Liberecký kraj patří v rámci ČR mezi kraje s mírně podprůměrnou ekonomickou úrovní. HDP na obyvatele v roce 2009 vykazoval 69,5 % průměrné úrovně HDP na obyvatele České republiky a 55,8 % HDP na obyvatele Evropské unie vyjádřeného v paritě kupní síly. Liberecký kraj se podílel 2,9 % na celkovém HDP České republiky.

Míra registrované nezaměstnanosti činila k 31. 1. 2011 10,51 % a byla tak o 0,81 procentních bodů vyšší než údaj za celou Českou republiku (9,7 %). [48]

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance Libereckého kraje je nižší než průměrná hrubá mzda České republiky (k 1. – 3. čtvrtletí 2010 činila 21.217 Kč v Libereckém kraji a 22.748 Kč v České republice). [48]

Počet registrovaných subjektů se sídlem na území Libereckého kraje činil k 31.3.2010 115 351, tedy 4,5 % všech subjektů zapsaných v registru v celé České republice. Největší koncentrace podnikatelských aktivit a zahraničního kapitálu je v Liberci a jeho okolí (či v místech s tradiční průmyslovou výrobou). V okrese Liberec (ORP Liberec, ORP Frýdlant) se nachází nejvyšší počet registrovaných subjektů z celého kraje (43,09 %, 49 710 evidovaných subjektů) a nejméně v okrese Semily (ORP Jilemnice, Semily a Turnov; 16,2 %, 18 701 evidovaných subjektů).

V Libereckém kraji převažuje odvětví průmyslu (stěžejními jsou průmysl skla a bižuterie, výroba a zpracování plastů, strojírenství, zpracovatelský a automobilový průmysl). Zemědělství představuje pouze doplňkové odvětví, což je ovlivněno horským charakterem kraje (téměř 70 % z celkové výměry zemědělského půdního fondu kraje je hodnoceno jako území s méně příznivými podmínkami - LFA) a velkým počtem ploch s vyšším stupněm ochrany přírody. V posledním desetiletí došlo k útlumu zemědělské činnosti, což se promítlo do poklesu podílu orné půdy a nárůstu podílu trvalých travních porostů. Podíl orné půdy (21,4 % rozlohy kraje) a zemědělské půdy (44,5 % rozlohy kraje) se nachází hluboce pod průměrem ČR (zemědělská půda zabírá 54 % rozlohy

státu). Největší podíl zemědělské půdy je v okrese Semily (53,7 % jeho rozlohy), naopak nejnižší podíl zemědělské i orné půdy je v okrese Jablonec nad Nisou (ORP Jablonec nad Nisou, Tanvald a Železný Brod; podíl orné půdy činí pouze 8 % rozlohy okresu). Problémem je nárůst ploch, které leží ladem. Kraj je charakteristický vysokým podílem lesní půdy (lesy zaujímají 44,2 % území). Nejvyšší zastoupení lesních ploch je v okrese Jablonec nad Nisou (zaujímají více než polovinu rozlohy okresu). Lesnictví hraje vzhledem k vysoké lesnatosti kraje významnou roli v primárním sektoru a v údržbě krajiny. Kraj má výrazný nevyužitý potenciál v místních tradičních výrobcích a produkcích. V posledních letech výrazně posílila pozice odvětví obchodu a dopravy (Liberec spojuje rychlostní silnice se středními Čechami a Prahou).

Nezanedbatelnou součástí ekonomiky je cestovní ruch, který má v Libereckém kraji silnou tradici a dlouhodobě patří mezi obory hospodářství s významným ekonomickým přínosem. Důvodem je existence velké množství kulturních (velké množství stavebních a historických památek a kulturních zařízení) a přírodních hodnot v kraji (6 velkoplošných chráněných oblastí - část Krkonošského národního parku, CHKO Jizerské hory, Lužické hory, Český ráj, Kokořínsko a České středohoří). Nachází se zde také oblasti chráněné v rámci ÚSES, EECONET a NATURA 2000. Výhodou místního oboru cestovního ruchu je komplexnost nabízených služeb (velmi široké spektrum zimních i letních aktivit). Nevýhodou je přetíženost a nedostatečné kapacity některých turistických středisek a regionů v hlavních sezónách. Pro návštěvníky kraje se nabízí kapacita 41 503 lůžek (9 % podíl na ČR) v různých kategoriích hromadných ubytovacích zařízení. Na krajském území je také vysoká koncentrace objektů individuální rekreace (chat a chalup), zejména v okresech Česká Lípa (ORP Česká Lípa a Nový Bor) a Semily. Rozvoji cestovního ruchu napomáhají silniční a železniční hraniční přechody a přechody pro pěší v rámci malého pohraničního styku.

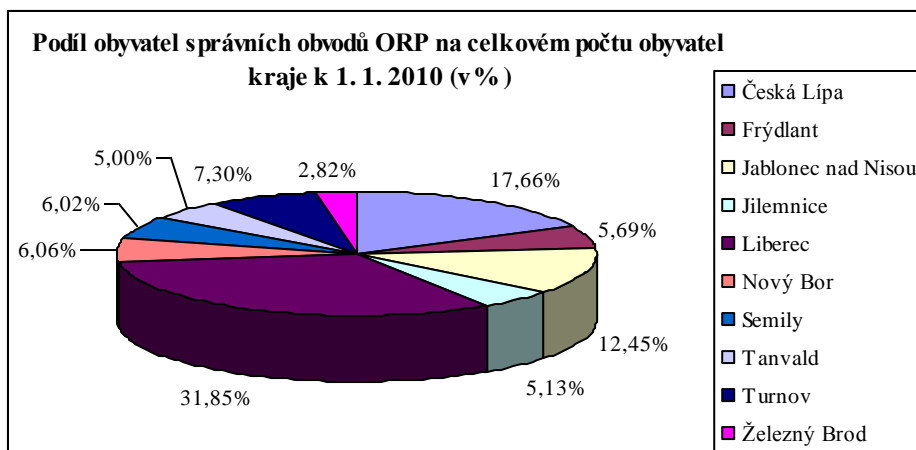
Sociální a demografická charakteristika

Liberecký kraj patří ke krajům s vyšším podílem dětí a nižším podílem starších lidí. Oproti republikovému průměru má nepatrně mladší věkovou strukturu. Průměrný věk Libereckého kraje (40,1 let) je pod republikovým průměrem (40,6 let). Naděje dožití při narození je v Libereckém kraji (73,90 let) též mírně pod průměrem ČR (74,19 let).

V Libereckém kraji je vysoká porodnost (10,0 ‰ v roce, tj. druhá nejvyšší mezi kraji ČR) a vysoká míra imigrace (počet přistěhovalých na 1 000 obyvatel) – 12,5 ‰). Byl zaznamenán přírůstek obyvatel přirozenou měrou (v ČR jde o řídký jev) a také přírůstek migrací. Existují však značné rozdíly na úrovni obcí s rozšířenou působností. Počet obyvatel na východě kraje klesá (především ORP Semily a Tanvald), naproti tomu obyvatelé přibývají v západní a severní části kraje (ORP Česká Lípa, Nový Bor, Frýdlant). Nejvyšší koncentrace obyvatel se vyskytuje ve správním obvodu ORP Jablonec nad Nisou (384 obyvatel na km²) a Liberec (242 obyvatel na km²).

Následující graf (graf č. 2) znázorňuje rozložení obyvatel Libereckého kraje v jednotlivých správních obvodech ORP. Téměř třetina obyvatel kraje žije ve správním obvodu ORP Liberec, což je dáno vysokým počtem obyvatel krajského města Liberec (31,85 ‰ obyvatel kraje). Druhým nejpočetnějším správním obvodem ORP je Česká Lípa (17,66 ‰) a třetím Jablonec nad Nisou (12,45 ‰). Nejméně početným správním obvodem ORP je Železný Brod (2,82 ‰ obyvatel kraje).

Graf č. 2 Rozložení počtu obyvatel ve správních obvodech ORP v Libereckém kraji

Vlastní zpracování podle http://www.risy.cz/obce_s_rozsirenou_pusobnosti_liberecky_kraj

Podíl městského obyvatelstva činí 78,3 ‰ a pohybuje se nad průměrem ČR (70,2 ‰). Nejméně urbanizován je správní obvod ORP Jilemnice, kde ve městech žije pouze 47,7 ‰ obyvatel a správní obvod ORP Turnov (49,9 ‰). Nejvíce urbanizován je správní obvod ORP Jablonec nad Nisou (91,4 ‰) a Liberec (90,4 ‰). [48]

Věková skladba obyvatel je značně rozdílná v jednotlivých oblastech kraje. Migračně nejatraktivnějším je Liberecko a Jablonecko, kde je největší nabídka pracovních míst a občanské vybavenosti a v současnosti nabízí též atraktivní plochy pro bydlení. Ve správním obvodu ORP Česká Lípa patří populace k nejmladším v republice (index stáří činí 69,8) a naopak ve správním obvodu ORP Turnov (116,7), Semily (113,9) a Železný Brod (113,9) je jednou z nejstarších.

Od r. 1991 došlo ke zvýšení vzdělanosti obyvatel Libereckého kraje, avšak vzdělanostní struktura obyvatel je stále méně příznivá než v ČR. Podíl osob se základním vzděláním a bez maturity převyšuje průměr ČR (celkem 64,4 % v Libereckém kraji, 61,5 % v ČR) a podíl osob s vysokoškolským vzděláním se pohybuje pod průměrem ČR (6,9 % v LK, 8,9 % v ČR). Méně příznivá struktura vzdělanosti souvisí s dostupností vzdělání, s nabídkou pracovních míst, v níž převažují méně kvalifikované pozice, se sociální situací rodin atd.

Školství Libereckého kraje reprezentuje síť základních a středních škol (pro oblast typické jsou střední umělecké školy nadregionálního významu se zaměřením na sklářství a bižuterii) a jedna vysoká škola (Technická univerzita v Liberci).

Síť ambulantních zařízení a lékáren zajišťujících základní zdravotnickou péči počtem i strukturou odpovídají základním potřebám území. Akutní, následnou a rehabilitační péči zajišťuje síť osmi nemocnic (nejvýznamnější je Nemocnice Liberec). V Libereckém kraji se nachází dvě lázeňská střediska (Lázně Libverda a Lázně Kunderlice).

Sociální péče je zajištěna sítí sociálních zařízení pro seniory (domovy pro seniory a domy s pečovatelskou službou) a ústavem sociální péče pro mládež (Jedličkův ústav) vč. řady azylových zařízení a krizových center zaměřených na léčbu a prevenci závislostí.

[18, 19, 47]

Životní prostředí

Liberecký kraj je charakteristický vysokým podílem chráněných území na rozloze. Zaujímají pětinu rozlohy kraje (20,1 %), přičemž podíl chráněných území v ČR činí (15,8 %). Množství emisí hlavních znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů (REZZO 1 - 4) je v Libereckém kraji ve srovnání s průměrem ČR velmi malé a navíc dlouhodobě dochází k poklesu množství emisí. Nejvyšší koncentrace všech druhů znečištění se

vyskytují v okrese Liberec, kde je největší intenzita průmyslové výroby. Okres Jablonec nad Nisou patří k nejzdravější oblasti kraje (byly zde naměřeny nejnižší koncentrace tuhých látek, CO a těkavých organických látek). Povrchové vody v Libereckém kraji patří v rámci České republiky k čistším. Nejvýznamnější ekologickou zátěž v Libereckém kraji tvoří bývalý vojenský prostor Ralsko a prostor těžby a úpravy uranu ve Stráži pod Ralskem, kde zůstává problém kontaminace podzemních vod. Dle Strategie rozvoje Libereckého kraje je jednou z priorit kraje podporovat a rozvíjet vzdělanost obyvatel, environmentální vědomí a management v oblasti životního prostředí, které přispěje k trvalé péči o životní prostředí na všech úrovních. [19, 47]

Ukázky z Libereckého kraje zobrazuje obr. č. 9.

Obr. č. 9 Ukázky z Libereckého kraje

Zdroj: http://www.kraj-lbc.cz/public/orlk/plna_verze_645b76202e.pdf

Strategie rozvoje Libereckého kraje

Liberecký kraj má zpracované rozvojové dokumenty pro obě programová období (2004 – 2006 a 2007 – 2013) - Strategii rozvoje Libereckého kraje a Program rozvoje Libereckého kraje. Pro současné programové období byly stanoveny následující strategické cíle (v souladu s rozvojovými dokumenty na národní úrovni):

- Dynamická a konkurenceschopná ekonomika
- Kvalitní a zdravé lidské zdroje
- Komplexní a kvalitní infrastruktura
- Zdravé životní prostředí bez zátěží
- Udržitelný rozvoj území a občanské společnosti

Liberecký kraj je hlavním realizátorem Projektu Partnerství pro Liberecký kraj, který byl podpořen ze SROP a proběhl před započítáním nového programového období 2007 – 2013. Jeho cílem bylo připravit subjekty v Libereckém kraji na čerpání financí ze strukturálních fondů EU v novém programovém období. Jednou z aktivit bylo zaškolení pověřených osob a vytvoření pozic euromanažerů, kteří od září 2006 do června 2007 bezplatně poskytovali zájemcům o dotace ze SF poradenskou a konzultační činnost. Jedním z partnerů projektu byl Euroregion Nisa, který zastupoval města a obce v příhraničním regionu a Sdružení obcí Libereckého kraje.

4.2 Využití strukturálních fondů v obcích s rozšířenou působností

Kapitola 4.2 se zabývá analýzou čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti ve vybraných městech (resp. sídlech ORP), posouzením jejich stavu a následným srovnáním úspěšnosti obcí při žádání a z hlediska množství získaných finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (SF/FS).

4.2.1 Čerpání prostředků ze SF/FS obcemi v programových periodách 2000 – 2006 a 2007 – 2013

Jablonec nad Nisou

Obr. č. 10 Znak města Jablonec nad Nisou

Zdroj: http://media.rozhlas.cz/_obrazek/2170500--Obrazek--1-400x300p0.jpeg

Jablonec nad Nisou je správním, kulturním i sportovně rekreačním centrem Jizerských hor. Rozkládá se na ploše 31,38 km², v kopcovitém terénu v nadmořské výšce 380 - 758 metrů. První zmínky o Jablonci pocházejí z doby okolo roku 1356, kdy v podhůří Jizerských hor vznikla malá dřevařská osada, která se začala rozvíjet až v 16. století. V r. 1866 byl povýšen na město.

K 1. 1. 2010 zde žilo 45 328 obyvatel (10,32 % obyvatel kraje). Registrovaná míra nezaměstnanosti (k 31.12. 2009) činila 9,6 % (nachází se pod průměrem Libereckého kraje, k 31. 12. 2009 činila míra nezaměstnanosti 11,24 %).

Partnerství a členství města

Jablonec nad Nisou dlouhodobě spolupracuje se zahraničními městy Bautzen (SRN), Zwickau (SRN), Ronse (Belgie), Marsciano (Itálie), Jelenia Góra (Polsko), Kaufbeuren (SRN) Nejintenzivnější je spolupráce s městem Bautzen, což je dáno především blízkostí tohoto města.

Společně s dalšími 8 obcemi od roku 1999 vytváří Mikroregion Jizerské hory, jehož hlavním posláním je všestranný rozvoj obcí a měst v okolí Jablonce nad Nisou.

Rozpočet

Pro rok 2011 hospodaří město se schodkovým rozpočtem ve výši 1.133.293 000 Kč.

Rozvojové předpoklady

Město Jablonec nad Nisou se dle Konceptu ÚP VÚC Libereckého kraje jako větší z center osídlení řadí mezi obce s nejlepšími předpoklady rozvoje.

Strategické dokumenty rozvoje

Město zpracovává strategické rozvojové dokumenty, konkrétně **Strategický plán města 2003 – 2015**, který obsahuje vizi rozvoje města a je průběžně aktualizován (naposledy aktualizovaný v říjnu 2007). Dokument navazuje na Strategii rozvoje Libereckého kraje a tím napomáhá při zpracování projektových žádostí města.

Jako jediné z měst, jež jsou předmětem výzkumu, má zpracovaný **IPRM** (Integrovaný plán rozvoje města). Jeho prostřednictvím byla městu v r. 2009 přiznána dotace ve výši 124.463.888,8 Kč z Integrovaného operačního programu pro realizaci projektů v zóně Žižkův Vrch a okolí v období let 2008 – 2015. Tento projekt je v současnosti nejvýznamnějším projektem města.

Příprava a realizace projektů spolufinancovaných ze SF EU

Na MÚ v Jablonci nad Nisou vzniklo v únoru r. 2008 **oddělení dotací**, které má 4 zaměstnance (vedoucí oddělení dotací, specialistu na dotace a 2 projektové manažery). Prostřednictvím oddělení dotací se město uchází o podporu z dotací ze státního rozpočtu, rozpočtů jednotlivých ministerstev, krajů a ze SF EU. Zaměstnankyně na pozici vedoucí oddělení dotací byla zaškolená na pozici euromanažerky v rámci projektu „Partnerství pro Liberecký kraj“. Oddělení dotací se zabývá průběžným vyhledáváním možností získání dotací ze SF EU pro projektové záměry, sledováním pravidelných vyhlášení výzev

k podávání žádostí o dotaci, zpracováním žádostí o dotace z EU či ČR a administrací projektů (kontrola, zpracování monitorovacích zpráv, závěrečné vyúčtování projektů, vyhodnocování výsledků a dopadů). Pouze v málo případech využilo město ke zpracování projektových žádostí služeb externích zpracovatelů (agentury či firmy). Dobré zkušenosti má např. s ARR (Agenturou regionálního rozvoje), či Euroregion Nisa. Externě si město nechává zpracovat pouze povinné přílohy k projektovým žádostem (např. projektová dokumentace, pravomocné územní rozhodnutí, stavební povolení, studie proveditelnosti, analýza výnosů a nákladů, energetický audit apod.).

Město je od r. 2007 pravidelně informováno o vyhlášených výzvách poskytovatelem dotace (tzv. plán výzev) a prostřednictvím registrace na tématicky zaměřených internetových stránkách (např. www.strukturalni-fondy.cz). Může tak s předstihem připravovat své projektové záměry.

Finanční zajištění projektů podpořených ze SF EU

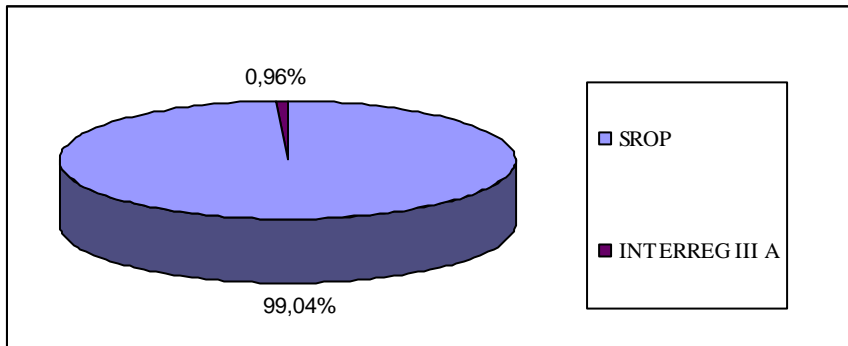
K předfinancování či spolufinancování projektů využívá město především prostředky z rozpočtu příp. z bankovního úvěru.

Čerpání finančních prostředků ze SF EU

Město využívalo v letech 2000 - 2004 prostředků z programu Phare v rámci Předvstupní pomoci na projekty zaměřené na podporu spolupráce s přeshraničními partnery (města Bautzen v Německu a Jelení hora v Polsku), rozvoje cestovního ruchu (CBC Phare, SFMP CBC Phare) a dopravní infrastruktury (NP Phare 2003). Získalo více než 78,6 mil. Kč z prostředků EU.

V minulém programovém období podalo 5 žádostí se 100 % úspěšností. Hodnota celkové čerpané dotace činila 69.397.132, 39 Kč. Město získalo finanční prostředky ze SROP a Interregu IIIA. Rozložení čerpané dotace SF dle OP, prostřednictvím kterých bylo o dotaci žádáno, lze vidět na následujícím grafu (graf č. 3).

Graf č. 3 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)

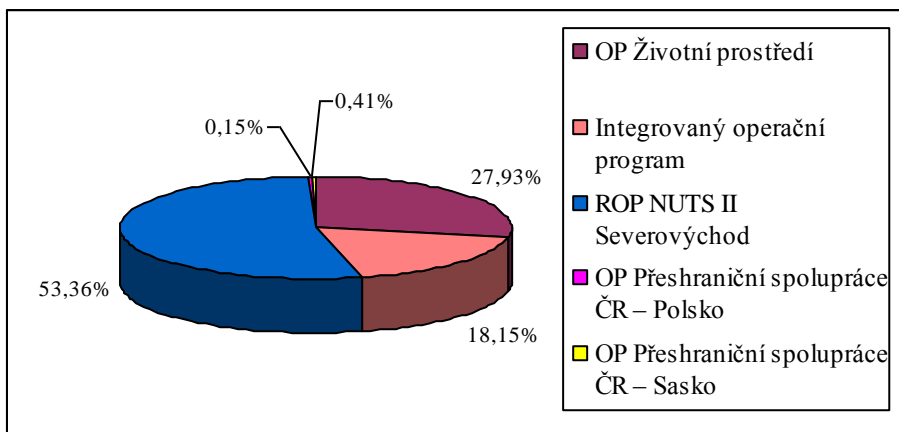

Vlastní zpracování

V současném programovém období (k 15. březnu 2011) město podalo 29 projektů a 21 z nich bylo podpořeno (zahrnuje též projekty realizované v rámci IPRM). Celkově město čerpalo 156.702.739, 14 Kč* z fondů EU a proplaceno mu bylo na účet doposud 47,94 % (vč.části splátek). Celková úspěšnost města při čerpání činí 76,47 %.

Čerpání finančních prostředků ze SF dle OP znázorňuje následující graf (graf č. 4)

Graf č. 4 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)

Vlastní zpracování

* Hodnota nezahrnuje celkovou částku přiznanou městu v rámci IPRM, ale pouze sumu přiznaných dotací EU na jednotlivé projekty realizované v rámci IPRM.

Ani v minulém, ani v současném období nečerpalo město prostředky z ESF. 82,24 % celkových prostředků SF bylo obdrženo z ERDF a zbylých 17,76 % z Fondu soudržnosti (projekty z OP Životní prostředí zaměřené na zateplení ZŠ a MŠ). V r. 2009 a 2010 podávalo 3 projektové žádosti do OP Lidské zdroje a zaměstnanost, avšak 2 z těchto žádostí byly zamítnuty (př. Komunitní plánování sociálních služeb v Jablonci nad Nisou), třetí žádost byla schválena, avšak město od projektu odstoupilo (jednalo se o projekt „Optimalizace a zefektivnění řízení lidských zdrojů MÚ“). Město Jablonec nad Nisou využívá finanční prostředky především k realizaci investičních projektů, které reagují na potřeby města (např. oprava dopravních komunikací atd.). O dotaci z fondů EU na projekty neinvestičního (tzv. měkkého) charakteru žádalo město méně. Především se jedná o projekty podporující příhraniční spolupráci s partnerskými městy (např. Mezinárodního veletrh cestovního ruchu Euroregion Tour, Společná akce cyklistů měst Jablonec n. N., Bautzen a Jelenia Góra, Mosty, Týden seniorů atd.). Problémem je především zajištění dlouhodobé udržitelnosti neinvestičních projektů.

Překážkou znesnadňující čerpání dotací z fondů EU je pro město především složitost systému OP (vysoký počet OP a vysoká administrativní náročnost).

Jablonec nad Nisou se v r. 2009 připojil k MA 21 a usiluje o informovanost občanů a jejich vyjádření k připravovaným projektovým záměrům. Od r. 2006 je veřejnost pravidelně informována a jsou vedena jednání s veřejností, kde mají občané města možnost vyjádřit se k návrhu projektu (především pak k projektům v rámci IPRM). Přesto se město setkalo s negativním přijetím realizovaného projektu ze strany veřejnosti. Jednalo se o projekt vybudování parku v Nové Pasířské (1 občan sepsal petici a poslal stížnost na MF ČR).

Město nikdy nemuselo vracet dotaci ze SF/FS EU zpět.

Příklad realizovaného projektu – IPRM Zóna Žižkův Vrch a okolí

V roce 2009 předložilo město IPRM pro zónu Žižkův Vrch a okolí a uspělo. Získalo dotaci ve výši 124.463.888,8 Kč z Integrovaného operačního programu pro realizaci projektů v zóně Žižkův Vrch a okolí v období let 2008 – 2015. Jeho cílem je zvýšit kvalitu života obyvatel zóny Žižkův vrch a okolí prostřednictvím revitalizace veřejných

prostranství (dětská hřiště, komunikace, park Nová Pasířská, otočka MHD apod.) a regenerace bytových domů (nové výtahy, okna, rozvody, lodžie, zateplení, střechy apod.).

Jedním z projektů bylo vybudování parku Nová Pasířská, jenž byl zařazen v prosinci 2009 do žádosti o dotaci v rámci *Realizace IPRM zóny Žižkův Vrch a okolí - revitalizace veřejných prostranství* a v dubnu r. 2010 byla dotace potvrzena.

Realizace proběhla v období květen - říjen 2010.

Úpravou prošly zelené plochy, vznikly zde nové pěší komunikace, nové povrchy a prostor parku včetně odvodnění. Celý areál je bezbariérový díky snížení chodníkových obrubníků a určený pro všechny věkové kategorie občanů. Cyklisté a in-line bruslaři mohou využívat cyklostezku a lávku přes Lužickou Nisu.

Celkové náklady projektu představovaly 11.976.000 Kč, dotace z ERDF činila 9.347.000 Kč (85 %). Poskytovatelem dotace bylo CRR ČR, se kterým má město výborné zkušenosti.

Obr. č. 11 Projekt „Park Nová Pasířská“

Zdroj: http://media.rozhlas.cz/_obrazek/2170500--Obrazek--1-400x300p0.jpeg

Jablonec nad Nisou též realizuje projekty prostřednictvím členství ve svazku obcí Mikroregion Jizerské hory (např. projekt vybudování bezdrátového rozhlasového varovného a dorozumivacího systému podpořený ze SROP) a v rámci Euroregionu Nisa. V letech 2005 – 2007 využilo město též dotací z Evropské investiční banky (EIB).

Česká Lípa

Obr. č. 12 Znak města Česká Lípa

Zdroj: <http://turistika.mucl.cz/img-sortiment/65.jpg>

Město je lokálním správním, sociálním a ekonomickým centrem, které leží v atraktivní krajině na úpatí Lužických hor a Českého středohoří a současně nedaleko vyhlášené rekreační oblasti známé jako Máchův kraj. Leží v nadmořské výšce 258 metrů. Rozkládá se na ploše 66,10 km² (je 2x větší než Jablonec nad Nisou). Počátky města spadají přibližně do třetí čtvrtiny 13. století. Tehdy se začala rychle se rozvíjející starší slovanská osada v podhradí vodního hradu Lipý měnit v město. První výslovný doklad o existenci města pochází až z roku 1337. Česká Lípa je 3. nejlidnatějším městem Libereckého kraje. K 1. 1. 2010 zde žilo 38 104 obyvatel (8,66 % obyvatel kraje). Registrovaná míra nezaměstnanosti činila k 31. 12. 2009 11,1 % a nacházela se tak 0,14 % pod úrovní kraje.

Partnerství a členství města

Město Česká Lípa dlouhodobě spolupracuje s pěti partnerskými městy (Bardejov – Slovensko od r. 2001, Boleslawiec – Polsko od r. 2004, Mittweida – Sasko, Molde – Norsko od r. 1994, Užhorod – Ukrajina od r. 2000). Nejdélší spolupráci (od 70. let) má s městem Mittweida, které leží ve Svobodném státě Sasko. Po roce 1990, v souvislosti s rostoucím významem přeshraniční spolupráce a vznikem Euroregionu Neisse – Nisa – Nysa byla spolupráce s tradičními partnery aktivně obnovena.

Město je členem svazku obcí Cyklostezka Varhany, který založilo za účelem propojení obcí a dvou významných měst pomocí cyklokoridoru. Svazek byl založen r. 2001 a sestává z 6 členských obcí (Česká Lípa, Horní Libchava, Volfatice, Nový Oldřichov a Kamenický Šenov).

Česká Lípa je členem Národní sítě zdravých měst.

Rozpočet

Pro rok 2011 hospodaří město se schodkovým rozpočtem ve výši 742.993.900 Kč.

Strategické dokumenty rozvoje

Město má zpracovaný **Strategický plán rozvoje města** z r. 2002, který obsahuje vizi rozvoje města, ze kterého částečně vycházejí při zpracovávání projektových žádostí.

Příprava a realizace projektů spolufinancovaných ze SF EU

Město nemá zvláštní oddělení specializující se na dotace. Dotacemi a zpracováním projektových žádostí se zabývají 2 zaměstnanci úřadu na pozicích projektového manažera z Odboru rozvoje, majetku a investic, kteří byli proškoleni (v rámci projektu Euromanažer) a mají zkušenosti s čerpáním dotací z fondů EU.

V případě administrativně náročnějších projektů vyžadujících řadu povinných příloh (např. studie proveditelnosti), využívá město ke zpracování projektových žádostí služeb externích agentur, které odvedou cca 60 % práce. Osvědčenými se pro město staly ARR Nisa - Agentura regionální rozvoje, spol. s.r.o. (Liberec), Regioplan s.r.o. (Liberec) či Euroregion Nisa poskytující též konzultace.

K informovanosti o připravovaných výzvách město využívá harmonogram výzev (např. u OP Životní prostředí), registrace na internetových stránkách (např. edotace.cz) a průběžně sleduje vyhlášené výzvy na stránkách jednotlivých OP.

Finanční zajištění projektů podpořených ze SF EU

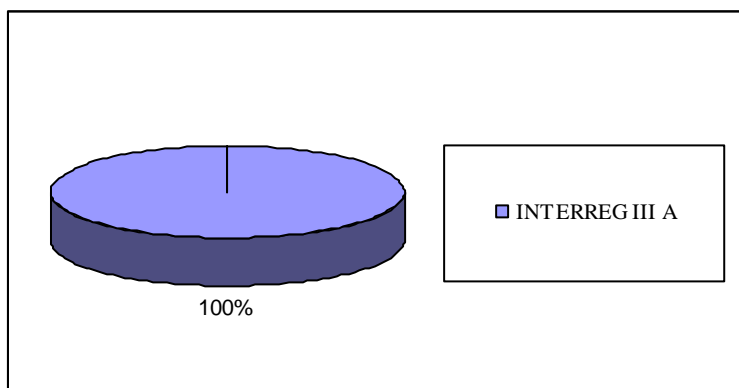
K předfinancování projektů využívá Česká Lípa prostředky z investičního fondu, vytvořeného z příjmů z prodeje majetku města. Krytí pomocí bankovního úvěru nevyužívají.

Čerpání finančních prostředků ze SF EU

Město Česká Lípa využívá všech možností při čerpání finančních prostředků z tuzemských a evropských dotačních zdrojů. Významný přínos započal již v Předvstupním období, kdy byla, prostřednictvím fondů CBC PHARE ČR – Německo, Společný fond malých projektů, podpořena řada projektů převážně z oblasti cestovního ruchu, vzdělávání a spolupráce místních společenství partnerských měst (celkem 5 projektů v hodnotě 34.069 EUR získané dotace).

V minulém programovém období nebylo město při čerpání prostředků ze SF/FS aktivní. Podalo pouze jednu projektovou žádost prostřednictvím Iniciativy INTERREGIIIA v hodnotě 510.000 Kč. Jednalo se o vzdělávací projekt pro zástupce samospráv (viz graf č. 5).

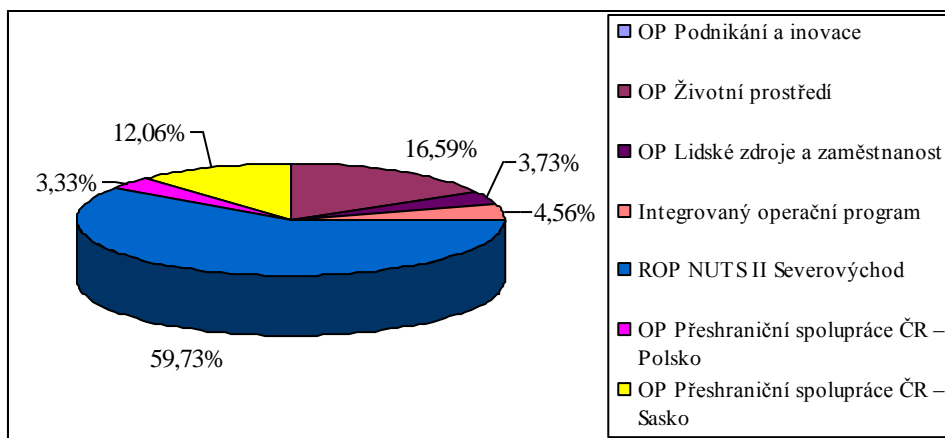
Graf č. 5 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)

Vlastní zpracování

V současném programovém období (k 15. březnu 2011) město podalo 14 projektů se 78,57 % úspěšností (11 z nich bylo podpořeno). Celkově město čerpalo 97.080.182,23 Kč z SF/FS EU a proplaceno mu bylo na účet doposud 41,96 % (vč. záloh a částí splátek). Celková úspěšnost města při čerpání za obě programová období činí 80 %. Čerpání finančních prostředků ze SF dle OP znázorňuje následující graf (graf č. 6).

Graf č. 6 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)

Vlastní zpracování

Co se týká využití jednotlivých druhů SF, 79,79 % finančních prostředků (77.863.778 Kč) čerpalo město z fondu ERDF, 3,71 % z fondu ESF (3.623.450 Kč). Jednalo se o projekt „Zefektivnění personálních procesů v MěÚ Česká Lípa“ podpořený z programu OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Zbylých 16,50 % získalo město z Fondu soudržnosti.

Překážkou znesnadňující čerpání dotací z fondů EU je pro město také složitost systému OP (vysoký počet OP a vysoká administrativní náročnost).

Česká Lípa nevede veřejná projednávání projektových záměrů s občany jako např. Jablonec nad Nisou. Nesetkalo se však s negativním přijetím realizovaného projektu.

Město nikdy nemuselo vracet dotaci ze SF/FS EU zpět.

Příklad realizovaného projektu – Česká Lípa v evropském pásmu textilu

Hlavním cílem projektu bylo zajímavou expozicí rozšířit turistickou nabídku historického areálu hradu Lipý pro veřejnost a tím zkvalitnit infrastrukturu cestovního ruchu a rozšířit služby cestovního ruchu v regionu Českolipsko.

Předmětem projektu bylo vytvoření návštěvnického a poradenského Centra textilního tisku, a to rekonstrukcí bývalého hospodářského stavení Vodního hradu Lipý v České Lípě. V prostorách zrekonstruovaného objektu je umístěna interaktivní expozice zaměřená na techniky potiskování textilu.

Projektová žádost byla podána v r. 2009 prostřednictvím ROP NUTS II Severovýchod, *Oblast podpory 3.1: Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti CR.*

Celkové náklady projektu činily 16.205.000 Kč a město získalo dotaci z ERDF ve výši 12.986.312 Kč.

V únoru r. 2011 bylo Centrum textilního tisku otevřeno pro veřejnost.

Následující obrázek (obr. č. 13) znázorňuje objekt před a po rekonstrukci.

Obr. č. 13 Projekt „Česká Lípa v evropském pásmu textilu“

Zdroj: <http://www.mucl.cz/cz/mesto/projekty-a-partnerstvi/projekty-mesta/ceska-lipa-v-evropskem-pasmu-textilu/>

Město Česká Lípa má připravené další projektové záměry (tzv. „do šuplíku“) u nichž se čeká na vhodnou výzvu (Např. dotace na nákup potřebné techniky a vybavení pro odstraňování povodňových škod). Ve spolupráci s regionálním sdružením Euroregion Nisa realizovala projekt „Systém odvracení ohrožení v Euroregionu Nisa“ prostřednictvím *Programu Cíle 3 na podporu příhraniční spolupráce Česká republika – Sasko*, jehož výstupem byl nákup nových hasičských automobilových stříkaček pro sbory dobrovolných hasičů (podpořeno z fondu ERDF ve výši 11.710.225 Kč). V rámci založeného svazku obcí Cyklostezka Varhany realizuje město za podpory z ERDF ve výši 45.000.000 Kč III. etapu projektu vybudování cyklistické stezky.

Turnov

Obr. č. 14 Znak města Turnov

Zdroj: http://files.naruc.webnode.cz/200000004-1302c13ff8/znak_Turnov.gif

Turnov, často nazývaný „srdcem Českého ráje“, je dynamické město v Pojizeří, centrum i historicky, geograficky a demograficky dané spádové oblasti. Leží v atraktivní geografické poloze na křižovatce mezinárodních silnic E442 (I/35) Liberec – Hradec Králové – Olomouc a E65 (I/10) Praha – Szczecin. Je významným střediskem cestovního ruchu, zejména díky přírodním krásám v okolí (pískovcová skalní města) a hlavním nástupním místem do marketingového turistického regionu Český ráj, ale i důležitým průmyslovým centrem, které přitahuje zájem investorů z tuzemska i ze zahraničí. Rozkládá se na ploše 22,72 km² v nadmořské výšce 260 m. Počátky města Turnova spadají do 13. století. K 1. 1. 2010 zde žilo 14 445 (3,29 % obyvatel kraje). Registrovaná míra nezaměstnanosti činila (k 31. 12. 2009) pouze 8,6 %, což je o 2,64 procentního bodu méně než průměr Libereckého kraje.

Partnerství a členství města

Turnov pravidelně spolupracuje se 7 partnerskými městy. Nejdéle, od r. 1992, se datuje spolupráce s nizozemským Reeuwijkem. Od roku 1999 pak spolupracuje s městem Jawor (Polsko) a od roku 2002 s městem Niesky (Německo) a Keszthely (Maďarsko). V roce 2005 byla uzavřena partnerská smlouva se městem Murska Sobota (Slovinsko). V roce 2006 přibyla mezi partnerská města Alvesta (Švédsko) a Idar-Oberstein (Německo).

Je součástí svazku obcí Český ráj, jehož cílem je vzájemná spolupráce a koordinace činností v oblasti rozvoje regionu. Sdružuje celkem 14 obcí a byl založen v roce 1999.

Rozpočet města

Pro rok 2011 hospodaří město se schodkovým rozpočtem ve výši 495.549.000 Kč.

Rozvojové předpoklady

Město Turnov se dle Konceptu ÚP VÚC Libereckého kraje, jako větší z center osídlení ve strategicky výhodné poloze, řadí mezi obce s nejlepšími předpoklady rozvoje. Mimořádný rozvojový potenciál má Turnov v oblasti cestovního ruchu.

Strategické dokumenty rozvoje

Turnov má zpracovaný **Strategický plán rozvoje města** (naposledy aktualizovaný v r. 2004) a na něj navazující **Akční plán**, z nichž je vycházeno při tvorbě projektových záměrů a projektových žádostí.

Příprava a realizace projektů spolufinancovaných z fondů EU

Městský úřad města Turnov nemá samostatné oddělení zabývající se dotacemi. Zpracovatelem projektových žádostí na podporu ze SF EU je tým sestávající ze 4 pracovníků městského úřadu (2 pracovníci úřadu z Odboru rozvoje města, kteří se zabývají investičními záměry a 2 pracovníci z Odboru cestovního ruchu, zaměřující se na neinvestiční projektové záměry). Administraci složitějších projektových žádostí si město nechalo zajistit externí firmou či využilo služeb konzultantů (mezi spolehlivé externí zpracovatele projektů nebo konzultanty administrace projektů patří paní Ing. Iva Hübnerová z Jablonce nad Nisou, Agentura regionálního rozvoje z Liberce a agentura Euroregion Nisa). Zaměstnanci se účastní průběžných školení zaměřených na čerpání dotací z fondů EU (2 zaměstnankyně MÚ byly zaškoleny na pozici euromanažerek).

Město Turnov je informováno o vyhlášených výzvách prostřednictvím registrace na internetových portálech (www.edotace.cz), poskytovatelů dotací (plán výzev) a zúčastňováním seminářů s ostatními žadateli

Finanční zajištění projektů podpořených ze SF EU

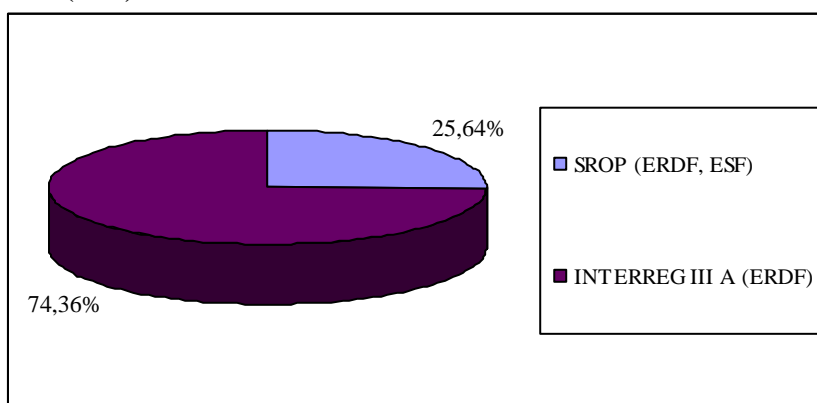
V případě méně finančně náročných projektů využívá město k finančnímu krytí svých projektů prostředky z rozpočtu města (např. projekt rekonstrukce bazénu Výšinka, jehož celkové náklady činily 25.355.000 Kč). V případě vysoce nákladných projektů využívá město revolvingového úvěru (např. projekt vybudování integrovaného terminálu veřejné dopravy v hodnotě 96.859.127,03 Kč).

Čerpání finančních prostředků ze SF EU

Město Turnov je při čerpání prostředků ze SF/FS velice aktivní a bylo již v Předstrukturálním období město Turnov aktivní. Využilo programů CBC Phare ČR - Polsko, CBC Phare ČR - Německo, Společný fond malých projektů k realizaci projektů zaměřených na ekologickou výchovu, ochranu ŽP, podporu cestovního ruchu a především podporu lidských zdrojů (Opatření: Vzájemné poznávání společnosti obou stran pohraničí). Celkově čerpalo 323.488 EUR.

V minulém programovém období podalo 7 projektů, přičemž pouze jedna projektová žádost ze SROP v hodnotě 128.267.000 Kč byla zamítnuta. Jednalo se o projekt vybudování a vybavení Kongresového centra Střelnice v Turnově, kdy tento příspěvek ze SROP získala FO v Turnově na realizaci projektu s podobným záměrem. Hodnota celkové čerpané dotace činila 13.650.000 Kč (9,6 % z celkových žádaných finančních prostředků ze SF). Město získalo finanční prostředky ze SROP a Iniciativy INTERREG IIIA, kde bylo v podávání žádostí neaktivnější. Rozložení čerpané dotace SF dle jednotlivých OP znázorňuje následující graf (graf č. 7).

Graf č. 7 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)

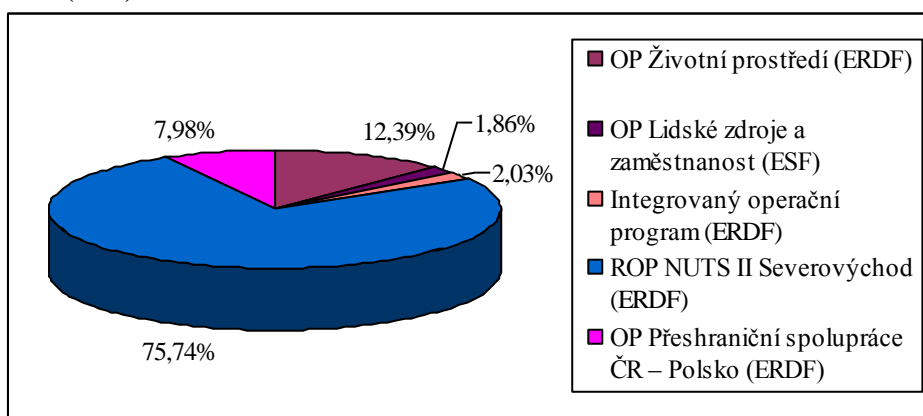

Vlastní zpracování

V současném programovém období (k 15. březnu 2011) město podalo 31 projektů a 25 z nich bylo úspěšně podpořeno. Celkově město čerpalo 208.200.893,55 Kč z fondů EU a proplaceno mu bylo na účet doposud 19,93 % (vč. záloh a částí splátek). Celková úspěšnost města při čerpání činila 81,58 %.

Čerpání finančních prostředků ze SF dle OP znázorňuje následující graf (graf č. 8).

Graf č. 8 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)

Vlastní zpracování

Většinu finančních prostředků čerpalo z ERDF (94,14 % celkových získaných prostředků z fondů EU, 208.841.980,95 Kč). 1,67 % prostředků získalo město z ESF (3.704.709 Kč). Jednalo se o pouze jeden projekt „Zvýšení kvality řízení a managementu na městském úřadě v Turnově“ na nějž byla žádaná dotace z OP Lidské zdroje a zaměstnanost. 4,19 % celkové dotace z fondů EU čerpalo město z Fondu soudržnosti. Jednalo se o projekty podané prostřednictvím OP Životní prostředí zaměřené na realizaci úspor energií v objektech dvou MŠ.

Překážkami znesnadňující čerpání dotací z fondů EU pro město je složitý systém podávání žádostí o dotaci složený z vysokého počtu operačních programů, které mají rozdílná pravidla a podmínky a vysoká byrokratičnost celého procesu (vysoké náklady na zpracování projektové dokumentace). Problémem je též ztížená schopnost udržet projektový záměr v takové formě, v jaké si jej obec představovala, neboť pro přiznání dotace z fondů EU musí být v souladu se stanovenými prioritami a oblastmi podpory příslušných operačních programů.

Město je členem MA 21. Nevedou veřejná jednání o připravovaných projektových záměrech, neboť veškeré projektové záměry jsou schvalovány v zastupitelstvu a vycházejí ze strategických dokumentů.

Město nikdy nemuselo vracet dotaci ze SF/FS EU zpět.

Příklad realizovaného projektu - Podpora a rozvoj partnerské spolupráce Jawor – Turnov

Město Turnov se zapojilo jako partner, společně s Kulturním centrem Turnov s.r.o. a polskými partnery - obcí Jawor a Jaworským kulturním střediskem, do projektu „Podpora a rozvoj partnerské spolupráce Jawor-Turnov“.

Cílem projektu bylo podpořit a rozvinout stávající spolupráci obou měst a nastolit podmínky pro vytvoření nových česko-polských partnerských sítí.

Žádost o dotaci byla podána 14.3.2008 v rámci Operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika-Polská republika, *prioritní osa III. Podpora spolupráce místních společenství, opatření: 3.2 Podpora společenských, kulturních a volnočasových aktivit*. V září téhož roku byl projekt podpořen a schválen.

Celkové náklady projektu činily 5.805.475 Kč, z toho 85 % činila podpora z ERDF (5.224.927 Kč).

Projekt probíhal v letech 2008 – 2010. Jeho výstupem bylo vybavení kulturního centra a realizace 19 kulturních aktivit s partnerem (workshopy, vystoupení, soutěže, prezentace, koncerty, akce atd.) probíhajících v obou partnerských městech.

Do projektu byly zapojeny školy i nestátní neziskové organizace (např. Fokus Turnov).

Obr. č. 15 zobrazuje akci „Noc s Andersenem“ (vl.), na které se konala přehlídka polské a české pohádky, uskutečněná v březnu 2010. V dubnu 2010 se uskutečnily dva koncerty zdravotně postižených Patříme k sobě, na nichž se prezentovala skupina handicapovaných z partnerského města Jawor (vpr.).

Obr. č. 15 Kulturní akce „Noc s Andersenem“ a „Patříme k sobě“

Zdroj: http://www.turnov.cz/modules/fotogalerie/fotogalerie.html?op=zobraz_galerii&galerie=20

Plánovanými projektovými záměry města Turnov jsou pořízení nového Strategického plánu rozvoje města Turnova, vybudování zázemí pro fotbalový stadion a pro sportovní aktivitu Nordic walking pro seniory.

Město Turnov též realizuje projekty za podpory z fondů EU prostřednictvím členství ve sdruženích. V letošním roce (2011) bude zahájena dlouho očekávaná realizace projektu Greenway Jizera, na který obdrželo dotaci z fondů EU sdružení Český ráj, jehož je město Turnov členem. Projekt je realizován z ROP NUTS II Severovýchod, dotace bude poskytnuta z ERDF ve výši 40 mil. Kč. Výstupem projektu bude vybudovaná cyklostezka v turistickém regionu Český ráj.

Jilemnice

Obr. č. 16 Znak města Jilemnice

Zdroj: <http://www.nemjil.cz/images/vz/image4.gif>

Město Jilemnice leží v kopcovité krajině západního podhůří Krkonoš v okrese Semily v nadmořské výšce 451 m. Jilemnice je spádovým městem pro region západních Krkonoš. Je také vyhledáváno jako výhodné východisko do západních Krkonoš, jejichž přirozeným centrem se během historického vývoje stalo. Rozkládá se na ploše 13,87 m². Vzniklo někdy na počátku 14. století jako hospodářské centrum rozsáhlého štěpanického panství drženého pány z Valdštejna.

K 1. 1. 2010 zde žilo 5681 obyvatel, což je nejméně ze všech zkoumaných obcí (1,3 % obyvatel kraje). Registrovaná míra nezaměstnanosti (k 31.12. 2009) činila 10,3 % (o 0,94 procentního bodu pod průměrem Libereckého kraje).

Partnerství a členství města

Partnerskými městy jsou 2 polská města Świebodzice a Świeradów-Zdrój. Město Jilemnice je od roku 2002 členem Národní sítě zdravých měst a od roku 2006 je zapojeno do projektu Zdravé město. Od dubna r. 2000 je jedním z 21 měst a obcí sdružených ve svazku obcí Jilemnicko.

Rozpočet

Pro rok 2011 hospodaří město se schodkovým rozpočtem ve výši 191.186.000 Kč.

Rozvojové předpoklady

Město Jilemnice se dle Konceptu ÚP VÚC Libereckého kraje řadí mezi obce s nejlepšími předpoklady rozvoje.

Strategické dokumenty rozvoje

Město má zpracovaný **Strategický plán města 2008 – 2025** a **Akční plán**. Při zpracovávání projektových žádostí nevychází vyloženě ze Strategického plánu. Podávané

projektové žádosti jsou podávány též podle příležitosti v rámci vyhlašovaných výzev (přesto se jedná o projektové záměry, které jsou v souladu se Strategickým plánem).

Příprava a realizace projektů spolufinancovaných ze SF EU

Město Jilemnice nemá speciální oddělení zabývající se dotacemi. Jsou zde zřízeny 2 pozice projektového manažera (zaměstnanci Odboru rozvoje a místního hospodářství), přičemž jeden se zabývá měkkými projekty (pro projekty přeshraniční spolupráce s polskou stranou, festivaly atd.) a druhý tvrdými projekty (např. výstavby, revitalizace, rekonstrukce atd.). Žádosti jsou ve velké míře zpracovány právě těmito osobami (např. řízení projektových žádostí z OP Životní prostředí). V případě složitosti řízení během realizace využilo ARR-Nisa jako řídicího pracovníka, se kterými dlouhodobě spolupracuje a má s nimi dobré zkušenosti. Na řízení projektů z ROP bylo město úspěšné ve výzvě PAAK a získalo zdarma řízení projektů. Při podávání žádostí využívají projektoví manažeři školení pro žadatele poskytovaných v rámci vyhlašovaných výzev.

O vyhlašovaných výzvách se město se město informuje prostřednictvím poskytovatelů dotace (informační e-maily a plány výzev).

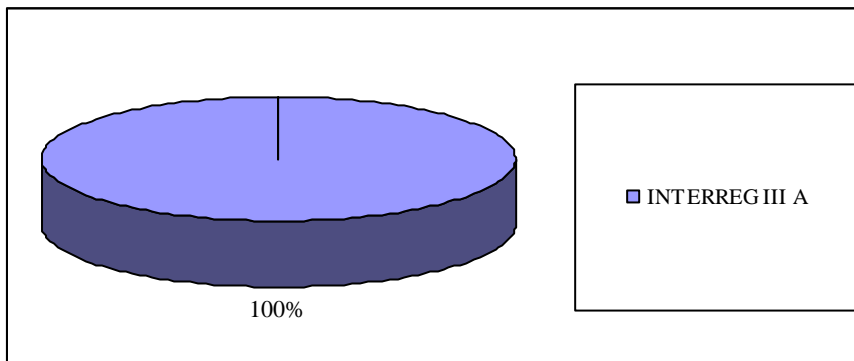
Finanční zajištění projektů podpořených ze SF EU

Ke spolufinancování projektů využívá město prostředky z rozpočtu města. V případě dvou projektů využilo město bankovní úvěr.

Čerpání finančních prostředků ze SF EU

Město nevyužilo možnosti čerpat podporu z fondů EU v Předvstupním období 2000 – 2004. Ani v minulém programovém období 2004 – 2006 nebylo příliš aktivní, neboť neměli zaměstnance, kteří by se zabývali dotacemi. Podali pouze 1 žádost prostřednictvím Iniciativy INTERREG IIIA ČR - Polsko, *priorita 8.2 - Rozvoj místní společnosti v přeshraniční oblasti, oblast podpory 8.2.2 - Podpora iniciativ místních komunit (mikroprojekty)*, zaměřenou na neinvestiční projekt „Týden bezpečnosti a sportu“ pro žáky základních škol. Získali dotaci z ERDF ve výši 138.738 Kč (viz graf č. 9).

Graf č. 9 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)

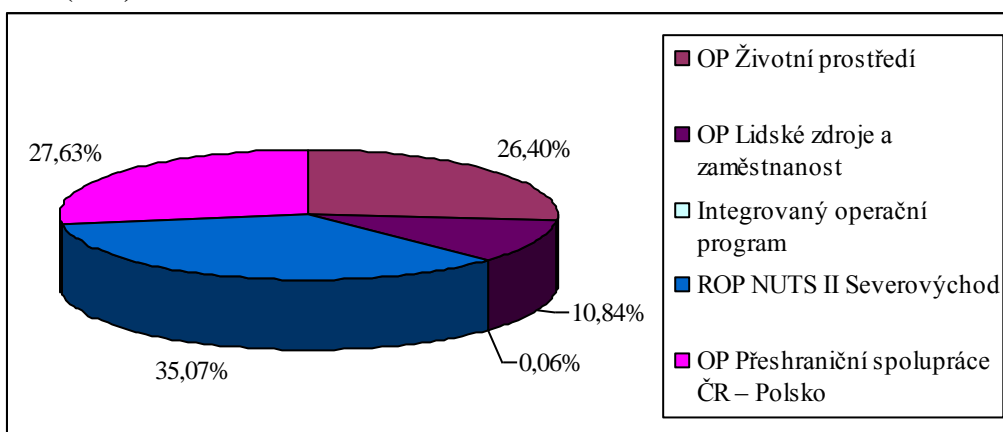

Vlastní zpracování

V současném programovém období (k 15. březnu 2011) město podalo 12 projektů se 83,33 % úspěšností (10 z nich bylo podpořeno). Zamítnut byl např. projekt na rekonstrukci bazénu, neboť město v projektové žádosti chybně uvedlo, že projekt nezakládá veřejnou podporu, přestože byl ziskový. Celkově Jilemnice čerpala 61.535.549,18 Kč z prostředků fondů EU a proplaceno jí dosud bylo 66,9 % přiznaných prostředků fondů EU na účet města. Její celková úspěšnost při čerpání prostředků ze SF/FS EU činí 84,62 %.

Čerpání finančních prostředků ze SF/FS dle OP znázorňuje následující graf (graf č. 10).

Graf č. 10 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)

Vlastní zpracování

Z celkových čerpaných prostředků SF/FS EU čerpalo město 62,76 % z fondu ERDF,

10,84 % z ESF a 26,40 % z Fondu soudržnosti. V případě přiznaných prostředků z ESF se jednalo o 2 projekty realizované prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost (projekt „Vzdělávání v Jilemnici“ pro vytvoření systému hodnocení a vzdělávání zaměstnanců, vzdělávání vedoucích úředníků a politiků, základ e-learningového vzdělávání a projekt „Zavádění CAF v Jilemnici“ pro zkvalitnění řízení a transparentnosti MÚ).

Překážkou znesnadňující čerpání dotací z fondů EU je pro město problém předfinancování projektů z důvodu malého rozpočtu a se zajištěním provozní fáze investičních projektů (zajištění udržitelnosti).

Jilemnice je zapojeno do MA 21. O připravovaných projektových záměrech nevede veřejná projednávání s občany, ti jsou však informováni na oficiálních internetových stránkách města.

Město nikdy nemuselo vracet dotaci ze SF/FS EU zpět.

Příklad realizovaného projektu – Zavádění CAF v Jilemnici

Cílem projektu je zvýšit kvalitu řízení a managementu, a také transparentnost a otevřenost Městského úřadu v Jilemnici a Masarykovy městské nemocnice prostřednictvím metody CAF, která bude implementována na úřadě a v největší příspěvkové organizaci města – v nemocnici. Zkvalitňování řízení bude probíhat uvnitř organizace z vlastních personálních zdrojů. Celý proces budou řídit 3 koordinátoři (1 na úřadě a 2 v nemocnici). Na začátku projektu bude cílová skupina (politici, úředníci a zaměstnanci příspěvkové organizace) proškolená v metodě CAF. Dodavatelsky bude řešena přestavba webových stránek Města Jilemnice a Masarykovy městské nemocnice, obě budou sloužit jako základní nástroj zkvalitňování řízení a managementu. Svépomocí bude provedena analýza aktuálního stavu na úřadě i v nemocnici (2 sebehodnotící zprávy). Od roku 2011 začnou pracovní týmy zavádět metodu CAF jejímž výstupem bude akční plán zlepšování. V rámci projektu budou vytvořeny 2 akční plány zlepšování (1x úřad, 1x nemocnice), které budou aktualizovány vždy po 6 měsících. Úkolem koordinátorů bude nejen akční plány sepisovat na základě podkladů členů týmů, ale také dozorovat jejich naplňování.

Projektová žádost byla podána v r. prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost, *Priorita: 4 - Veřejná správa a veřejné služby, Oblast podpory: 4.1 - Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy.*

Celkové náklady projektu činí 5.996.123,52 Kč, z toho výše přiznané dotace z ESF je ve výši 5.096.704,99 Kč.

Realizace projektu bude probíhat v období září 2010 - srpen 2013.

Výstupem projektu bude zpracování „sebehodnotících“ zpráv a akčních plánů zlepšování. Výsledkem projektu bude zvýšení kvality řízení a managementu, transparentnost a otevřenost MÚ Jilemnice. Jednání CAF týmu na MÚ zachycuje obr. č. 17.

Obr. č. 17 Projekt „Zavádění CAF v Jilemnicích“

Zdroj: http://media.rozhlas.cz/_obrazek/2170500--Obrazek--1-400x300p0.jpeg

Ve fázi schvalování jsou 4 projekty (3 se týkají zateplení, 1 se týká přeshraniční spolupráce a cestovního ruchu). Plánuje se projekt výstavby solárních panelů na sídlišti, dále se připravují malé přeshraniční projekty do Fondu mikroprojektů Euroregionu Nisa.

Prostřednictvím členství ve svazku obcí Jilemnicka získali dotaci z ERDF prostřednictvím OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko na projekt „Krakonošovy letní podvečery bez hranic“, který je zaměřený na podporu a prezentaci kulturních a řemeslných tradic a volnočasových aktivit v oblasti Krkonoš a Podkrkonoší.

Frýdlant

Obr. č. 18 Znak města Frýdlant

Zdroj: http://www.znakymest.cz/img/znak_frydlant.jpg

Frýdlant je městem na severu Čech ležící v okrese Liberec. Rozkládá se na obou březích řeky Smědé a tvoří přirozené centrum celého Frýdlantského výběžku. První písemná zmínka pochází z r. 1278. Vznikalo a rozrůstalo se ve stínu stejnojmenného hradu. Leží v nadmořské výšce 295 m. Rozkládá se na ploše 31,62 km². Historické jádro města bylo prohlášeno městskou památkovou zónou.

K 1. 1. 2010 mělo město 7637 obyvatel (1,74 % obyvatel kraje). V porovnání s hodnotami okrese Liberec je míra nezaměstnanosti Frýdlantu vyšší. K 31. 12. 2009 činila 15,6 % (o 4,36 procentního bodu více než je průměr Libereckého kraje).

7. srpna 2010 zasáhly město bleskové povodně, nejvíce škod napáchala rozvodněná řeka Smědá.

Partnerství a členství města

Město spolupracuje s 8 městy - Frýdlant nad Ostravicí, Friedland/Niederlausitz (Německo), Friedland/Mecklenburg (Německo), Friedland in Niedersachsen (Německo), Korfantow (Polsko), Pravdinsk (Rusko), Mieroszow (Polsko) a Gmina Siekierczyn (Polsko), s městem Lubaň (Polsko) a svazkem obcí Powiat Lwowecki (Polsko). Jedná se spíše o vztahy formální spolupráce. Města spolu spolupracují v případě potřeby (podání žádosti o podporu z fondů EU na řešení společného problému, či realizaci společného záměru). Město je dále členem svazku obcí Smrk.

Rozpočet

Pro rok 2011 hospodaří město se schodkovým rozpočtem ve výši 245.872.000 Kč.

Rozvojové problémy a předpoklady

Frýdlant a jeho spádové území bylo v období 2007 - 2013 je jako jediné ze zkoumaných obcí zařazeno (dle Programu rozvoje Libereckého kraje) mezi „hospodářsky slabé oblasti“ Libereckého kraje. Největší problémy Frýdlantu jsou spatřovány ve špatné dostupnosti města silniční dopravou (zejména v rozhodujícím směru od Liberce), v nevyužitém potenciálu města (a jeho okolí) pro rozvoj cestovního ruchu, v sociální situaci ve městě (spojené především s úrovní nezaměstnanosti a nepříznivou vzdělanostní strukturou obyvatelstva). Významně hodnocenými negativy a hrozbami do budoucna jsou rovněž situace se zajištěním čištění odpadních vod, stav místních komunikací a personální stav v některých klíčových službách (zdravotnictví, školství).

Jako velké rozvojové příležitosti jsou naopak hodnoceny existence zařízení a služeb pro celé spádové území Frýdlantska (zdravotnictví, školství, úřady, obchody, atd.), historické a kulturní dědictví města, přírodní potenciál města a okolí pro rozvoj cestovního ruchu, existence rozvojových ploch pro bydlení a spolupráce s okolím (včetně přeshraničních kontaktů).

Strategické dokumenty rozvoje

Město má zpracovaný **Strategický plán města Frýdlant 2009 – 2013**, který je významným nástrojem (argumentačním podkladem) pro rozhodování zastupitelstva města o klíčových, zejména investičních projektech, podporovaných z dotací EU.

Příprava a realizace projektů spolufinancovaných ze SF/FS EU

Frýdlant nemá speciální oddělení zabývající se dotacemi. Zpracováním projektových žádostí na podporu z prostředků SF/FS EU a ostatních dotačních titulů, vč. vyhledáváním vhodných výzev, a jejich následnou administrací (kontrola, zpracování monitorovacích zpráv, závěrečné vyúčtování projektů, vyhodnocování výsledků a dopadů) se zabývají 2 zaměstnanci MÚ (vedoucí a zaměstnanec investičního oddělení). Zaměstnanci byli zaškoleni v rámci kurzů projektového manažera a euromanažera, též využívají školení k vyhlašovaným výzvám.

50% podaných projektových žádostí (v případě nákladných investičních projektů) si město nechalo zpracovat externími firmami či agenturami (dobré zkušenosti má

např. s poradenskou firmou Asistenční centrum, a.s. či s Agenturou regionálního rozvoje). V případě zpracování žádostí externími firmami činila jejich úspěšnost 50 %.

Zaměstnanci vyhledávají vhodné dotační tituly a v rámci nich vyhlašované výzvy především na základě potřeb města (stanovených ve Strategickém plánu města).

Finanční zajištění projektů podpořených ze SF EU

V 80 % případů kryje Frýdlant projekty z rozpočtu města, ve 20 % použil bankovní úvěr.

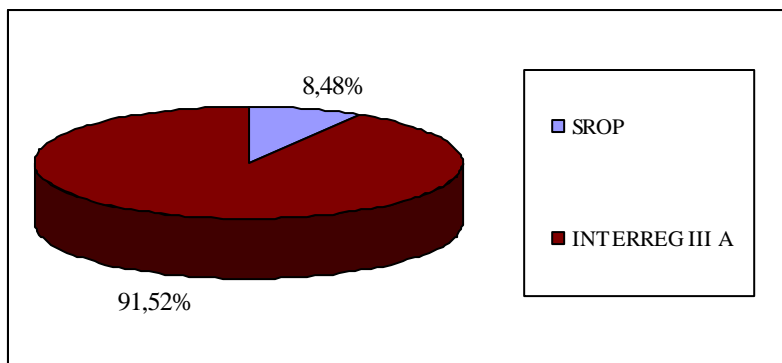
Čerpání finančních prostředků ze SF EU

Město využívalo již dotace z fondů EU v Předstrukturálním období z programu 2003 CBC Phare ČR - Německo, 2000 CBC Phare ČR – Polsko. Jednalo se o dva projekty zaměřené na podporu kulturního programu tradičních Valdštejnských slavností probíhajících každý rok. Město získalo celkovou podporu 15.902 EUR z prostředků fondů EU.

V minulém programovém období podalo město 2 žádosti se 100 % úspěšností. Jednalo se o projekt *"Rozvoj Poradního a setkávacího centra"* podpořeného ze SROP (viz dále) a infrastrukturní projekt *"Rekonstrukce Zámecké ulice jako přístupové komunikace z centra města k areálu*

hradu a zámku ve Frýdlantě" podpořeného prostřednictvím INTERREG IIIA Česká republika - Svobodný stát Sasko. Hodnota celkové získané dotace činila 10.775.600 Kč. Rozložení objemu získané dotace SF dle OP, prostřednictvím kterých bylo o dotaci žádáno, lze vidět na následujícím grafu (graf č. 11).

Graf č. 11 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)

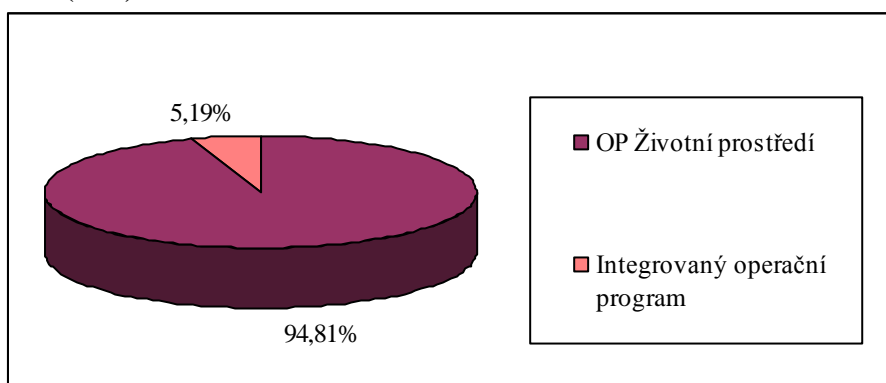

Vlastní zpracování

V současném programovém období (k 15. březnu 2011) podalo město 9 projektů se 55,56% úspěšností (5 z nich bylo podpořeno). Celkově město ze SF/FS EU získalo 18.007.643 Kč a proplaceno mu bylo na účet 99,7 % finančních prostředků (vč.části splátek). Celková úspěšnost města při čerpání činí 54,55 %.

Čerpání finančních prostředků ze SF dle OP znázorňuje následující graf (graf č. 12).

Graf č. 12 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)

Vlastní zpracování

47,68 % z celkových prostředků SF/FS bylo obdrženo z ERDF, 3,17 % z ESF a nejvíce z 49,14 % z Fondu soudržnosti, vzhledem k 2 nákladným projektům zateplení ZŠ. Z ESF získalo město celkem 913.600 Kč na již zmiňovaný projekt "Rozvoj Poradního a setkávacího centra". Realizace proběhla v letech 2005/2006 a jeho cílem bylo zajistit dostupnou a kvalitní službu pomoci, poradenství a provázení v obtížných životních situacích pro občany ve Frýdlantském výběžku (prevence, užívání drog, konzultace, pořádání přednášek, seminářů aj.).

Problémy, které v případě čerpání dotací z fondů EU pro město vyvstávají, jsou především „napasování“ projektových záměrů odpovídajících potřebám obce na vhodnou výzvu, tak aby tyto mohly být podpořeny a nejednotnost systému (systém přiznávání podpory z fondů EU nedovoluje financovat projektové záměry komplexně).

V 30 % případech komunikovalo město s veřejností o připravovaných projektových záměrech formou diskuzí na oficiálních internetových stránkách města. Nestalo se, že by některý z projektů nebyl přijat veřejností či cílovou skupinou osob, pro kterou byl určen

(např. v případě projektu vybudovaného Poradního a setkávacího centra využívá jeho služeb přes 200 osob/ ročně).

Město nikdy nemuselo vrátet dotaci ze SF/FS EU zpět.

Příklad realizovaného projektu - „Regenerace městského parku ve Frýdlantu“

Cílem projektu je regenerace parku a zvýšení jeho dendrologické hodnoty, tzn. vysazení nových rostlin a dřevin, ošetření těch stávajících, vykácení nevhodných druhů. Dílčím cílem je zatraktivnit tuto část města pro odpočinkové aktivity jeho obyvatel a návštěvníků. Park je a bude přístupný široké veřejnosti. Projekt řeší i stavební úpravy spojené s trasováním veřejného osvětlení a pořízením mobiliáře.

Žádost o dotaci byla podána prostřednictvím OP Životní prostředí, *Prioritní osa 6: Zlepšování stavu přírody a krajiny, Oblast podpory 6.5: Podpora regenerace urbanizované krajiny.*

Realizace projektu probíhá v období let 2008/2011.

Celkové náklady projektu činí 7.744.000 Kč , z toho z ERDF činila 2.927.890 Kč.

Obr. č. 19 Projekt „Regenerace městského parku ve Frýdlantu“

Zdroj: <http://www.mesto-frydlant.cz/galerie/obrazky/imager.php?img=142981&x=250&y=173>

Město v současné době připravuje 4 další projekty, jejichž projektová žádost byla schválena, avšak ještě nedošlo k podpisu smlouvy o přiznání finanční podpory z EU (bude následovat po dokončení výběrových řízení na dodavatele). Jedním z rozpracovaných, již schválených projektů je „Město Frýdlant - Powiat Lwówecki: Spolupráce zaměřená na zajištění rychlé vzájemné pomoci“ jako reakce na postižení povodněmi. Žádost byla předložena v říjnu 2010 do OP ČR - Polsko, Fond mikroprojektů

Nisa-Nysa a k podpisu smlouvy dojde v září r. 2011. Výstupem bude pořízení nového terénního hasičského vozidla včetně nezbytného doplňkového vybavení. Dále MÚ Frýdlant - efektivně řízený úřad podaný prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost, Regenerace náměstí T. G. Masaryka ve Frýdlantu podaný v rámci ROP NUTS II Severovýchod a Sběrný dvůr odpadů Frýdlant - stavební úpravy podaný v OP Životní prostředí.

Frýdlant též realizoval projekty prostřednictvím členství ve svazku obcí Smrk (např. projekt „Poznejte Frýdlantsko“ podpořený ze SROP, jehož cílem bylo zkvalitnit marketing a produkt v cestovním ruchu na Frýdlantsku). Město dále využilo dotací z finančního mechanismu EHP/Norsko (projekt „Rekonstrukce historické Radnice ve Frýdlantu v Čechách“) a dotací z Programu rozvoje venkova podpořené ze SZIF (např. „Výstavba víceúčelového hřiště ve Frýdlantě“).

Tanvald

Obr. č. 20 Znak města Tanvald

Zdroj: http://www.jizerky.cz/dalen/ir/tanvald/tanvald_znak--mm100x90_40.jpg

Město Tanvald se nachází v okrese Jablonec nad Nisou. Zaujímá pozici přirozeného centra spádové oblasti na pomezí Jizerských hor a Krkonoš. Rozkládá se na ploše 12,45 km² v nadmořské výšce 455 m. Jeho původní osídlení bylo převážně německé národnosti. První zmínka o dřevařské osadě na levém břehu Kamenice pochází z druhé poloviny 16. století, kdy pravděpodobně byla součástí Smržovky, samostatnou vsí se stal začátkem 17. století. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1611. Ke dni 1. 1. 2010 zde žilo 6954 obyvatel (1,58 % obyvatel kraje).

Registrovaná míra nezaměstnanosti (k 31. 12. 2009) činila 14,90 %, což je 3,66 procentního bodu nad průměrem Libereckého kraje (2. nejvyšší míra nezaměstnanosti ze zkoumaných obcí).

Partnerství a členství města

Tanvald od r. 1992 spolupracuje s městy Burbach (Německo), Wittichenau (Německo), od r. 2004 s obcí Marcinowice (Polsko) a od r. 2009 s městem Lubomierz (Polsko). Společně s dalšími 10 obcemi tvoří dobrovolný svazek obcí Mikroregion Tanvaldsko.

Rozpočet

Rozpočet města Tanvald pro rok 2011 je sestaven s přebytkem 4.719.026 Kč ve výši 99.868.528 Kč.

Strategické dokumenty rozvoje

Tanvald nemá zpracované strategické rozvojové dokumenty obce. Strategie rozvoje města je obsažena ve zpracovaném Územním plánu Tanvaldu a vzhledem ke stabilitě zastupitelstva (již od r. 1989) je „nepřpsaně“ tvořena při sestavování rozpočtu.

Příprava a realizace projektů spolufinancovaných ze SF EU

Tanvald nemá na MÚ vytvořené samostatné oddělení dotací. Dotační politikou obce se zabývají 2 zaměstnanci (zaměstnankyně a vedoucí Odboru rozvoje). Ke zpracování projektových žádostí pro čerpání prostředků ze SF, vč. administrace projektů, využívá město služeb externích firem, se kterými má město dobré zkušenosti (na projekt z ROP spolupracovali s agenturami Euroregion Nisa Liberec, Eurovision Brno, pracoviště Praha a na projektech z OP ŽP s Grantikou České spořitelny Brno a s Agenturou regionálního rozvoje Liberec). Zaměstnanci zabývající se dotační politikou nepodstupují školení o možnostech a způsobech čerpání finančních prostředků z fondů EU. Využívají konzultačních služeb agentur (např. ARR) či Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod (na Územním odboru realizace programu v Liberci). O vyhlašovaných výzvách je město informováno prostřednictvím aktivního vyhledávání, informačních e-mailů z programu Benefit, od agentur (např. od Agentury regionálního rozvoje) a při regionálních setkáních představitelů zastupitelstev atd.

Město vyhledává vhodné výzvy k podání žádosti k připravovaným projektovým záměrům, ale též využívá nahodilých příležitostí k získání dotace.

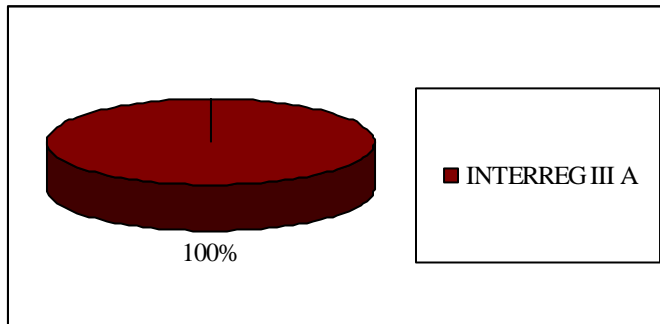
Finanční zajištění projektů podpořených ze SF EU

K předfinancování a spolufinancování projektů využívá město především prostředky z rozpočtu. Úvěr z banky využívá v nejnútnejších případech.

Čerpání finančních prostředků ze SF EU

Město nevyužívalo dotačních titulů v Předvstupním období. V minulém programovém období podalo 1 projektovou žádost prostřednictvím Iniciativy INTERREG IIIA ČR – Polsko (viz graf č. 13) v hodnotě 1.322.111 Kč, která byla úspěšně schválena. Jednalo se o infrastrukturní projekt „Rozvoj příhraničního dopravního centra v Tanvaldu, část 1.“, jehož výstupem byly 4 nové bezbariérové zastávky MHD s návazností na mezinárodní spojení ČR – Polská republika.

Graf č. 13 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)

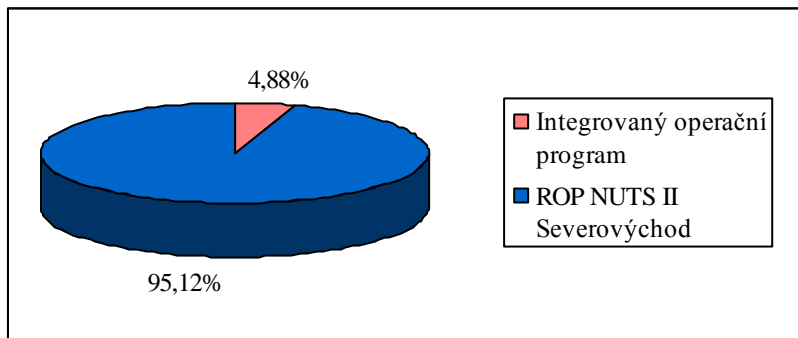

Vlastní zpracování

V současném programovém období (k 15. březnu 2011) město podalo 5 projektů se 100 % úspěšností. Celkově město čerpalo 23.690.572,67 Kč a celou sumu přiznaných prostředků již obdrželo na účet.

Celková úspěšnost města při čerpání finančních prostředků ze SF/FS EU činí 100 %. Čerpání finančních prostředků ze SF dle OP v současném programovém období 2007 - 2013 znázorňuje následující graf (graf č. 14).

Graf č. 14 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)

Vlastní zpracování

Tanvald čerpal veškeré přiznané finanční prostředky z ERDF (25.012.683,67 Kč).

Přestože se obcím v současném období naskýtá jedinečná příležitost získat finanční prostředky na podporu svého rozvoje, město Tanvald není při využívání prostředků ze SF příliš aktivní. Důvody jsou malý rozpočet obce a tedy neschopnost krýt projekty z vlastních zdrojů (dotace EU jsou vypláceny zpětně). Vedení města Tanvald je skeptické

k přijímání bankovních úvěrů a tím ke zvyšování zadluženosti. Překážkou znesnadňující čerpání dotací z fondů EU je pro město v nutnosti předfinancování projektů z vlastních zdrojů a obavy ze ztráty finančních prostředků vložených do přípravy projektových žádostí o podporu z fondů EU v případě neúspěchu žádosti. Problémem je též nalezení vhodné výzvy pro připravované projektové záměry.

Město neinformuje veřejnost o připravovaných projektových záměrech, přesto se nestalo, že by některý z projektů nebyl přijat veřejností či cílovou skupinou, pro kterou byl určen.

Město nikdy nemuselo vrátet dotaci ze SF/FS EU zpět.

Příklad realizovaného projektu - Výstavba hasičské zbrojnice SDH Tanvald Šumburk

Město Tanvald realizovalo v roce 2008 projekt na výstavbu požární stanice pro Sbor dobrovolných hasičů Tanvald – Šumburk. Jednalo se o výstavbu nového objektu v nové lokalitě městské části Tanvald, Šumburk, který je zařazen do poplachového systému Libereckého kraje (konkrétně JPO III) a v případě potřeby vyjíždí i mimo Tanvald do okolních měst a obcí Jabloneckého okresu. Současné zázemí tohoto sboru bylo nevyhovující, a to jak z pohledu technického stavu, tak jeho umístění a schopnosti rychlého výjezdu. Stávající objekt již nebylo možno rekonstruovat.

Cílem projektu tedy bylo vybudovat požární stanici v nové lokalitě s lepší přístupností a tím dosáhnout schopnosti rychlejšího výjezdu.

Žádost o dotaci byla podána městem Tanvald prostřednictvím ROP NUTS II Severovýchod, *Priorita II. Rozvoj městských a venkovských oblastí, Opatření 2.2 Rozvoj měst.*

Celkové náklady projektu činily 17.231.618,3 Kč, z toho 85 % (z uznatelných nákladů) činila podpora z ERDF (15.341.181,9 Kč).

Realizace projektu probíhala v období 08/2008 – 09/2010. Výstupem byla nová budova hasičské zbrojnice s dobrou a rychlou přístupností, vč. jejího vybavení. Dalšími aktivitami tohoto projektu bylo mimo vlastní výstavby objektu vypracování projektové dokumentace, vedení a monitoring projektu a publicita.

Obr. č. 21 Hasičská zbrojnice v průběhu výstavby (vl.) a v konečné fázi (vpr.)

Zdroj: <http://www.tanvald.cz/fotogdet.php?IDsk=203>

V květnu - červnu letošního roku (2011) započne realizace projektu výstavby dopravního terminálu, který se připravuje již čtyři roky a představuje pro obec nákladnou investici. Město veškeré své úsilí a finanční prostředky zaměřuje do tohoto projektu.

Vzhledem k vysoké finanční nákladnosti realizovaného projektu výstavby dopravního terminálu, připravuje město do budoucna finančně méně náročné projekty v oblasti životního prostředí (zaměřené na úsporu energií).

Aktivnější je v rámci svazku Mikroregion Tanvaldsko, které sestává z 11 obcí vč. města Tanvald. Mikroregion Tanvaldsko realizoval v letech 2004 – současnost celkem 6 projektů zaměřené na podporu cestovního ruchu, infrastruktury a vyváženého rozvoje území. Jednalo se o projekty zaměřené především na budování cyklotras a příslušenství (česko-polský cyklokoridor, podpora značení sítí cyklotras a map cyklotras, cyklotrasa Tanvald – Desná vč. odpočinkových turistických míst), marketingové aktivity na podporu cestovního ruchu v Tanvaldsku (prostřednictvím SROP) a příhraničním regionu a projekt zaměřený na zlepšení dopravní obslužnosti území Mikroregionu Tanvaldsko (v rámci ROP NUTS II Severovýchod), jehož výstupem byly 4 nové železničních zastávky a 18 zrekonstruovaných autobusových zastávek.

4.2.2 Srovnání čerpání strukturálních fondů EU obcemi

Zkrácené programové období 2004 - 2006

Následující tabulka (tab. č. 12) znázorňuje přehled počtu podaných žádostí a z toho schválených projektů (vč. finančního objemu přiznané dotace EU v tis. Kč) v jednotlivých ORP v minulém programovém období 2004 – 2006. Aktivita měst byla všeobecně nižší než v současném programovém období. Důvodem byla především zkrácená délka programového období pro ČR z důvodu pozdějšího přistoupení do EU, a to z 6 let na 2 roky. Nejvíce aktivní v podávání žádostí bylo město Turnov, které podalo 7 žádostí v celkové hodnotě 141.917.000 Kč. Vzhledem k nejvyšší aktivitě při podávání žádostí dosáhlo i nejvyššího počtu schválených projektů (6 ze 7) v celkové hodnotě 13.650.000 Kč. Avšak zamítnutím 1 značně nákladného projektu (výše žádané dotace činila 128.267.000 Kč), žádaného prostřednictvím SROP, bylo městu Turnov proplaceno pouze 9,62 % z celkových požadovaných prostředků.

Ostatní města byla méně aktivní, avšak dosáhla 100 % úspěšnosti, kdy jim všechny podané žádosti byly schváleny. Město Jablonec nad Nisou podalo 5 žádostí se 100 % úspěšností. Město Frýdlant podalo 2 žádosti se 100 % úspěšností a získalo 10.775.600 Kč. Nejméně aktivní byla města Česká Lípa, Jilemnice a Tanvald, která podávala pouze jednu projektovou žádost. Sloupec „Proplaceno příjemcům“ obsahuje sumu skutečně proplacených prostředků obci na účet. V případě, že se hodnoty neshodují s výší přiznané dotace, byla skutečná dotace ponížena (po závěrečném vyúčtování), případně stále ještě nebyla doplacena zbývající část přiznaných prostředků z fondů EU obci.

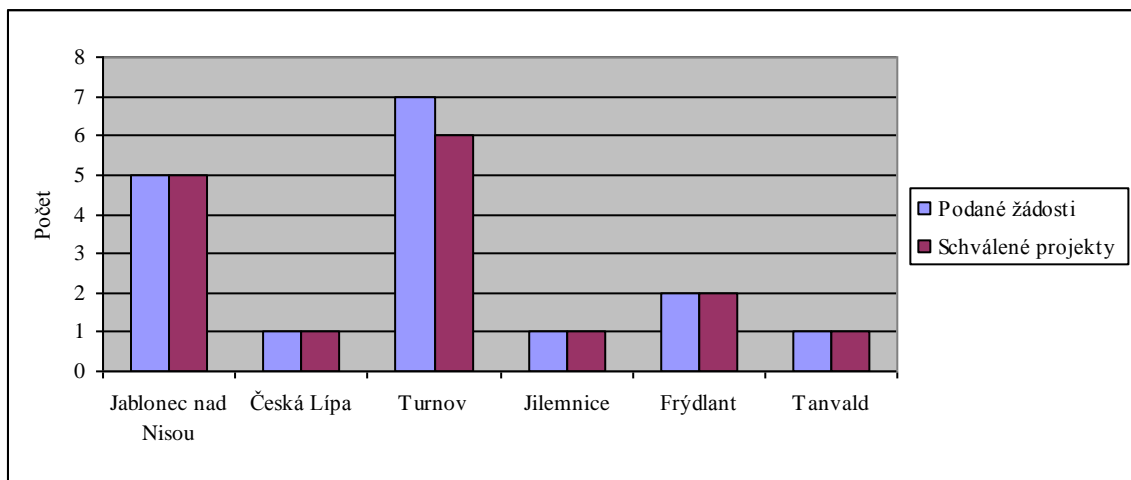
Tab. č. 12 Úspěšnost měst při žádání o dotaci SF/FS v minulém programovém období 2004 – 2006

Město	Podané žádosti	Podané žádosti (tis. Kč)	Schválené projekty	Schválené projekty (tis. Kč)	Proplaceno příjemcům (tis. Kč)	Úspěšnost (%)
Jablonec nad Nisou	5	69 473,09	5	69 473,09	69 397,13	100,00
Česká Lípa	1	510,00	1	510,00	510,00	100,00
Turnov	7	141 917,00	6	13 650,00	12 150,00	85,71
Jilemnice	1	150,00	1	150,00	138,74	100,00
Frydlant	2	10 775,60	2	10 775,60	10 775,60	100,00
Tanvald	1	1 322,11	1	1 322,11	1 322,11	100,00

Vlastní zpracování

Následující graf (graf č. 15) znázorňuje srovnání počtu podaných a z toho schválených projektových žádostí v jednotlivých městech v minulém (zkráceném) programovém období 2004 -2006.

Graf č. 15 Srovnání počtu podaných a schválených projektových žádostí ORP v letech 2004 – 2006

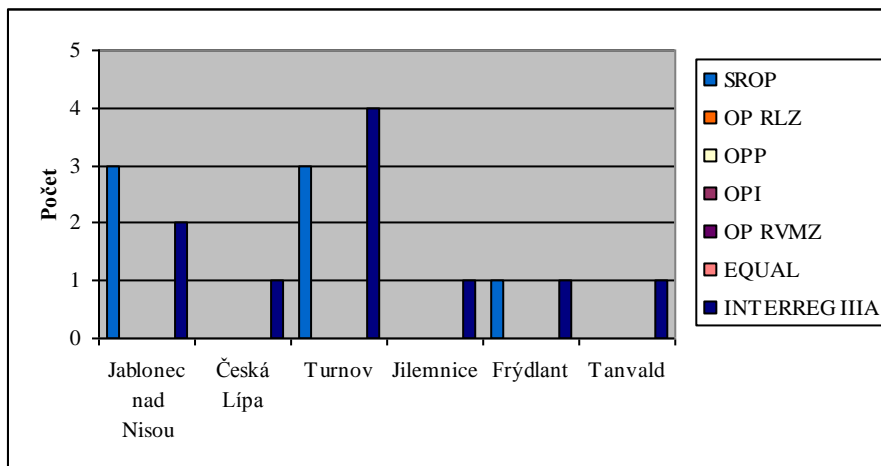

Vlastní zpracování

Graf č. 16 znázorňuje počet podaných žádostí v rámci jednotlivých operačních programů. Všechna města žádala o dotaci prostřednictvím Iniciativy INTERREG IIIA zaměřené na podporu přeshraniční spolupráce. Ve většině případů se jednalo o neinvestiční a tudíž méně nákladné projekty. Neaktivnější bylo opět město Turnov (4 podané žádosti), které se vzhledem k dlouhodobé spolupráci s městy Jawor a Niesky aktivně ucházelo o dotaci EU za účelem podpory financování pravidelných společných

aktivit. Všechna města byla v případě podaných žádostí prostřednictvím Iniciativy INTERREG IIIA úspěšná. Města Jablonec nad Nisou (3), Turnov (3) a Frýdlant (1) podala žádosti prostřednictvím SROP.

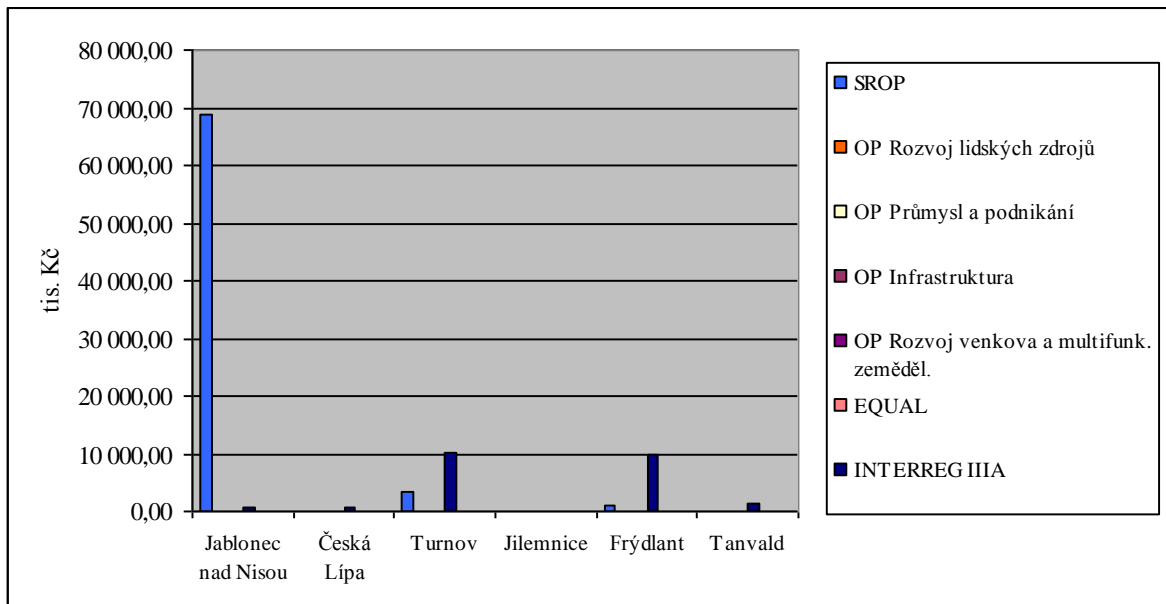
Graf č. 16 Počet podaných žádostí měst podle jednotlivých OP v letech 2004 -2006

Vlastní zpracování

Následující graf (graf č. 17) porovnává výši čerpaných prostředků ze SF a FS (v tis. Kč) dle jednotlivých OP (tab. viz příloha č. 9). Jelikož každý projekt se liší finančním objemem a výší přiznané dotace, neznamená to, že obci, která byla neaktivnější v počtu podávání žádostí, byl též přiznán nejvyšší objem finanční dotace. Přestože neaktivnějším městem v počtu podávaných žádostí bylo město Turnov, nejvíce finančních prostředků ze SF/FS získalo město Jablonec nad Nisou (69.397.132,39 Kč), přičemž 99,04 % z těchto prostředků bylo čerpáno prostřednictvím SROP (68.731.096 Kč). Důvodem byla především vysoká nákladnost investičního projektu Regenerace historického centra města Jablonec nad Nisou, na kterou získalo město dotaci z ERDF ve výši 48.724.500 Kč. Město Turnov realizovalo 4 projekty prostřednictvím Iniciativy INTERREG IIIA podpořené celkovou hodnotou dotace z ERDF ve výši 10.150.000 Kč. Frýdlant realizoval pouze 1 projekt z Iniciativy INTERREG IIIA, jednalo se však o infrastrukturní projekt „Rekonstrukce Zámecké ulice jako přístupové komunikace z centra města k areálu hradu a zámku ve Frýdlantu“ a výše dotace ze SF/FS činila 9.862.000 Kč. Nejméně finančních prostředků získalo město Jilemnice, které realizovalo 1 neinvestiční projekt „Týden bezpečnosti a sportu“ za podpory 138.740 Kč (hodnota dle závěrečného vyúčtování) z fondů EU v rámci Iniciativy INTERREG IIIA.

Graf č. 17 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS EU městy dle OP v období 2004 – 2006 (v tis. Kč)

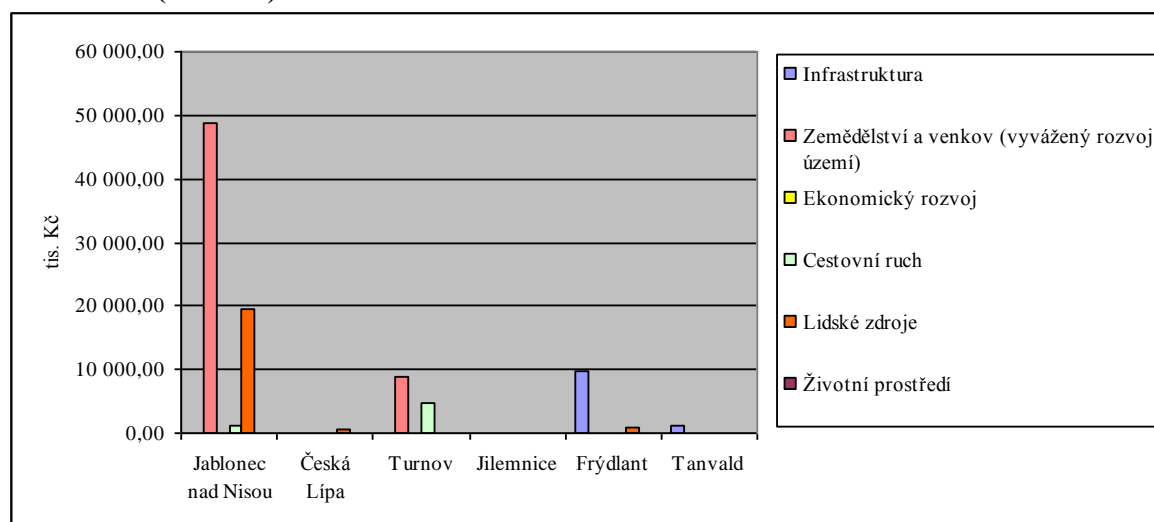
Vlastní zpracování

Graf č. 18 znázorňuje objem finančních prostředků SF EU alokovaných do jednotlivých oblastí rozvoje[†] měst (podrobná tab. viz příloha č. 11). Z grafu je patrné, že nejvyšší objem finančních prostředků SF/FS putoval v programovém období 2004 – 2006 do města Jablonec nad Nisou. Celková podpora z fondů EU pro město Jablonec nad Nisou v tomto období činila 69.397.132,32 Kč. 70,27 % (48.765.441 Kč) z těchto finančních prostředků směřovalo na podporu vyváženého rozvoje území. Především se jednalo o projekt „Regenerace historického centra města Jablonec nad Nisou“, jehož realizace proběhla v letech 2005 – 2006 a který byl podpořen dotací ve výši 48.724.500 Kč. 28,23 % prostředků směřovalo do oblasti rozvoje lidských zdrojů. Druhý nejvyšší objem finančních prostředků byl přiznán městu Turnov (13.650.000 Kč) a i zde putoval nejvyšší objem finančních prostředků na vyvážený rozvoj území (64,23 % dotace ze SF/EU, 8.768.000 Kč). Vysoká částka dotace směřovala též na podporu rozvoje cestovního ruchu (35,01 % prostředků fondů EU města Turnov, 4.779.000 Kč). Oproti

[†] Oblasti rozvoje byly stanovené podle Programů rozvoje Libereckého kraje pro příslušné programové období

tomu ve městech Frýdlant (91,52 % prostředků SF) a Tanvald (100 % prostředků SF) směřovala většina finančních prostředků na podporu rozvoje dopravní infrastruktury (město Frýdlant – 9.862.000 Kč, město Tanvald – 1.322.110 Kč). Nejméně finančních prostředků v tomto období získala Jilemnice (138.740 Kč), které směřovaly na podporu vyváženého rozvoje území v rámci projektu zaměřeného na podporu iniciativ místních komunit „Týden bezpečnosti a sportu“.

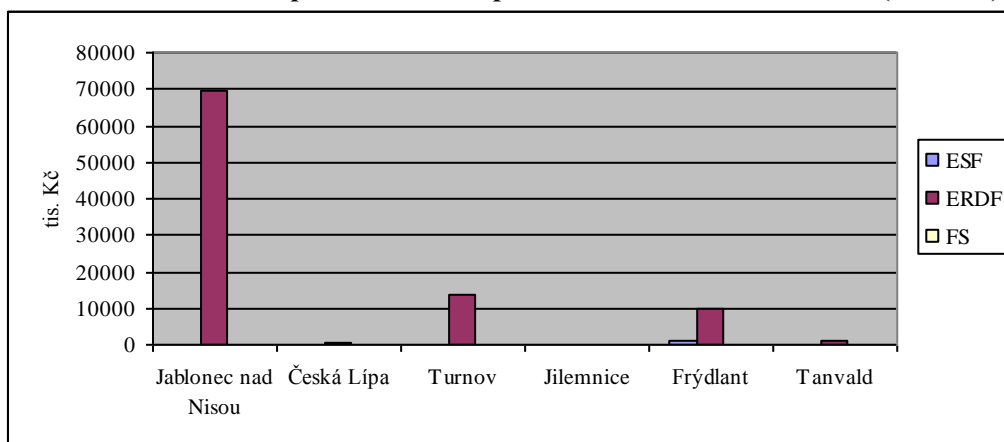
Graf č. 18 Čerpání prostředků SF/FS EU městy podle problémových okruhů a cílů v období 2004 – 2006 (v tis. Kč)

Vlastní zpracování podle http://www.kraj-lbc.cz/public/orlk/4_souhrn_opatreni_dle_problemovych_okruhu_a_cilu_dfb38e8ba3.rtf

Následující graf (graf č. 19) stručně demonstruje využití jednotlivých strukturálních fondů (podrobná tab. viz příloha č. 13). Z grafu je patrné, že obce využily především ERDF, jež financuje převážně tvrdé (investiční) projekty. Pouze město Frýdlant čerpalo v tomto období z ESF prostřednictvím SROP na projekt "Rozvoj Poradního a setkávacího centra" za účelem podpory sociální integrace vyloučených osob. Projekt byl podpořen dotací 913.600 Kč.

Graf č. 19 Srovnání čerpání finančních prostředků z ERDF, ESF a FS (v tis. Kč)

Vlastní zpracování

Současné programové období 2007 - 2013

V tab. č. 13 je uveden přehled podaných žádostí a schválených projektů (počet a hodnota dotace v tis. Kč) obcí s rozšířenou působností v současném programovém období 2007 – 2013 (k datu 15. března 2011). Města podala v průměru 6x více projektových žádostí než v předchozím programovém období. Hlavním důvodem je již plná délka současného programového období a vyšší alokace finančních prostředků, obce též měly možnost nasbírat více zkušeností. I v tomto období bylo zatím, v počtu podaných žádostí, nejaktivnější město Turnov (31 podaných žádostí v hodnotě 297.071.930 Kč) a druhým nejaktivnějším bylo město Jablonec nad Nisou (29 podaných žádostí v hodnotě 281.084.103 Kč). Turnov dosáhl i nejvyššího počtu schválených projektů (25) v hodnotě 208 200 890 Kč a dále Jablonec nad Nisou (21 schválených projektů v celkové výši 170.211.623 Kč získané finanční podpory z EU). Nejméně aktivní bylo v podávání žádostí město Tanvald (5), avšak se 100 % úspěšností, díky které získalo vyšší objem finančních prostředků než města Jilemnice (12) či Frýdlant (9). Frýdlant má nejnižší úspěšnost při podávání žádostí o podporu z fondů EU (44,44%) a má celkově nejnižší úspěšnost ze všech zkoumaných měst. Sloupec „Proplaceno příjemcům“ zachycuje prozatímní výši splátek ze SF/FS na účet obce.

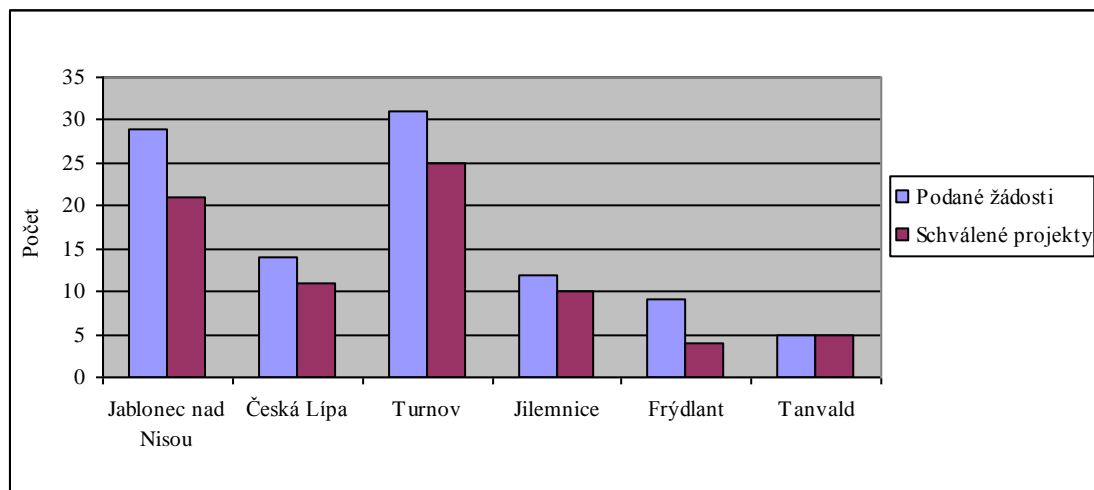
Tab. č. 13 Úspěšnost měst při žádání o dotaci v současném programovém období 2007 – 2013 (k datu 15. března 2011)

Město	Podané žádosti	Podané žádosti (tis. Kč)	Schválené projekty	Schválené projekty (tis. Kč)	Proplaceno příjemcům (tis. Kč)	Úspěšnost (%)
Jablonec nad Nisou	29	281 084,10	21	170 211,62	75 118,70	72,41
Česká Lípa	14	163 580,18	11	97 080,18	40 738,56	78,57
Turnov	31	297 071,93	25	208 200,89	41 499,67	80,65
Jilemnice	12	97 596,66	10	70 304,05	41 170,93	83,33
Frýdlant	9	198 365,79	4	18 007,64	17 954,64	44,44
Tanvald	5	74 135,24	5	74 135,24	23 690,57	100,00

Vlastní zpracování

Následuje grafické znázornění počtu podaných žádostí a z toho schválených projektů jednotlivých měst v současném programovém období 2007 – 2013 (k datu 15. 3. 2011) (viz graf č. 20).

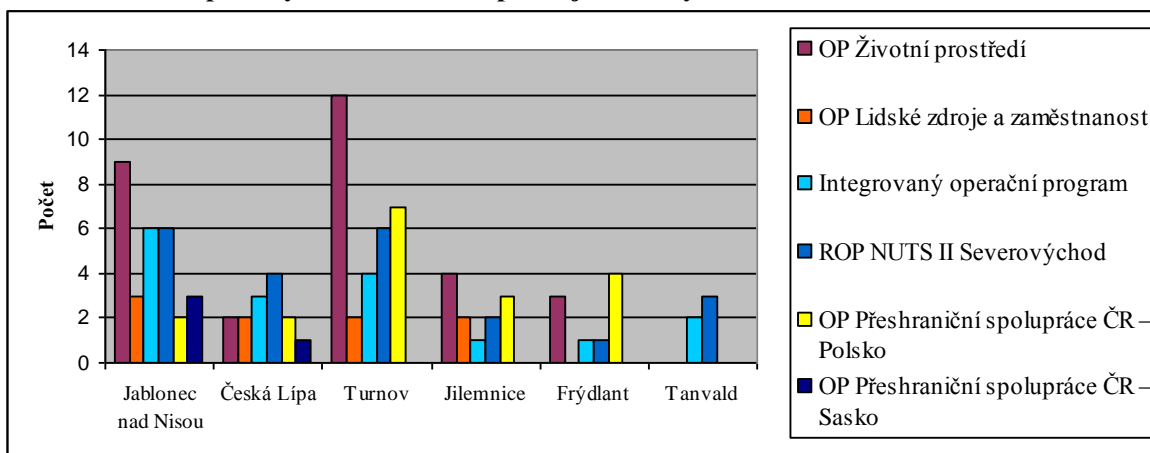
Graf č. 20 Srovnání počtu podaných a schválených projektových žádostí ORP v letech 2007-2013

Vlastní zpracování

Graf č. 21 znázorňuje počet podaných žádostí podle jednotlivých OP v programovém období 2007 – 2013. Oproti předchozímu programovému období využila města více druhů OP a je patrný vyšší důraz na podporu životního prostředí. Všechna města žádala o podporu z fondů EU prostřednictvím ROP NUTS II Severovýchod a IOP. V případě ROP se jednalo převážně o nákladné projekty investičního charakteru. V rámci IOP realizovala města především projekty zaměřené na tvorbu nového územního plánu města či tvorby územně analytických podkladů pro správní obvod ORP, jejichž tvorba je u obcí a měst plošně podporována a šance získání dotace na tento projekt je tudíž téměř 100 %. Město Jablonec nad Nisou realizovalo prostřednictvím IOP investiční projekty v rámci IPRM zóna Žižkův Vrch a okolí. Dále města Jablonec nad Nisou, Turnov a Jilemnice podala nejvyšší počet žádostí do OP Životní prostředí (jednalo se především o projekty zaměřené na zateplení budovy a v případě města Turnov též o projekty na úpravu zeleně). V případě Turnova je i v současném programovém období vidět výrazný počet podaných žádostí na podporu přeshraniční spolupráce. Město Tanvald podalo své žádosti pouze prostřednictvím ROP a IOP.

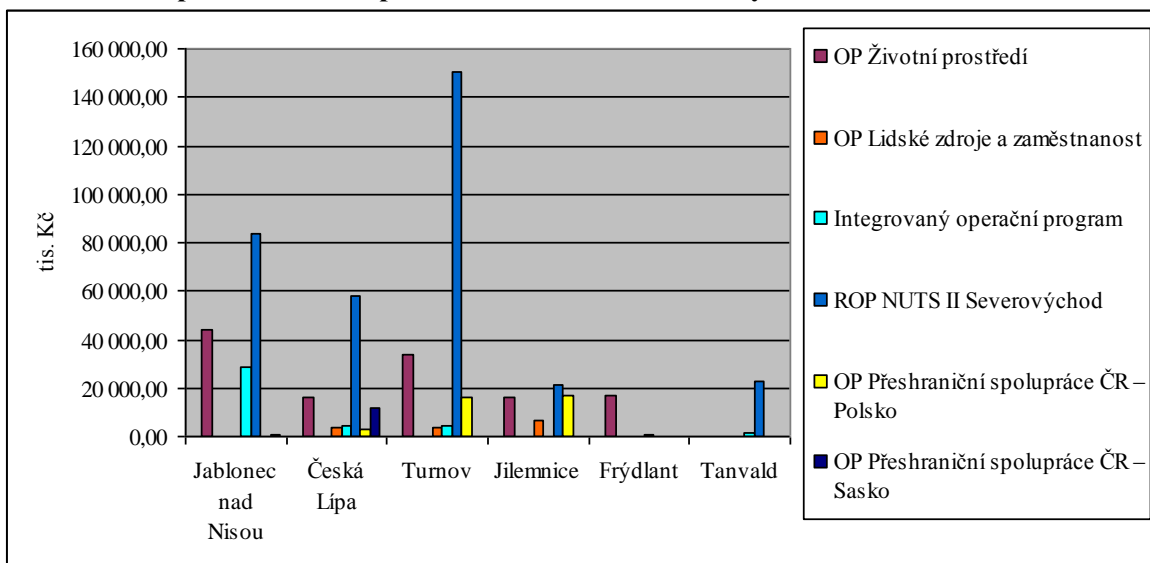
Graf č. 21 Počet podaných žádostí měst podle jednotlivých OP v letech 2007 – 2013

Vlastní zpracování

Srovnání výše čerpaných finančních prostředků ze SF/FS EU v tis. Kč městy podle OP zachycuje graf č. 22 (podrobně viz příloha č. 10). Města čerpala nejvyšší objem finančních prostředků ze ROP NUTS II Severovýchod a pak OP ŽP. Turnov získal nejvyšší objem finančních prostředků SF EU z ROP (75,74 % prostředků EU, 150.645.005,40 Kč), přestože nejvíce projektů podal do OP Životní prostředí. Důvodem je obdržená dotace na investiční projekt vybudování Integrovaného terminálu veřejné dopravy v celkové výši 138.300.331 Kč. I z OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko/ ČR – Sasko realizovaly obce méně nákladné (převážně neinvestiční) projekty. Jablonec nad Nisou (53,34 % celkových prostředků SF/FS EU přiznaných městu, 83.602.240,57 Kč) a Česká Lípa (59,73 % přiznaných prostředků EU, 57.986.312 Kč) též získali nejvyšší objem finančních prostředků z fondů EU z ROP NUTS II Severovýchod.

Graf č. 22 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS EU městy dle OP v období 2007-2013

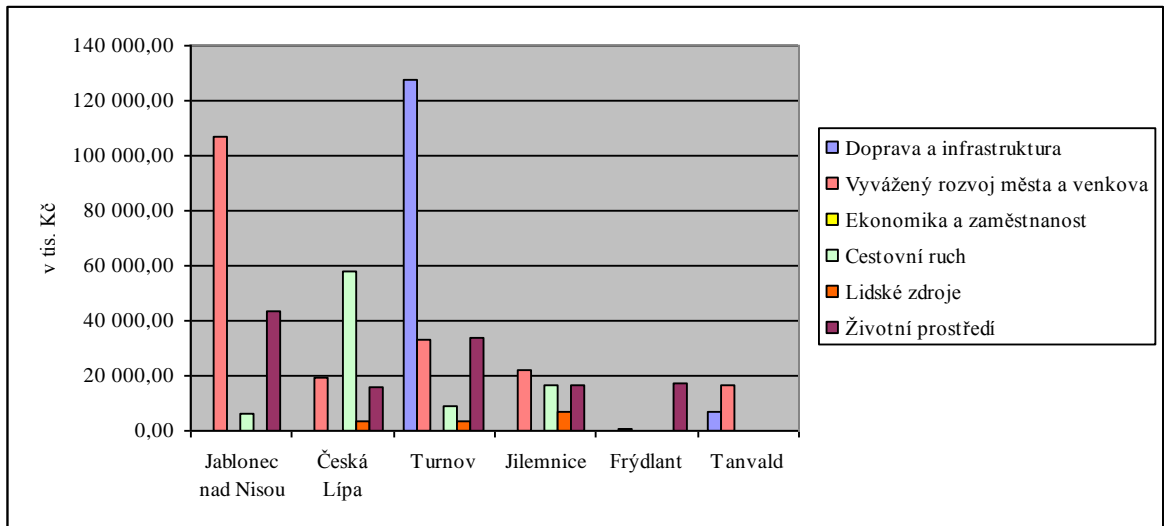

Vlastní zpracování

Čerpání prostředků ze SF/FS městy podle oblastí rozvoje v současném programovém období 2007 – 2013 zachycuje graf.č . 23 (podrobně viz tabulka v příloze č. 12). Všechna města směřovala část obdržené dotace na podporu vyváženého rozvoje území (jednalo se např. o projekty tvorby ÚP, ÚAP, na podporu přeshraniční spolupráce atd.). Nejvyšší objem finančních prostředků SF/FS získalo město Turnov (208.200.893,55 Kč), které tentokrát směřovalo nejvyšší objem dotace (61,45 % dotace z fondů EU, 128.928.005, 40 Kč) na podporu rozvoje dopravní infrastruktury. Důvodem je již zmiňovaný podpořený projekt na výstavbu Integrovaného terminálu veřejné dopravy. Jablonec nad Nisou obdrželo v tomto období druhý nejvyšší objem finančních prostředků, jehož nejvyšší část směřovala opět na podporu vyváženého rozvoje území (68,10 %, 106.718.605,14 Kč). Důvodem jsou realizované projekty v zóně Žižkův Vrch a okolí prostřednictvím IPRM. Třetí nejvyšší objem dotace získalo město Česká Lípa (97.080.182 Kč), která však přes svou velikost, blížící se městu Jablonec, nedosahuje takového finančního objemu získané dotace EU jako méně početnější město Turnov. Nejméně finančních prostředků ze SF/EU čerpalo město Frýdlant (18.007.640 Kč). V tomto období již všechna města kromě Tanvaldu směřovala dotaci z fondů EU do oblasti rozvoje životního prostředí. Jednalo se především o projekty zateplení ZŠ a MŠ. Město Tanvald směřovalo 69,63 % získaných

prostředků z fondů EU na podporu vyváženého rozvoje území. Nejvýznamnějším projektem je „Výstavba hasičské zbrojnice SDH Tanvald, Šumburk“ na něž získalo město dotaci ve výši 15.341.181,90 Kč.

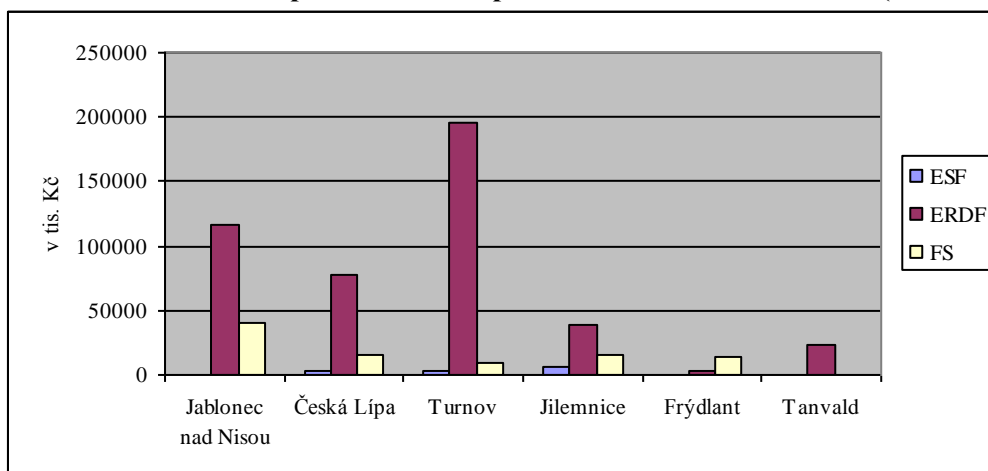
Graf č. 23 Čerpání prostředků SF/FS EU městy podle problémových okruhů a cílů v období 2007 – 2013 (v tis. Kč)

Vlastní zpracování podle Programu rozvoje Libereckého kraje

Poslední graf (graf č. 24) stručně demonstuje dosavadní využití strukturálních fondů a Fondu soudržnosti městy v současném programovém období 2007 – 2013 (více viz příloha č. 14). I v tomto období čerpaly obce především z ERDF, jenž z převážné části financuje investiční projekty. Nejvíce z něj čerpalo město Turnov (93,75 % z celkových prostředků fond EU, 195.191.981 Kč). V tomto období využila města též prostředky z Fondu soudržnosti, který jako doplněk strukturálních fondů financuje projekty zaměřené na dopravní infrastrukturu a životní prostředí. V případě jednotlivých měst byl Fondu soudržnosti využit k financování projektů zaměřených na zateplení ZŠ a MŠ v obcích za účelem snížení jejich energetické náročnosti. Nejvíce jej využilo město Jablonec nad Nisou (40.147.843 Kč) na podporu zateplení 2 ZŠ a jedné MŠ. Pouze města Česká Lípa, Turnov a Jilemnice čerpala z ESF. Pokaždé se jednalo o projekt realizovaný z programu OP LZZ, Priorita 4.1 – Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy, zaměřený na zefektivnění personálních procesů na MÚ.

Graf č. 24 Srovnání čerpání finančních prostředků z ERDF, ESF a FS (v tis. Kč)

Vlastní zpracování

4.2.3 Zhodnocení čerpání finančních prostředků ze SF/FS obcemi

Z výzkumu vyplývá, že nejaktivnějším městem v podávání žádostí v minulém i v současném programovém období bylo město Turnov (podalo celkem 38 projektů), které též realizovalo nejvyšší počet projektů. Po městu Jablonci nad Nisou čerpalo nejvyšší objem finančních prostředků. Jablonec nad Nisou, přestože nebyl tak aktivní v podávání žádostí, získal nejvyšší objem finančních prostředků ze všech obcí (226.099.871,53 Kč). Důvodem je realizace nákladnějších projektů investičního charakteru, které si může město vzhledem k dvakrát vyššímu objemu rozpočtu dovolit a realizace projektů prostřednictvím IPRM. Jablonec nad Nisou byl druhým nejaktivnějším městem v počtu podaných žádostí (34) a druhým nejúspěšnějším v počtu schválených projektů (26). Jejich aktivita vychází z dobrého personálního zajištění dotační politiky na úřadu (obě města mají 4 zaměstnance, kteří se aktivně věnují dotační politice, Jablonec nad Nisou má speciální oddělení zabývající se dotacemi), získaných zkušeností z čerpání prostředků z fondů EU v Předstrukturálním období a přístup využít této příležitosti, co nejvíce. V případě města Turnov je navíc důvodem jeho aktivity též snaha o dotování akcí spojených s aktivní dlouhodobou spoluprací se zahraničními partnerskými městy, důležitou roli hraje též atraktivita území.

Aktivita měst byla všeobecně nižší než v současném programovém období. Důvodem byla především zkrácená délka programového období pro ČR z důvodu pozdějšího přistoupení do EU, a to z 6 let na 2 roky. Nejvíce aktivní v podávání žádostí bylo město Turnov, které podalo 7 žádostí v celkové hodnotě 141.917.000 Kč. Vzhledem k nejvyšší aktivitě při podávání žádostí dosáhlo i nejvyššího počtu schválených projektů (6 ze 7) v celkové hodnotě 13.650.000 Kč. Město Česká Lípa bylo pouze z poloviny aktivní a úspěšné jako město Turnov. Nejméně žádostí podalo město Tanvald (6), které čerpalo nejméně finančních prostředků ze všech obcí (25.012.683,67 Kč, což je 9x méně čerpaných prostředků z fondů EU než čerpal nejúspěšnější Jablonec nad Nisou.). Důvody jeho nízké aktivity jsou malý rozpočet obce a tedy neschopnost krýt projekty z vlastních zdrojů, určitá „zdrženlivost“ města a neochota riskovat (skepse k přijímání bankovních úvěrů, které vedou ke zvyšování zadluženosti města, obavy ze ztráty finančních

prostředků vložených do přípravy projektových žádostí o podporu z fondů EU v případě neúspěchu žádosti), což plyne také z neměnného vedení města již od r. 1989 a neposledně také z faktu, že město žádá o podporu pouze na jimi plánované projektové záměry. Možnost města čerpat více prostředků ze SF/FS EU navíc stěžuje problém nalezení vhodné výzvy pro připravované projektové záměry. Snaha města žádat „na jistotu“ je podpořena jejich 100 % úspěšností při podávání žádostí o podporu z fondů EU. Město je též „zatíženo“ přípravou realizace nákladného projektu výstavby dopravního terminálu, který se připravuje již čtyři roky a je do něj investováno veškeré úsilí a finanční prostředky.

Ostatní města nedosáhla 100 % úspěšnosti při podávání žádostí o podporu (Jilemnice 84,62 %, Turnov 81,58 %, Česká Lípa 80 %, Jablonec nad Nisou 76,47 %, Frýdlant 54,55 %). Nejnižší úspěšnost mělo město Frýdlant, které bylo 2. nejméně aktivním městem po městu Tanvald. Většina zamítnutých projektů byla podávána prostřednictvím OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko, kde bylo důvodem jejich neúspěšnosti nedostatečné prokázání přeshraničního dopadu a dopadu na turisty u připravovaných projektů. Může se však jednat také o nevhodný výběr OP případně nedostatečně kvalitně zpracované projektové žádosti. Svou roli hraje bohužel i fakt „neatraktivitu území“ co se týká směřování finanční podpory související s politickým lobbíngem (přestože by město Frýdlant jako „hospodářsky slabá oblast“ dle Programu rozvoje kraje mělo být podporováno přednostně). Nízká aktivita při podávání žádostí se odráží v nedostatečném personálním zajištění dotační politiky na MÚ (2 zaměstnanci).

Při srovnání minulého a současného programového období byla aktivita obcí v minulém období v podávání projektových žádostí a v objemu čerpaných prostředků všeobecně nižší. Města podala v průměru 6x méně projektových žádostí než v současném programovém období. Důvodem byla především nízká délka programového období (2 roky), nižší alokace finančních prostředků, málo zkušeností případně žádné zkušenosti měst s podáváním žádostí a čerpáním prostředků z SF/FS EU a všeobecně nižší informovanost o možnostech a způsobech čerpání.

Co se týká čerpání dle jednotlivých Operačních programů, je nutné zdůraznit, že možnosti čerpání obcí v jednotlivých operačních programech jsou do vysoké míry

předurčeny samotným zaměřením jednotlivých programů. Všechna města žádala v minulém programovém období o dotaci prostřednictvím Iniciativy INTERREG IIIA zaměřené na podporu přeshraniční spolupráce. Ve většině případů se jednalo o neinvestiční, méně nákladné projekty. Města Jablonec nad Nisou (3), Turnov (3) a Frýdlant (1) podala žádosti prostřednictvím SROP.

V současném programovém období využila města více druhů OP a byl patrný vyšší důraz na podporu životního prostředí (především žádala prostřednictvím *Priority: 3 - Udržitelné využívání zdrojů energie, Oblast podpory: 3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry* v rámci OP Životní prostředí zaměřené na snížení energetické náročnosti mateřských a základních škol). Všechna města žádala o podporu prostřednictvím ROP NUTS II Severovýchod a IOP. V případě ROP se jednalo převážně o nákladné projekty investičního charakteru. V rámci IOP realizovala města především projekty zaměřené na tvorbu nového územního plánu města či tvorby územně analytických podkladů pro správní obvod ORP, jejichž tvorba je u obcí a měst plošně podporována a šance získání dotace na tento projekt je tudíž téměř 100 %. Město Jablonec nad Nisou realizovalo prostřednictvím IOP investiční projekty v rámci IPRM zóna Žižkův Vrch a okolí. Dále města Jablonec nad Nisou, Turnov a Jilemnice podala nejvyšší počet žádostí do OP Životní prostředí (jednalo se především o projekty zaměřené na zateplení budovy a v případě města Turnov též o projekty na úpravu zeleně). V případě Turnova je i v současném programovém období vidět výrazný počet podaných žádostí na podporu přeshraniční spolupráce. Města čerpala nejvyšší objem finančních prostředků ze ROP NUTS II Severovýchod a pak OP Životní prostředí. Frýdlant nejvíce z OP Životní prostředí.

Města Jablonec nad Nisou, Jilemnice a Tanvald směřovala nejvíce finančních prostředků do oblasti vyváženého rozvoje území, zahrnující investice do výstavby, rekonstrukce, modernizace pro rozšíření občanského vybavení (např. rekonstrukce bazénu), revitalizace a regenerace památek, náměstí (např. regenerace historického centra), zajištění bezpečnosti obyvatel, posilování výkonnosti veřejné správy a posilování přeshraničních vazeb obyvatelstva (též formou sportovních a kulturních akcí). Česká Lípa do oblasti cestovního ruchu, Turnov do oblasti dopravy a infrastruktury a Frýdlant do

oblasti životního prostředí. Ani jedno z měst nesměřovalo finanční prostředky do oblasti ekonomického rozvoje. V minulém programovém období nesměřovaly žádné získané finanční prostředky měst do ochrany životního prostředí.

Města využívají především ERDF. Důvodem je, že financuje především „tvrdé projekty“ (investice do výstavby atd.). Nižší využití ESF je způsobeno nižší alokací finančních prostředků na ESF a nižším počtem OP financovaných z ESF, resp. pro obce připadá v úvahu pouze 1 Operační program - OP Lidské zdroje a zaměstnanost. Problémem je však také zajištění udržitelnosti neinvestičních projektů. V minulém programovém období čerpal z ESF pouze Frýdlant (SROP, Priorita 3 – Rozvoj lidských zdrojů v regionech). Pouze města Česká Lípa, Turnov a Jilemnice čerpala v současném období z ESF, jenž financuje „měkké projekty“. Jednalo se o projekty zaměřené na zefektivnění fungování veřejné správy (tzv. princip Smart administration).

5. ZÁVĚR

Cílem práce bylo analyzovat míru využití finančních prostředků ze strukturálních fondů (vč. Fondu soudržnosti) obcemi s rozšířenou působností Libereckého kraje v minulém 2004 – 2006 a současném programovém období 2007 – 2013 včetně zachycení jejich zkušeností s čerpáním. Aktivita obcí při podávání žádostí o podporu se značně liší. Není pravidlem, že město s vyšším počtem obyvatel a vyšším rozpočtem je aktivnější při podávání žádostí o podporu z fondů EU. Aktivita se odráží v personálním zajištění dotační politiky na MÚ (koordinace a informovanost), v možnostech a přístupu města k využívání dotací (snaha využít i nahodilých možností získání dotace nesouvisející s projektovými záměry). Nejaktivnější městem v podávání žádostí je město Turnov. Podalo nejvíce projektových žádostí a také nejvíce projektů realizovalo. Přesto nejvyšší objem finančních prostředků ze SF/FS EU čerpal Jablonec nad Nisou, vzhledem k realizaci nákladnějších investičních projektů. Nejvyšší úspěšnosti (v %), odrážející podíl počtu schválených projektů z počtu podaných žádostí, dosáhl Tanvald (100 %), který byl nejméně aktivní v podávání žádostí a čerpal nejnižší objem finančních prostředků ze SF/FS EU. Vypovídá to o určité opatrnosti a snaze města žádat „na jistotu“ vzhledem k jeho nízkému rozpočtu a obavám ze ztráty finančních prostředků investovaných do tvorby projektové dokumentace, které jsou v případě zamítnutí žádosti nevratné. Nejnižší úspěšnosti ze všech měst dosáhl Frýdlant. Důvody jsou především obtížnost prokázání přeshraničního dopadu připravovaných projektů, může se však jednat také o nevhodný výběr OP a bohužel také fakt „neatraktivy území“ co se týká směřování finanční podpory (přestože by město Frýdlant jako „hospodářsky slabá oblast“ dle Programu rozvoje kraje mělo být podporováno přednostně). Převážná většina municipálních projektů spadá do kategorie „tvrdých“ (investičních projektů) a jejich objem se pohybuje minimálně ve výši milionů, spíše pak desítek milionů.

Aktivita a míra čerpání finančních prostředků ze SF EU v minulém a současném programovém období značně lišila. Města byla méně aktivní, což souviselo se zkrácenou délkou programového období (ze 6 na 2 roky), nižším objemem alokovaných prostředků (8,6 x méně) a též nižší informovaností a zkušeností měst s čerpáním. Období bylo též

charakteristické méně výhodnými podmínkami čerpání (např. max. 75 % podíl spolufinancování, pravidlo n+2, DPH jako neuznatelný náklad). Tyto podmínky vedly k nižšímu počtu podávaných projektů, mohlo to však vést k realizaci opravdu potřebných projektů obcí.

V současném programovém období pak nastal tzv. „boom“ v čerpání dotací z fondů EU. Již před jeho započítáním byla obce a města informována a připravována na nové programové období formou školení o dotacích a do povědomí veřejnosti vešly informace o jedinečné příležitosti využít prostředků strukturálních fondů EU, neboť takto výhodné podmínky se již nebudou opakovat. Avšak realita není tak růžová a vyskytuje se mnoho bariér čerpání. Všechna města se shodují na „roztržitosti“ systému. Vysoký počet operačních programů s rozdílnými způsoby a pravidly přiznávání podpory vede k nízké orientaci při podávání žádostí o podporu a též nemožnost řešit problémy komplexně. Další bariérou, ze zkušeností obcí, je vysoká administrativní náročnost a s tím související vysoké náklady na zpracování projektové dokumentace, které jsou v případě neúspěchu žádosti ztracené. Míru využití prostředků fondů EU též stěžuje problém s předfinancováním projektů a následným zajištěním personálních a finančních prostředků pro provozní fázi projektu (problém udržení dotace a zajištění udržitelnosti), se kterým mají problém především města s menším rozpočtem (Tanvald, Jilemnice). Problémem je též „sladit“ projektové záměry s vhodnou výzvou, tak aby byly v souladu s podmínkami operačního programu, priority a oblasti opatření (Frýdlant). Dochází pak často k situaci, že města ustoupí od svého původního záměru a přizpůsobí jej vhodné výzvě, za účelem spolufinancování z fondů EU. Zde pak vyvstává otázka efektivity využití finančních prostředků SF EU, neodráží – li skutečné potřeby obce (města navíc využívají vedle financování připravovaných projektových záměrů i nahodilých možností získání dotace).

Se souvisejícím „boomem“ došlo i ke vzniku velkého množství, ne vždy osvědčených, firem a agentur specializujících se na tvorbu projektových žádostí a z tzv. využití prostředků fondů EU se stává jakási „módní záležitost“ (obec, která nečerpá, není „in“). Vedle otázky efektivity vyvstává též otázka spravedlnosti, související s politickým

lobbingem při přiznávání podpory z fondů EU, jak naznačuje praxe měst při čerpání dotací EU.

Přes všechny překážky a výhrady má však systém i svá pozitiva (např. systém monitorovacích zpráv, který zajišťuje průběžnou kontrolu dodržování stanovených indikátorů a systém IPRM, který umožňuje komplexně řešit problémy určité oblasti) a městům se podařilo získat nezanedbatelnou část finančních prostředků. Je na nich, jakým způsobem s těmito prostředky naloží a dokáží je využít pro rozvoj svého území a poslední otázkou, která vyvstává, je tedy budoucnost strukturální politiky a přibližující se nová finanční perspektiva pro roky 2014-2020.

6. SEZNAM LITERATURY

Knižní publikace

- [1] BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, klasifikace*. Praha: Karolinum, 2002. 211 s. ISBN 80-246-0384-5.
- [2] BOHÁČKOVÁ, I., HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- [3] DOČKAL, V. *Strukturální fondy EU – projektový cyklus a projektové řízení: příručka projektového manažera*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 137 s. ISBN 978-80-210-4390-9.
- [4] CHVOJKOVÁ, A., KVĚTOŇ, V. a kol. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007 – 2013*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, o. p. s., 2007. 179 s. ISBN 987-80-86684-43-7.
- [5] KOLEKTIV AUTORŮ *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
- [6] POTLUKA, O. a kol. *Průvodce strukturálními fondy Evropské unie*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2003. 198 s. ISBN 80-86684-02-4.
- [7] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Grada, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
- [8] VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2005. 200 s. ISBN 80-247-1194-X.
- [9] VILAMOVÁ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: Grada, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.
- [10] WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. Praha: ASPI, 2006. 146 s. ISBN 80-7357-138-2.
- [11] WOKOUN, R. a kol. *Regionální rozvoj a jeho management v České republice*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. 244 s. ISBN 978-80-245-1301-0.
- [12] WOKOUN, R. *Regionální rozvoj: (výchozí podmínky regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Internetové články, dokumenty, publikace

- [13] BUSINESSINFO.CZ - OFICIÁLNÍ PORTÁL PRO PODNIKÁNÍ A EXPORT: *Fondy EU a jejich určení historie* [on-line]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/fondy-eu-a-jejich-urceni-historie-cil/1000521/8880/#historie> [cit. 2010-02-06].
- [14] Council Regulation (EC) No 3906/89 of 18 December 1989 on economic aid to the Republic of Hungary and the Polish People's republic [on-line]. Dostupné z: http://bip.mi.gov.pl/pl/bip/integracja_europejska/fundusze/phare/px_rozporzadzenie_phare_3906_89.pdf [cit. 2010-05-09].
- [15] Council Regulation (EC) No 1268/1999, of 21 June 1999, on Community support for pre-accession measures for agriculture and rural development in the applicant countries of central and eastern Europe in the pre-accession period, *Official Journal of the European Communities*, L 161 [on-line]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1999:161:0087:0087:EN:PDF> [cit. 2010-04-25].
- [16] FARDOVÁ, L. *Jak vytvářet projekty za podpory Strukturálních fondů EU* [online]. 2007. Dostupné z: <http://www.personagrata.cz/harbour/projekty%20web.pdf> [cit. 2010-11-07].
- [17] CHVOJKOVÁ A., KVĚTOŇ, V. a kol. *Finanční prostředky strukturálních fondů EU v programovacím období 2007 – 2013* [online]. Praha: IREAS, 2006. 179 s. Dostupné z: <http://www.ireas.cz/download/publikace/pub038.pdf> [cit. 2010-11-07]. ISBN 80–86684–43–1.
- [18] KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE: *Program rozvoje Libereckého kraje 2007 – 2013* [online]. Liberecký kraj: Krajský úřad Libereckého kraje, 2007. Dostupné z: http://www.kraj-lbc.cz/public/orlk/prlk_cerven2007_146dfbf98b.pdf [cit. 2011-01-10].
- [19] KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE: *Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 – 2020* [online]. Liberecký kraj: Krajský úřad Libereckého kraje, 2007. Dostupné z: http://www.kraj-lbc.cz/public/orlk/plna_verze_645b76202e.pdf [cit. 2011-01-10].

- [20] METODICKÁ PODPORA REGIONÁLNÍHO ROZVOJE: *Základní legislativa regionální politiky v ČR* [on-line]. Dostupné z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/zakladni-legislativa-regionalni-politiky-v-cr.html> [cit. 2010-05-25].
- [21] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: *Průběh čerpání strukturálních fondů 2004 – 2006, stav k 31. březnu 2010* [online]. Březen 2010. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/93/932dff06-7a77-4c5a-aac4-aa97912fda91.pdf> [cit. 2010-10-14].
- [22] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ: *Dotační tituly EU pro obce, svazky obcí, organizace zřizované a zakládáné obcemi v programovacím období 2007 – 2013* [online]. 2009. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/91/914baa85-804a-4af6-9bdd-f3b37a688d5e.pdf> [cit. 2010-12-14].
- [23] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČESKÉ REPUBLIKY: *Legislativa vztahující se k využívání strukturálních fondů, MŠMT ČR* [on-line]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/strukturalni-fondy/legislativa-vztahujici-se-k-vyuzivani-strukturalnich-fondu> [cit. 2010-05-25].
- [24] Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, z 21. 6. 1999, o obecných ustanoveních o strukturálních fondech [on-line]. ESF v ČR; dostupné z: <http://www.esfcr.cz/narizeni-rady-es-c-1260-1999-ze-dne-21-cervna-1999> [cit. 2010-03-05].
- [25] Nařízení Rady (ES) č. 1267/1999, z 21. 6. 1999, o zřízení nástroje předvstupních strukturálních politik, *Úřední věstník EU*, L 175 [on-line]. Dostupné z: http://libnt2.lib.unipi.gr/regio/regio/content/cs/02_pdf/00_8_ispa_1_cs.pdf [cit. 2010-04-02].
- [26] Nařízení (ES) č. 1783/1999 Evropského parlamentu a Rady, z 21. 6. 1999 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, *Úřední věstník EU*, L 213 [on-line]. Dostupné z: http://www.sfcd.cpkp.cz/SF/doc/es1783_1999.doc [cit. 2010-04-02].
- [27] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1784/1999, z 12. 6. 1999 o Evropském sociálním fondu [on-line]. ESF v ČR; dostupné z: <http://www.esfcr.cz/narizeni-parlamentu-a-rady-es-c-1784-1999-ze-dne-12-cervence> [cit. 2010-04-15].

- [28] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003, z 26. 5. 2003, o zavedení společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) [on-line]. ČSÚ; dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/narizeni_evropskeho_parlamentu_a_rady_\(es\)_c_1059_2003_](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/narizeni_evropskeho_parlamentu_a_rady_(es)_c_1059_2003_) [cit. 2010-03-14].
- [29] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006, z 5. 7. 2006, o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999, *Úřední věstník EU*, L 210 [on-line]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0012:0018:cs:PDF> [cit. 2010-03-15].
- [30] Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, z 11. 7. 2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999, *Úřední věstník EU*, L 210 [on-line]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:210:0025:0025:CS:PDF> [cit. 2010-03-01].
- [31] Nařízení Rady (ES) č. 1086/2006, z 11. 6. 2006, kterým se mění nařízení (ES) č. 2866/98 o přepočítacích koeficientech mezi eurem a měnami členských států přijímajících euro. *Úřední věstník EU*, L 195 [on-line]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:195:0001:0001:CS:PDF> [cit. 2010-04-14].
- [32] REGIONAL POLICY INFOREGIO: *Why do we need regional policy?* [on-line]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/why/index_en.htm [cit. 2010-02-22].
- [33] SMLOUVA O EVROPSKÉ UNII, z 7. 2. 1992 [on-line]. Euroskop; dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/2/760-smlouva_o_eu.pdf [cit. 2010-03-21].
- [34] SMLOUVA O ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SPOLEČENSTVÍ, z 25. 3. 1957 [on-line]. Dostupné z: <http://www.vyzkum.cz/Priloha.aspx?idpriloha=550635> [cit. 2010-03-20].

- [35] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Evropská územní spolupráce* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace> [cit. 2010-10-20].
- [36] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Jak na projekt* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/b5ae5875-2a78-4caf-ad4d-298ac30de4c9/Jak-na-projekt> [cit. 2010-11-07].
- [37] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Operační programy Praha* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha> [cit. 2010-10-20].
- [38] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Platební jednotka* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Platebni-jednotka> [cit. 2010-10-06].
- [39] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Pravidlo N-2* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/P/Pravidlo-N-2> [cit. 2010-10-23].
- [40] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Programy 2004 - 2006* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2004-2006> [cit. 2010-10-19].
- [41] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Regionální operační programy* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy> [cit. 2010-10-20].
- [42] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Regionální politika EU* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU> [cit. 2010-01-12].
- [43] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU: *Tematické operační programy* [on-line]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Tematicke-operacni-programy> [cit. 2010-10-20].
- [44] Ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky [on-line]. www.PravniPredpisy.cz - předpis č. 347/1997 Sb.; dostupné z: http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/1997/347997/Sb_347997_-----_.php [cit. 2010-06-03].

- [45] WOKOUN, R. Regionální a strukturální politika (politika soudržnosti) Evropské unie. *Urbanismus a územní rozvoj*, 2007. s. 3 – 7 [online]. Dostupné z: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-01/01_regionalni.pdf [cit. 2010-02-07].

Internetové stránky

- [46] Aktuální informace | ČSÚ Liberecký kraj [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/home>](http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/home).
- [47] CRR - Úvodní strana [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.crr.cz/cs/>](http://www.crr.cz/cs/).
- [48] Český statistický úřad | ČSÚ [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home).
- [49] Deník veřejné správy [on-line]. Dostupné na [www: <http://denik.obce.cz/>](http://denik.obce.cz/).
- [50] Frýdlant - Liberecký kraj - Čechy - Česká republika - Evropská unie - Město Frýdlant - oficiální stránky [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.mesto-frydlant.cz/>](http://www.mesto-frydlant.cz/).
- [51] Jablonec nad Nisou - Jablonec nad Nisou [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.mestojablonec.cz/>](http://www.mestojablonec.cz/).
- [52] Jilemnice - oficiální stránky města [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.mestojilemnice.cz/>](http://www.mestojilemnice.cz/).
- [53] Liberecký kraj - Úvodní stránka [on-line]. Dostupné na [www: <www.kraj-lbc.cz>](http://www.kraj-lbc.cz).
- [54] Město Turnov - oficiální stránky města [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.turnov.cz/>](http://www.turnov.cz/).
- [55] Ministerstvo vnitra České republiky [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.mvcr.cz/>](http://www.mvcr.cz/).
- [56] MMR – Úvodní strana [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.mmr.cz/>](http://www.mmr.cz/).
- [57] RISY.cz: Portál regionálních informačních servisů [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.risy.cz/>](http://www.risy.cz/).
- [58] STRUKTURÁLNÍ FONDY EU [on-line]. Dostupné na [www: <www.strukturalni-fondy.cz>](http://www.strukturalni-fondy.cz).
- [59] Tanvald - Oficiální stránky města [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.tanvald.cz/>](http://www.tanvald.cz/).

[60] Titulní strana | Město Česká Lípa [on-line]. Dostupné na [www: <http://www.mucl.cz/>](http://www.mucl.cz/).

[61] Úvodní stránka MA21 [on-line]. Dostupné na [www: <http://ma21.cenia.cz/>](http://ma21.cenia.cz/).

7. SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obr. č. 1 Logo Evropského fondu regionálního rozvoje (v české verzi).....	28
Obr. č. 2 Logo Evropského sociálního fondu.....	30
Obr. č. 3 Logo Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (v anglické verzi).....	32
Obr. č. 4 Logo Finančního nástroje na podporu rybolovu (v anglické verzi).....	33
Obr. č. 5 Programování strukturální politiky pro programovací období 2007 – 2013..	37
Obr. č. 6 Znak Libereckého kraje.....	58
Obr. č. 7 Poloha Libereckého kraje v rámci České republiky.....	59
Obr. č. 8 Správní obvody obcí s rozšířenou působností v Libereckém kraji.....	61
Obr. č. 9 Ukázky z Libereckého kraje.....	66
Obr. č. 10 Znak města Jablonec nad Nisou.....	68
Obr. č. 11 Projekt „Park Nová Pasířská“.....	73
Obr. č. 12 Znak města Česká Lípa.....	74
Obr. č. 13 Projekt „Česká Lípa v evropském pásmu textilu“.....	78
Obr. č. 14 Znak města Turnov.....	79
Obr. č. 15 Kulturní akce „Noc s Andersenem“ a „Patříme k sobě“.....	83
Obr. č. 16 Znak města Jilemnice.....	85
Obr. č. 17 Projekt „Zavádění CAF v Jilemnicích“.....	89
Obr. č. 18 Znak města Frýdlant.....	90
Obr. č. 19 Projekt „Regenerace městského parku ve Frýdlantu“.....	94
Obr. č. 20 Znak města Tanvald.....	96
Obr. č. 21 Hasičská zbrojnice v průběhu výstavby (vl.) a v konečné fázi (vpr.).....	100

Seznam tabulek

Tab. č. 1 Přehled cílů a fondů v současném programovém období 2007 – 2013.....	20
Tab. č. 2 Srovnání cílů a nástrojů v obdobích 2000 – 2006 a 2007 – 2013.....	21
Tab. č. 3 Klasifikační kritérium NUTS (dle počtu obyvatel).....	24

Tab. č. 4 Vymezení územních jednotek v ČR.....	42
Tab. č. 5 Operační programy pro období 2007 – 2013 rozdělené podle cílů EU.....	46
Tab. č. 6 Řídící orgány jednotlivých orgánů.....	48
Tab. č. 7 Finanční alokace pro ČR na strukturální fondy, fond soudržnosti a Iniciativy Společenství v období 2004 – 2006 podle cílů (v mil. EUR, běžné ceny).....	49
Tab. č. 8 Stav čerpání strukturálních fondů na období 2004 – 2006 k 31. 3. 2010.....	50
Tab. č. 9 Počet schválených a proplacených projektů v rámci jednotlivých OP, JPD a Iniciativ v období 2004 – 2006 k 31. 3. 2010.....	51
Tab. č. 10 Alokace strukturálních fondů pro ČR na období 2007 – 2013 podle cílů a fondů (běžné ceny, mil. EUR).....	52
Tab. č. 11 Vybrané geografické údaje správních obvodů ORP k 1. 1. 2010.....	61
Tab. č. 12 Úspěšnost měst při žádání o dotaci SF/FS v minulém programovém období 2004 – 2006.....	102
Tab. č. 13 Úspěšnost měst při žádání o dotaci v současném programovém období 2007 – 2013 (k datu 15. března 2011).....	107

Seznam grafů

Graf č. 1 Zastoupení obcí v Libereckém kraji dle jejich velikostní kategorie (v %).....	60
Graf č. 2 Rozložení počtu obyvatel ve správních obvodech ORP v Libereckém kraji.....	64
Graf č. 3 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %).....	71
Graf č. 4 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %).....	71
Graf č. 5 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %).....	76
Graf č. 6 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %).....	76
Graf č. 7 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %).....	81
Graf č. 8 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %).....	82

Graf č. 9 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)	87
Graf č. 10 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)	87
Graf č. 11 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)	92
Graf č. 12 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)	93
Graf č. 13 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2004 – 2006 (v %)	98
Graf č. 14 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS v rámci jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v %)	98
Graf č. 15 Srovnání počtu podaných a schválených projektových žádostí ORP v letech 2004 – 2006	102
Graf č. 16 Počet podaných žádostí měst podle jednotlivých OP v letech 2004 -2006	103
Graf č. 17 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS EU městy dle OP v období 2004 – 2006 (v tis. Kč)	104
Graf č. 18 Čerpání prostředků SF/FS EU městy podle problémových okruhů a cílů v období 2004 – 2006 (v tis. Kč)	105
Graf č. 19 Srovnání čerpání finančních prostředků z ERDF, ESF a FS (v tis. Kč)	106
Graf č. 20 Srovnání počtu podaných a schválených projektových žádostí ORP v letech 2007-2013	108
Graf č. 21 Počet podaných žádostí měst podle jednotlivých OP v letech 2007 – 2013	109
Graf č. 22 Čerpání finančních prostředků ze SF/FS EU městy dle OP v období 2007-2013	110
Graf č. 23 Čerpání prostředků SF/FS EU městy podle problémových okruhů a cílů v období 2007 – 2013 (v tis. Kč)	111
Graf č. 24 Srovnání čerpání finančních prostředků z ERDF, ESF a FS (v tis. Kč)	112

8. SEZNAM ZKRATEK A VYSVĚTLIVKY

CAF - Common Assessment Framework

CRR ČR – Centrum pro regionální rozvoj České republiky

CZECHPOINT - Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál

EAGGF – Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond

ECU – Evropská měnová jednotka, 1. ledna 1999 bylo nahrazeno eurem

EECONNECT – Evropská ekologická síť

EHS – Evropské hospodářské společenství; předchůdce EU, v r. 1958

EMU – Evropská měnová unie

EU – Evropská unie

EUR – Měnová jednotka euro

ERDF – Evropský fond regionálního rozvoje

ES – Evropské společenství

ESF – Evropský sociální fond

FIFG – Finanční nástroj na podporu rybolovu

FS (CF) – Fond soudržnosti (Cohesion fund)

HSS – Hospodářská a sociální soudržnost

CHKO – Chráněná krajinná oblast

ISPA – Instrument for Structural policies for Pre-accession

JPO – Jednotka požární ochrany

LK – Liberecký kraj

MSP (SME) – Malé a střední podnikání (Small and Medium Enterprise)

MÚ – Městský úřad

NATURA 2000 – Soustava chráněných území evropského významu

NR – Nařízení rady

NRP – Národní rozvojový plán

NSRR – Národní strategický referenční rámec

NUTS, LAU – Nomenklatura územních statistických jednotek (Nomenclature Unit of Territorial Statistic, Local Administrative Units)

ORP – Obec s rozšířenou působností

PAAK – Posílení absorpční a administrativní kapacity

Phare – Poland and Hungary: Assistance for Restructuring Their Economics

REZZO 1-4 – Měrné emise znečišťujících látek (tuhé látky, oxid siřičitý, oxid dusíku, oxid uhelnatý)

SAPARD – Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development

SF – Strukturální fondy

TEN – Transevropské sítě

ÚAP – Územně analytické podklady

ÚP – Územní plán

ÚSES - Územní systém ekologické stability krajiny

VÚSC – Vyšší územně samosprávné celky; k 1. 1. 2000 zřízeno 14 VÚSC (krajů)

Acquis communautaire – právní řád Evropské unie; soubor závazků pro členskou zemi plynoucí ze členství v EU.

Certifikace uskutečněných výdajů – kontrola prováděná platebním orgánem, která musí ověřit, zda příslušné řídicí orgány (popř. zprostředkující subjekty a jiné subjekty realizující projekt) splnily požadavky z Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999. Je předpokladem pro zaslání žádosti o průběžnou a závěrečnou platbu.

Euroregion – nadnárodní typ svazků či sdružení měst a obcí.

HDP na 1 obyvatele vyjádřený ve standardech kupní síly (PPS) - je jednotka společné umělé měny, přepočtená přes platné koeficienty. Vylučuje rozdíly v cenové úrovni mezi zeměmi a umožňuje mezinárodní srovnání.

Místní agenda (MA21) – je program konkrétních obcí, měst a regionů, zavádějící principy trvale udržitelného rozvoje do praxe při zohledňování místních problémů. Jeho cílem je zajištění dlouhodobě vysoké kvality života a životního prostředí na daném místě. Je tvořen ve spolupráci s občany a organizacemi.

Model CAF – nástroj řízení kvality vytvořený speciálně pro podmínky organizací veřejného sektoru. Základem je sebehodnocení, které organizaci pomáhá identifikovat její silné stránky a získat přehled aktivit vedoucích k trvalému zlepšování výkonnosti organizace.

Regionální a strukturální politika EU – regionální politika EU, též politika hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) či politika soudržnosti.

Smart administration – strategie Vlády ČR „Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby“, která má za cíl zajistit koordinovaný a efektivní způsob zlepšování veřejné správy a veřejných služeb s využitím prostředků ze SF v programovém období 2007–2013.

Veřejná podpora a podpora de minimis – podpora podnikání z veřejných rozpočtů (v ČR dosahuje výše 36 – 60 %), jež může přinést výhodu pro daný podnik (obci či NNO), pokud se zabývá činností pro niž existují konkurenti a v jejímž rámci dochází k hospodářské soutěži. Výjimkou je pravidlo de minimis, jež umožňuje dát jednomu příjemci veřejnou podporu do výše 200.000 eur v průběhu tří let. Projekty zakládající veřejnou podporu mají hrazeno nižší procento nákladů a svůj zisk z udělené dotace odečítají.

Způsobilé výdaje projektu – výdaje, jež jsou v rámci realizace projektu uznatelné.

10 % flexibility mezi prioritami - jestliže celkové způsobilé výdaje v rámci jedné priority překročí alokaci, EK proplatí České republice až 10 % nad alokaci této priority. Jde o částečné „vyvážení“ mezi prioritami, u kterých byla překročena alokace, a prioritami, v rámci kterých nebyla alokace využita celá.

9. PŘÍLOHY

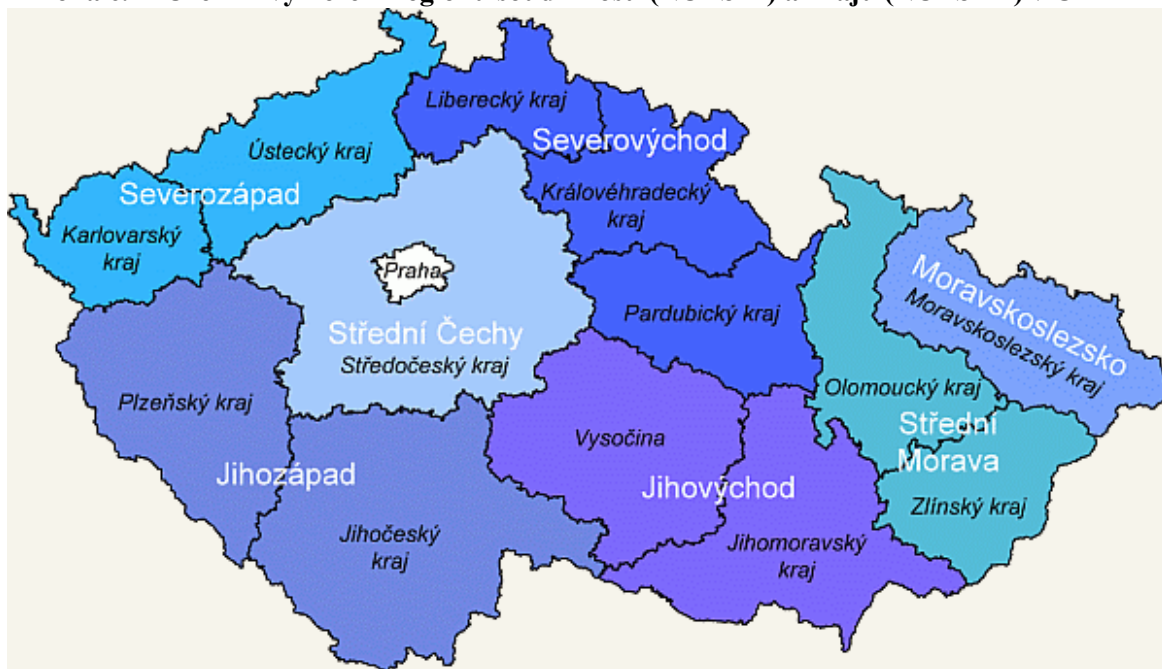
Příloha č. 1 - Mapa členských států Evropské unie.....	134
Příloha č. 2 - Územní vymezení regionů soudržnosti (NUTS II) a krajů (NUTS III) v ČR.....	135
Příloha č. 3 - Regionální působnost programů.....	135
Příloha č. 4 - Srovnání operačních programů v minulém a současném programovém období.....	136
Příloha č. 5 - Finanční alokace pro ČR na období 2007 – 2013 podle operačních programů.....	137
Příloha č. 6 - Informační systém BENEFIT7.....	138
Příloha č. 7 - Vzor logického rámce projektu.....	139
Příloha č. 8 - Otázky pro rozhovor se zaměstnanci městských úřadů.....	140
Příloha č. 9 - Čerpání finančních prostředků ze SF městy dle jednotlivých OP v období 2004 - 2006 (v tis. Kč).....	141
Příloha č. 10 - Čerpání finančních prostředků ze SF městy dle jednotlivých OP v období 2007 – 2013 (v tis. Kč).....	141
Příloha č. 11 - Čerpání finančních prostředků SF městy dle jednotlivých oblastí rozvoje v programovém období 2004 - 2006 (v tis. Kč).....	142
Příloha č. 12 - Čerpání finančních prostředků SF městy dle jednotlivých oblastí rozvoje v programovém období 2007 - 2013 (v tis. Kč).....	142
Příloha č. 13 - Čerpání finančních prostředků ze SF a FS městy v období 2004 – 2006 (v tis. Kč).....	143
Příloha č. 14 - Čerpání finančních prostředků ze SF a FS městy v období 2007 – 2013 (v tis. Kč).....	143

Příloha č. 1 Mapa členských států Evropské unie

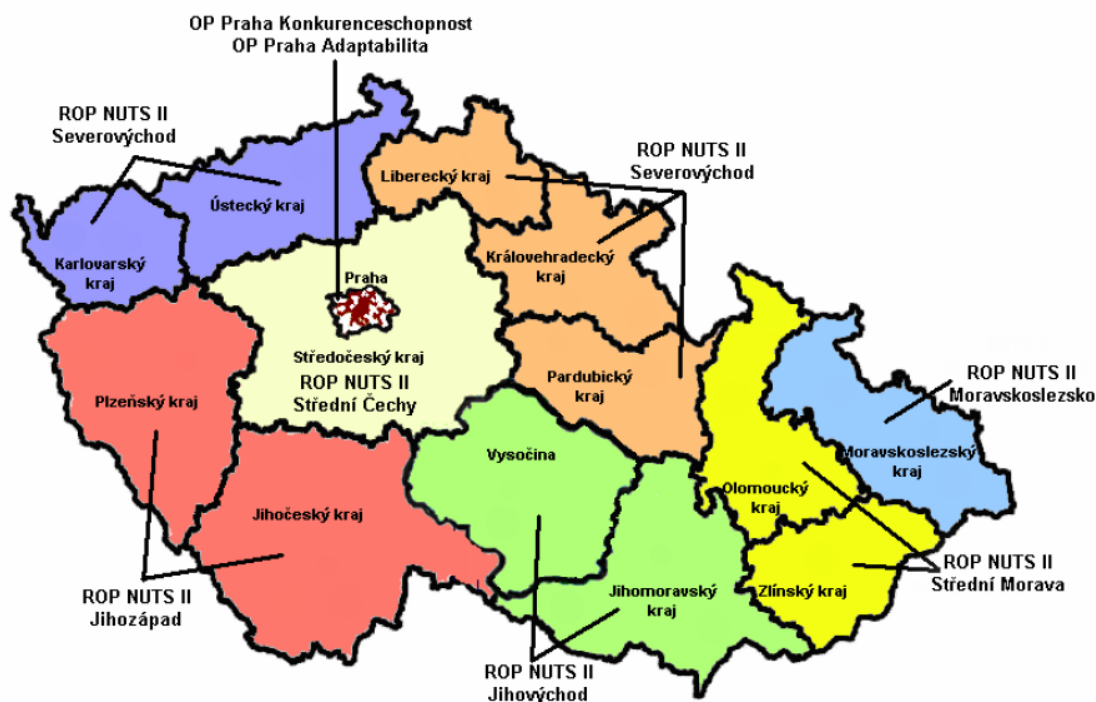
Zdroj: http://europa.eu/abc/european_countries/images/map.gif

Příloha č. 2 Územní vymezení regionů soudržnosti (NUTS II) a krajů (NUTS III) v ČR

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getfile/09485652-d407-44c8-b29d-55004a79f667/mapa.aspx>

Příloha č. 3 Regionální působnost programů

Zdroj: <http://www.ireas.cz/download/publikace/pub041.pdf>

Příloha. č. 4 Srovnání operačních programů v minulém a současném programovém období

2004-2006	2007 - 2013
Tématické operační programy	Tématické operační programy
OP Průmysl a podnikání	OP Podnikání a inovace
OP Rozvoj lidských zdrojů	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
	OP Lidské zdroje a zaměstnanost
/	OP Výzkum a vývoj pro inovace
OP Infrastruktura	OP Doprava
	OP Životní prostředí
OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství (technická pomoc jako priorita v každém programu)	Zařazeno pod Společnou zemědělskou politiku
Společný regionální operační program (SROP)	Regionální operační programy (pro 7 regionů soudržnosti)
SROP	ROP NUTS II Střední Čechy
	ROP NUTS II Jihozápad
	ROP NUTS II Severozápad
	ROP NUTS II Jihovýchod
	ROP NUTS II Severovýchod
	ROP NUTS II Moravskoslezsko
	ROP NUTS II Střední Morava
	Integrovaný operační program
Jednotné programové dokumenty (cíl 2 a 3)	OP Praha
Jednotný programový dokument JPD 2 (cíl 2)	OP Praha - Konkurenceschopnost
Jednotný programový dokument JPD 3 (cíl 3)	OP Praha - Adaptabilita
Iniciativa INTERREG	OP přeshraniční spolupráce
Iniciativa INTERREG	INTERACT II
	ESPON 2013
	OP Mezuregionální spolupráce
	OP Nadnárodní spolupráce
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
	OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
5 operačních programů	24 operačních programů

Vlastní zpracování

Příloha č. 5 Finanční alokace pro ČR na období 2007 – 2013 podle operačních programů

Operační program	Fond	€, běžné ceny
Podnikání a inovace	ERDF	3 041 312 546
Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	2 070 680 884
Životní prostředí	ERDF + FS	4 917 867 098
	ERDF	702 482 212
	FS	4 215 384 886
Doprava	ERDF + FS	5 759 081 203
	ERDF	1 155 443 650
	FS	4 603 637 553
Integrovaný operační program	ERDF	1 582 390 162
Regionální operační programy	ERDF	4 659 031 986
Střední Čechy	ERDF	559 083 839
Jihozápad	ERDF	619 651 254
Severozápad	ERDF	745 911 021
Jihovýchod	ERDF	704 445 636
Severovýchod	ERDF	656 457 606
Moravskoslezsko	ERDF	716 093 217
Střední Morava	ERDF	657 389 413
Technická pomoc	ERDF	247 783 172
Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	1 837 421 405
Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 828 714 781
Praha - Konkurenceschopnost	ERDF	234 936 005
Praha - Adaptabilita	ESF	108 385 242

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU/Dokumenty/Legislativa/Konecna-alokace-zdroju-fondu-EU-pro-Ceskou-republi>

Příloha č. 6 Informační systém BENEFIT7

Nejste přihlášen/-á

Nacházíte se: [Úvod](#)

Operace

- Registrace
- Seznam formulářů
- Informace o provozování
- Pravidla dostupnosti
- Certifikáty
- Systémové požadavky

Úvod

Informační systém BENEFIT7 je určen pouze pro vyplňování a podávání elektronické žádosti o podporu projektu ze strukturálních fondů Evropského společenství a Národních zdrojů v programovém období 2007 až 2013.

Všechny dostupné informace o čerpání z fondů Evropské unie a seznam kontaktů na jednotlivé vyhlásovatelé výzev najdete na stránkách www.strukturalni-fondy.cz.

Pro správné fungování aplikace BENEFIT7 musíte mít nainstalovány tyto [certifikáty](#).

Aktuální provozní informace portálu

- V souvislosti s realizací záložního pracoviště a obnovy HW v rámci CRR ČR jsou plánované následující odstávky aplikace BENEFIT7, v uvedených termínech bude aplikace BENEFIT7 nedostupná:
 - 2. 4. od 8:00 - 2. 4. 2011 do 24:00
- **Důležité upozornění pro žadatele v rámci Regionálního operačního programu Severozápad:** Termín pro předkládání projektových žádostí v rámci Z1. Výzvy bude prodloužen do 29. dubna 2011 do 12,00 hodin. V rámci této výzvy mohou žadatelé podávat projekty do Oblastí podpory 3.2 Rozvoj dopravní obslužnosti regionu, 4.1 Budování a rozvoj atraktivit a infrastruktury CR a 4.3 Podpora marketingu a tvorby a rozvoje produktů cestovního ruchu.
- Upozornění pro žadatele a příjemce všech operačních programů! Dne 1.3.2011 došlo v Benefit7 k úpravě záložky Výběrová řízení. Více informací naleznete v Pokynech řídicího orgánu. Děkujeme za pochopení. Ministerstvo pro místní rozvoj.
- Ke dni 28.3.2011 bylo v systému BENEFIT7 zaregistrováno 43092 uživatelů, kteří založili 90202 žádostí. Z tohoto počtu bylo 44093 žádostí předáno k vyhodnocení řídicím orgánům.

Provoz a úprava IS KP (aplikace BENEFIT7) je předmětem příslušných projektů OPTP dotovaných z prostředků fondů EU a státního rozpočtu. Služby Systémové integrace CRR ČR jsou předmětem projektu OPTP dotovaného z prostředků fondů EU a státního rozpočtu.

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Zdroj: <https://www.eu-zadost.cz/uvod.aspx>

Příloha č. 7 Vzor logického rámce projektu

<i>Sloupec 1 – Intervenční (vertikální logika)</i>	<i>Sloupec 2 – Objektivně ověřitelné ukazatele</i>	<i>Sloupec 2 – Zdroje (informací) k ověření</i>	<i>Sloupec 4 – Rizika/předpoklady</i>
<p>Celkový cíl (1)</p> <p><i>Jaký je celkový širší cíl, k němuž projekt přispěje? Celkový cíl musí přitom odpovídat příslušné prioritě programu.</i></p>	<p>Objektivně ověřitelné ukazatele (2)</p> <p><i>Jaké jsou klíčové ukazatele vztahující se k celkovému cíli?</i></p>	<p>Zdroje ověření (3)</p> <p><i>Jaké jsou zdroje informací pro tyto ukazatele?</i></p>	
<p>Účel projektu (4)</p> <p><i>Jaké jsou specifické cíle, kterých chce projekt dosáhnout?</i></p> <p><i>Proč byl projekt navržen?</i></p> <p><i>Jaký je jeho účel?</i></p> <p><i>Jaké jsou předpokládané efekty a přínosy projektu?</i></p> <p><i>Jaká zlepšení a změny projekt přinese?</i></p> <p><i>Poznámka: Pokud je účelem projektu něco, co nebude dosaženo jen projektem samotným, je nutné, aby ostatní nezbytné aktivity vně projektu byly uvedeny v oddíle 11.</i></p>	<p>Objektivně ověřitelné ukazatele (5)</p> <p><i>Jaké jsou kvantitativní nebo kvalitativní ukazatele, které ukazují, zda a do jaké míry budou specifické cíle dosaženy?</i></p> <p><i>Jakými ukazateli lze měřit, zda a v jaké míře dosáhne projekt předpokládané účinky a efekty?</i></p>	<p>Zdroje ověření (6)</p> <p><i>Jaké jsou zdroje informací, které již existují nebo mohou být soustředěny?</i></p> <p><i>Jaké jsou metody nutné k získání těchto informací?</i></p>	<p>Předpoklady (7)</p> <p><i>Jaké jsou faktory a podmínky mimo přímý vliv projektu, které jsou nutné k dosažení těchto cílů?</i></p> <p><i>Jaká rizika je nutné brát v úvahu?</i></p>
<p>Výsledky (8)</p> <p><i>Jaké jsou konkrétní výsledky, které mají zajistit dosažení specifických cílů?</i></p>	<p>Objektivně ověřitelné ukazatele (9)</p> <p><i>Jaké ukazatele změří, zda projekt dosáhl předpokládaných výsledků (oddíl 8)?</i></p>	<p>Zdroje ověření (10)</p> <p><i>Jaké jsou zdroje informací pro tyto ukazatele?</i></p>	<p>Předpoklady (11)</p> <p><i>Jaké vnější faktory a podmínky se musí navíc uskutečnit kromě výsledků a výstupů projektu (oddíl 8), aby bylo dosaženo účelu projektu (oddíl 4)?</i></p>
<p>Aktivity (12)</p> <p><i>Jaké klíčové aktivity musí být provedeny a v jakém pořadí, aby bylo dosaženo očekávaných výsledků (oddíl 8)?</i></p>	<p>Prostředky (13)</p> <p><i>Jaké prostředky jsou nutné k realizaci těchto aktivit, např.: personál, vybavení, školení, studia, dodávky, provozní zařízení atd.?</i></p>	<p>Zdroje (14)</p> <p><i>Tato část logického rámce se podle některých metodik nevyplňuje. Pokud se vyplní, je možné na tomto místě uvést zdroje, které má žadatel o dotaci před zahájením projektu k dispozici, zatímco v oddíle 13 se pak uvedou jen ty prostředky, jejichž získání je předmětem projektu.</i></p>	<p>Předpoklady (15)</p> <p><i>Jaké podmínky jsou mimo přímý vliv projektu, které musí existovat pro realizaci plánovaných akcí k dosažení výsledků (oddíl 8)?</i></p>
			<p>Předběžné podmínky (16)</p> <p><i>Jaké předběžné podmínky jsou vyžadovány před zahájením projektu?</i></p>

Zdroj: http://www.obce.cz/mmr/vestniky/vestnik02-05/Images/mmr502_1.gif

Příloha č. 8 Otázky pro rozhovor se zaměstnanci městských úřadů

Praxe a zkušenosti měst s čerpáním prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti

- 1) Máte zpracovaný IPRM (Integrovaný plán rozvoje města)?
- 2) Máte zpracované strategické rozvojové dokumenty obce?
- 3) Pokud ne, z jakého důvodu strategické rozvojové dokumenty nezpracováváte?
- 4) Pokud ano, myslíte si, že má zpracování strategických rozvojových dokumentů pro obec smysl?
- 5) Máte speciální oddělení zabývající se dotacemi?
- 6) Kolik zaměstnanců na MÚ se zabývá dotacemi z fondů EU?
- 7) Kdo je zpracovatelem projektových žádostí pro čerpání prostředků ze SF pro Vaši obec (externí firma či zaměstnanci MÚ)?
- 8) Jaké máte zkušenosti se zpracováváním projektových žádostí externími zpracovateli (agenturami, firmami)?
- 9) Jsou zaměstnanci MÚ dostatečně informovaní a školení o způsobu a možnostech čerpání dotací z fondů EU?
- 10) Čerpali jste pomoc z tzv. Předvstupních programů?
- 11) Pomohly Vám tyto programy Předvstupní pomoci připravit se na čerpání pomoci z fondů EU?
- 12) Jak byste zhodnotili čerpání SF EU v minulém a současném programovém období?
- 13) V čem pro Vás byla tato programová období rozdílná?
- 14) Jaké vidíte překážky v možnosti čerpání fondů z EU ve Vaší obci?
- 15) Co byste na procesu žádání finančních prostředků ze SF změnili?
- 16) Jak se informujete o vyhlašovaných výzvách?
- 17) Z jakých finančních zdrojů kryjete předfinancování projektových záměrů?
- 18) Byla některá z Vašich projektových žádostí zamítnutá? Případně proč?
- 19) Informujete veřejnost o připravovaném projektovém záměru a dáváte jí možnost k jejímu vyjádření?
- 20) Stalo se Vám již, že některý z realizovaných projektů nebyl přijat veřejností (cílovou skupinou a občany města)?
- 21) Už jste museli nějakou dotaci vracet? Případně proč?
- 22) Jaký je Váš další připravovaný projekt?

Vlastní zpracování

Příloha č. 9 Čerpání finančních prostředků ze SF městy dle jednotlivých OP v období 2004 - 2006 (v tis. Kč)

OP/Rok	Jablonec nad Nisou	Česká Lípa	Turnov	Jilemnice	Frýdlant	Tanvald
SROP	68 731,10	0,00	3 500,00	0,00	913,60	0,00
z toho Priorita:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SROP 1. Regionální podpora podnikání	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SROP 2. Regionální rozvoj infrastruktury	48 724,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SROP 3. Rozvoj lidských zdrojů v regionech	19 590,26	0,00	0,00	0,00	913,60	0,00
SROP 4. Rozvoj cestovního ruchu	416,34	0,00	3 500,00	0,00	0,00	0,00
OP Rozvoj lidských zdrojů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OP Průmysl a podnikání	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OP Infrastruktura	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OP Rozvoj venkova a multifunk. zemědělství	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
EQUAL	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
INTERREG IIIA	666,04	510,00	10 150,00	138,74	9 862,00	1 322,11
Celkem	69 397,13	510,00	13 650,00	138,74	10 775,60	1 322,11

Vlastní zpracování

Příloha č. 10 Čerpání finančních prostředků ze SF městy dle jednotlivých OP v období 2007 - 2013 (v tis. Kč)

OP/Rok	Jablonec nad Nisou	Česká Lípa	Turnov	Jilemnice	Frýdlant	Tanvald
OP Podnikání a inovace	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OP Životní prostředí	43 771,66	16 102,95	33 946,77	16 243,53	17 072,64	0,00
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OP Výzkum a vývoj pro inovace	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	0,00	3 623,45	3 704,71	6 669,77	0,00	0,00
Integrovaný operační program	28 448,64	4 425,12	4 040,91	38,74	935,00	1 155,08
ROP NUTS II Severovýchod	83 602,24	57 986,31	150 645,01	21 579,88	0,00	22 535,49
z toho Priorita:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ROP 1. Rozvoj dopravní infrastruktury	0,00	0,00	127 928,01	0,00	0,00	7 194,31
ROP 2. Rozvoj městských a venkovských oblastí	77 389,77	0,00	22 717,00	21 579,88	0,00	15 341,18
ROP 3. Cestovní ruch	6 212,47	57 986,31	0,00	0,00	0,00	0,00
OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko	230,98	3 232,13	15 863,50	17 003,63	0,00	0,00
OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko	649,22	11 710,23	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	156 702,74	97 080,18	208 200,89	61 535,55	18 007,64	23 690,57

Vlastní zpracování

Příloha č. 11 Čerpání finančních prostředků SF městy dle jednotlivých oblastí rozvoje v programovém období 2004 - 2006 (v tis. Kč)

Oblast rozvoje	Jablonec nad Nisou	Česká Lípa	Turnov	Jilemnice	Frýdlant	Tanvald
Infrastruktura	0,00	0,00	0,00	0,00	9 862,00	1 322,11
Zemědělství a venkov	48 765,44	0,00	8 768,00	138,74	0,00	0,00
Ekonomický rozvoj	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cestovní ruch	1 041,44	0,00	4 779,00	0,00	0,00	0,00
Lidské zdroje	19 590,26	510,00	103,00	0,00	913,60	0,00
Životní prostředí	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem	69 397,13	510,00	13 547,00	138,74	10 775,60	1 322,11

Vlastní zpracování

Příloha č. 12 Čerpání finančních prostředků SF městy dle jednotlivých oblastí rozvoje v programovém období 2007 - 2013 (v tis. Kč)

Oblast rozvoje	Jablonec nad Nisou	Česká Lípa	Turnov	Jilemnice	Frýdlant	Tanvald
Doprava a infrastruktura	0,00	0,00	127 928,01	0,00	0,00	7 194,31
Vyvážený rozvoj města a venkova	106 718,61	19 367,47	33 313,39	22 089,84	935,00	16 496,26
Ekonomika a zaměstnanost	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cestovní ruch	6 212,47	57 986,31	9 308,03	16 532,41	0,00	0,00
Lidské zdroje	0,00	3 623,45	3 704,71	6 669,77	0,00	0,00
Životní prostředí	43 771,66	16 102,95	33 946,77	16 243,53	17 072,64	0,00
Celkem	156 702,74	97 080,18	208 200,89	61 535,55	18 007,64	23 690,57

Vlastní zpracování

**Příloha č. 13 Čerpání finančních prostředků ze SF a FS městy v období 2004 – 2006
(v tis. Kč)**

SF/Rok	Jablonec nad Nisou	Česká Lípa	Turnov	Jilemnice	Frýdlant	Tanvald
ESF	0	0	0	0	913,6	0
ERDF	69397,13239	510	13650	138,738	9862	1322,111
FS	0	0	0	0	0	0
Celkem	69397,1324	510	13650	138,738	10775,6	1322,111

Vlastní zpracování

**Příloha č. 14 Čerpání finančních prostředků ze SF a FS městy v období 2007 – 2013
(v tis. Kč)**

SF/Rok	Jablonec nad Nisou	Česká Lípa	Turnov	Jilemnice	Frýdlant	Tanvald
ESF	0	3623,45	3704,709	6669,77007	0	0
ERDF	116554,8961	77353,778	195191,981	38622,24814	3862,89	23690,57267
FS	40147,843	16102,95423	9304,2036	16243,53097	14144,753	0
Celkem	156702,739	97080,1822	208200,89	61535,5492	18007,64	23690,5727

Vlastní zpracování